ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར།

བོད་ཀྱི་རྣམ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

ISBN7—223—00440—1/J·21

定价：1.60元

སྒྲུབ་གར་ཚངས་པའི་ཆབ་རྒྱུན།

ཆོས་ཁང་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བཙུམས།

བོད་ཡིག་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

责任编辑：次仁顿珠
封面设计：丹郎

西藏音乐史
雪康·索朗达杰著
*
西藏人民出版社出版
西藏新华书店发行
西藏新华印刷厂印刷
开本：850×1168 1/32 印张：4.75 插页： 字数：5.8
1992年6月第一版 1992年6月 第1次印刷
印数：01—1,630
ISBN7—223—00440—/J·21
民文（藏）定价：1.60元
（藏）新登字01号

ཀོས་སྐྱེག་འགན་འཛིན་པ། ཆོ་རིང་ཡོན་གྲུབ།
མ་ཤོག་མཛེས་འཆོས་པ། བསྟན་རྩལ།

ཀླ་ག་རུ་ཚངས་བཞི་ཆབ་རྒྱན།

ཞོལ་ཁང་བསོད་ནམས་དང་རྒྱས་ཀྱིས་བཙམས།

※

བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་བསྐྲུན།

བོད་ལྗོངས་ཤིན་ཏུ་དཔེ་ཚོང་ཁང་ནས་བཀྲམ།

བོད་ལྗོངས་ཤིན་ཏུ་ཕར་འདེབས་བཟོ་གྲྭས་པར་བཏུབ།

ཤོག་ཁ་850×1168 1/32 ཡིག་འགྲུ་ཁྲི་5.8

1992ལོའི་ཟླ་6བར་པར་གཤེ་1པར་ཞིངས་1བཏུབ།

མང་གྲངས་01—1.63ཅ

ISBN7—223—00440/J•21

ཡིག་རིགས་(བོད་8) རིན་གོང་སྒོར་1.60

(བོད་ལྗོངས་གསར་དཔེ་ཚོ་གཞུང་ཡང་རྒྱས་01)

རྩོམ་པ་པོ་དང་སྤྱོད།

བློ་གྲོས་ཀུན་ལྡན་ཞེས་པ་དེ་རིགས་རྣལ་
དབྱངས་མཁས་ཅན་གྱི་ལས་འཕྲིན་དང་།
བོད་སྡེངས་རྣལ་མོ་མཁས་ཅན་གྱི་གྲུབ་ཞི་
གཞོན་པ། བོད་སྡེངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་སྐྱ་
རུལ་ཚན་ཁག་གི་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་གཞོན་པ་
ཞོལ་ཁང་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་ལགས་ནི་
1922ལོར་ལྕགས་འཁྱུང་ལས། ཟླ་བའི་
དུས་ནས་གཞས་ས་དར་བའི་ཡུལ་སྐྱོ་ཁ་
འཕྱོངས་རྒྱས་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་འཕྱོངས་ཕུ་ཞོལ་
ཁང་ཞེས་པར་བཞུགས་ཤིང་། སྐབས་དེ་
ཙམ་ནས་དམངས་ཁྱིད་ཀྱི་སྐུ་གར་རིགས་ལ་
དགའ་ཞེན་ དང་ སྤྱོང་ འདྲིས་ ཆེ་ གཤིས།
དགྱངས་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ཐོག་ནས་དམངས་
ཁྱིད་ཀྱི་གཞས་ཚལ་ཆེ་བ་བདེ་བླག་ངང་
གཀོང་ཁྲབ་པ་སྟེ། དགྱངས་ལོ་བཅུ་ཙམ་ལ་ལྷ་སར་ཏུར་ཁང་སློབ་གྲྭ་སྨྲི་གཞུགས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་སློབ་སྟོང་གཅིག་རིང་ཁྲིམ་ཚང་གི་ཤུགས་རྐྱེན་འོག་ནང་ས་སྟོད་གཞས་དང་། རོལ་མོའི་རིགས་ལ་དང་ཞེན་དང་ཐུག་རྒྱུན་བཟང་པོ་སྟེ་བས་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་ནས་ས་གཞུང་ཚོས་ཁང་དུ་ཞུགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ནང་མའི་སྐྱིད་སྡུག་ལ་ཞུགས་ནས་བོད་ཀྱི་ནང་མ་སྟོད་གཞས་དང་རོལ་ཆའི་རིགས་ལ་སྤྱངས་པ་ཞིག་ཡོད། 1954ལོར་བོད་ཀྱི་སྐོར་གར་ཚོགས་པའི་ཐ་སྐིག་ཚོགས་ཆུང་གི་དབུ་འཛིན་མཛད་ནས་མེས་རྒྱལ་ནང་སར་འཁྲབ་སྟོན་ལྟ་རྩེད་དུ་ཕེབས། 1956ལོར་བོད་ཀྱི་རིག་རྩལ་སྤྱི་ཚོགས་

ཚོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་གནང་སྤེ་ཡི་ཅིང་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་རོལ་མོའི་ལག་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་འདུའ་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱས་དེའ་གྲང་ཚོ་རོལ་མོའི་ལག་ཆོགས་ཀྱི་ཡས་འཛིན་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་། 1978ལོར་བོད་སྤྱིངས་སྐྱོབ་ཟླ་ཆེན་མོའི་རོལ་དབྱངས་དེ་ཀ་རྐན་མཛད་ནས་སྐྱབ་ཚན་སྦྱོགས་སྤེག་དང་། རེག་ཚལ་སྐོར་ཀྱི་ཆེད་ལྟོམ་ཐ་རྩེས་རེམ་པ་སྤེལ་བར་སྐྱབ་གྲའི་བྱ་དགའ་དང་གཟེངས་སྤྱོད་ཐེངས་མང་ཐོབ་པ་མ་ཟད་ཀྱུ་ཆེའི་དགེ་སྐྱབ་ཁྲོད་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་བཀའ་ཆགས་བཟང་པོ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་གི་སྤྱག་སྟོམ་《ཐུ་གར་ཚན་པའི་ཆབ་རྒྱུན་》ཞེས་པ་འདི་ནི་1989ལོར་སྟོམ་འབྲི་མཛད་ཅིང་། ལོ་དེར་བོད་སྤྱིངས་སྐྱབ་གྲ་ཆེན་མོའི་ཆེད་སྟོམ་རིམ་པ་དང་པོའི་ཐུ་དགའ་ཐོབ་ནས་སྐྱབ་གྲ་དེའི་སྒུ་རུལ་ཚན་ཁག་གི་སྐྱབ་གཞིར་སྤྱོད་པ་ཡིན། འདིའི་ནང་བོད་གང་ས་ཅན་གྱི་སྤྱིངས་སུ་གཏམ་རྒྱུད་སྤྲོས་གར་དང་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐུ་གར་གྱི་རིགས་དང་རྣམ་གངས་དཀྱེ་བ། དཀྱངས་ཀྱི་ཀྱེད་ལས། ལྷང་ཚན་སོ་སོའི་ཐུ་གར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མོགས་ངོ་སྤྲོད་ཞིབ་པར་བྱས་ཐོག་ནས། བོད་ཀྱི་ཐུ་གར་རིགས་ཚལ་སྐོར་གྱི་དོགས་གནས་རིགས་ལ་ཡང་མ་རྟོགས་ཐོལ་བྱུང་གི་བཤད་ཡམས་སྤྱངས་ཏེ་ལྷང་རིགས་གི་བརྡ་ཤ་བཅད་ནས་རིས་ཤེས་འདྲ་ཅིག་ཐོབ་པར་བཅས་པ་འདི་བཞིན་ཐོང་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འདྲུག་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་ཤེས་ཡོན་པའི་ཐུ་གར་ཀྱི་ཐུ་རུལ་ཡང་ཅུས་ཀོང་འཛེལ་གཏོང་ཚུགས་ཤོག་ཅུ་ཚེ་བར་ལགས་ན་འདི་བ་དེའི་ཐུན་དེར་ཐུ་གར་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀོང་འཛེལ་ཡོང་ཐུབ་པ་ལགས་ཀུང་འདི་གའི་སྟོན་སྤྱིག་པའི་སྟོང་བྱ་དགོས་པ་སྟོན་ཆོད་ཅིས་ཀང་ཤེས་ཡོན་ཐོབ་ཐུབ་པ་ཡིན།

དཀའ་ཚན།

བོད་གངས་ཅན་བུ་གཏམ་རྒྱུད་བློས་གར་དང་ཚུལ། ……(1)
བསྟན་བྱའི་བློས་གར་དང་བལྟ་བྱའི་བློས་གར། ……(8)
བློས་གར་གྱི་སྐད་རིགས་དང་། སྐུ་བཞད། བོད་ལ་དབྱངས་
གཟུགས་དང་ཚུལ་བཅས་བཤད་པ། ……(18)
དབྱངས་ཀྱི་དེས་པ་བདུན་གྱི་ཕྱིད་ལས་བྱ་བཤད་པ། ……(27)
དབྱངས་ཀྱི་ཁོང་གསུམ་དང་། རྒྱལ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག ཏུ་
ན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་བཅས་བཤད་པ། ……(39)
བོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་བློས་གར་དང་ཚུལ། ……(44)
སྒྲ་དང་མཐུན་མ། ……(49)
མཁན་སྒྲ་སྡ་དར། ……(57)
མཁན་སྒྲ་བར་དར། ……(62)
མཁན་སྒྲ་ཕྱི་དར། ……(83)
གཞས་ཚེན། ……(101)
ལྷ་གས་རྒྱང་དང་བད། ……(112)
ཤགས། ……(118)
བྱ་པ་གཞས་མ། ……(120)
ཤུ་སའི་སྟོད་གཞས། ……(130)
ཁམས་ཕྱལ་གྱི་བྱ་དང་རལ་པ། ……(135)
ཚོགས་སྒྲ། ……(144)

བོད་ཀར་ཅན་དུ་གཏམ་རྒྱུད་རྩོལ་གར་དར་ཚུལ།

།། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡོངས་སུ་གཏས་པའི་རིག་པའི་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་། གནས་ཆུང་བ་ལྟ་བཅས་རིག་པའི་གནས་བཟུང་ཅ་མ་འདུས་པའི་རིག་གནས་ཤིག་མེད་ལ། དེའི་ནང་ནས་མཆོག་དམན་ཕོ་མོ་སྐྱེས་མེད་ཕྱིས་ཀུན་ལ་སྐྱེ་བའི་དཀའ་བ་སྤེའུ་བའི་རིག་གནས་ཡོངས་སུ་གཏས་པ་གཅིག་ནི་བོད་གར་ཡིན། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐོག་གི་རིག་གནས་མཐའ་རིག་གཞུང་རྣོང་ཤོས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན་པ་སྤེ་རྒྱ་ར་ཀ་སྐུ་ནིས་གསུངས་····པར་"སྔོན་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་རྣོགས་ལྡན་དུས་ཀྱི་རྟེས་སུ་གསུམ་ལྡན་ཀྱི···བསྐལ་པ་འགོ་ཚུགས་དུས་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ···ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་སོ། ཀྱེ་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་རྣོགས་ལྡན་ཀྱི་བསྐལ་པ་རྣོགས་ཀྱེན་སྐྱེ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྡུག་བསྔལ་ཀྱིས་མནར···བས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་སྐུན་པ་ཙམ་བ་དང་། སྤྲོ་བ་རྒྱས་པའི་ཐབས་ཟབ་མོ་ཞིག་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པ་དང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོས། ཕྱིད་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་མ་ཐྲེད། ངས་ཀྱེ་བོ་ཀུན་ལ་སྨིས་གང་ཀྱི་རིག་ཐྲེད་བསྟན་ནས་དབུགས་དཔུང་བར་བྱའོ་གསུངས་ཏེ་རིག་ཐྲེད་····བཞི་ཡོད་པ་ལས། ཁྱིད་སྐུང་གི་རིག་ཐྲེད་ནས་གཏམ་རྒྱུད་དང་། སྐྱེ་ཚོགས་གི་རིག་ཐྲེད་ནས་ཀ་དབྱངས། མཆོད་སྦྱིན་ཀྱི་རིག་ཐྲེད་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐྲེད་སྐྱབས་དང་གར་ཀྱི་རོལ་སྐབས། དེས་བརྗོད་ཀྱི་

རིག་བྱེད་ནས་རོའམ་ཉམས་བཅས་བྱངས་ཏེ་རྨོས་གར་གྱི་རིག་བྱེད་ཅེས་····
གཏོད་པར་མཛད། དེ་རྗེས་ལྷ་ཆེན་དབང་ཐུག་གིས་ཏན་རྩེ་སྤེལ་བའི་
གར་གྱི་རོལ་སྟབས་དང་ལྷ་མོ་ཚུ་མས་བྱད་མེད་ཀྱི་གར་གྱི་རོལ་སྟབས་····
བཅས་གནང་། ཁྲབ་འཇུག་གིས་རྨོས་གར་གྱི་ཚུལ་བཞི་སོགས་བསྟན་
པར་མཛད། བཙོ་ཡི་ཆུལ་པོ་པི་ཤྭ་ཀཱརས་རྨོས་གར་གར་སྟེགས་གསར་དུ་
བསྒྲུབ་པར་མཛད། དེ་ནས་ལྷའི་ཡུལ་དུ་རྨོས་གར་འཕྲབ་སྟོན་བྱས་པས་
ལྷ་ཆས་དགའ་མགུ་ཡིད་རངས་ཏེ་ཚངས་པ་ཚེན་པོ་ལ་ལེགས་སོ་ཞུས····
སོ།

དེ་རྗེས་ཚངས་པ་ཚེན་པོས་འཛམ་གླིང་དུ་རྨོས་གར་གྱི་རིག་གཞུང་···
འདི་དར་བར་བྱེད་དགོས་དགོངས་ཏེ་ཡུལ་ལ་བཀུག་པ་ན། ཆ་ར་ཀ་སུ་ནི་
འདི་ཉིད་སྨོད་དུ་ཟད་བར་གཟིའ་ཏེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རྣམས་ལ་དབུའ་
དབྱང་བའི་ཚེད་དུ་ཁོང་གི་ཕྱག་ཏུ་རྨོས་གར་གྱི་རིག་བྱེད་འདི་ཉིད་གཏད་
པར་མཛད། དེ་ནས་ཆ་ར་ཀ་སུ་ནིས་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ཚེ་ 1000 ཡས་མས་
ལ་རྨོས་གར་གྱི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་གཞུང་གསར་དུ་བརྩམས་··
ཏེ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་རྨོས་གར་གྱི་རིག་གཞུང་དང་སྦྱལ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་""
ཞེས་ཀྱགས་སོ།

གང་ལྷར་ལྷ་ཡུལ་དུ་རྨོས་གར་གྱི་རིག་བྱེད་ཅེས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་····
བྱང་ཤེད་བྱང་དོན་དུ་རྨོས་གར་གྱི་རིག་གཞུང་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐོག་ཏུ་
ཅང་མཐུ་སྣ་དང་ཡོད་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟེ་ཚམ་གང་ཡང་མེད། གོང་
གི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་ལ་བཀག་ཅིང་དཔྱད་ན། རྨོས་གར་གྱི་རིག་པ་འདི་ནི་
"རིག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས"་ལས་རྣེད་པར་དེས་པ་མ་ཟད། རིག་བྱེད་

གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡང་ཆུ་ར་ཏྲ་བཙཱམས་པ་རང་རེད། དེར་གསལ་བར། སྲིད་སྡུང་གི་རིག་རྒྱད་ཀང་གི་གཏམ་བརྗོད་པ་དག་ལས་གཞོན་ནུ་མ་ཆ་མས་ཀྱི་ས། རང་ཉིད་དགའ་བའི་སྐྱེས་པ་དག་གི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་གར་བྱེད་པ་དང་བླུ་ལེན་པ་སོ་ཏ་གསལ་ལ་སྐྱན་ཚོག་གི་རིག་བྱེད་ནང་ནུ་སྐྱན་ཞིང་འཇེབས་པའི་དབྱངས་དང་། མཚོད་སྤྲིན་ཀྱི་རིག་བྱེད་ནང་ནུ་དབྱངས་དང་མཉམ་ནུ་གར་བྱེད་པའི་སྐོར་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་དག་ནི་ད་ལྟའི་རྩོལ་གར་བྱང་བའི་གཞི་འམ་གནས་ཡིན་པར་རེས། གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འཛམ་གླིང་ནུ་མ་སྤྱན་གོང་ནུའང་རྩོལ་གར་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ནུ་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱང་ཡོད་པར་གྱུར། གང་ལགས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ནུ་བྱོན་ནས་ད་ཕན་མི་ཚེ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བཅུ་ཙམ་འདས་པ་དེར་གཞིའ་ན། སྐ་ར་ཏ་ཟུ་ནི་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་འགའི་གོང་རོལ་ནུ་ཡིན་པར་རེས། དེའི་རྗེས་སྐབས་དང་ཚེན་པོ་པཉྩི་ནི་ཡིས་ལེགས་སྐྱར་སོསྤྱི་ཏའི་སྐབས་བསྟན་……བཅོས་ཆེན་པོ་"སྐྱ་པ་ཉི་ནི་"ཞེས་པ་རྩོམ་ནུས་གསོས་གར་ཀྱི་སྐབས་དང་པོན་ཤེ་ལྷ་ལན་ཞེས་པ་ཞིག་དང་། ཀྱི་ཤན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཡང་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ལ་བཏགས་ཅིང་དཔྱད་ན་པཉྩི་ནི་ཞེས་པ་ནི་ཚེ་ངོ་སྟོང་བདུན་བཙུ་ཙམ་ཀྱི་སྐབས་ལ་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྗེས་མཁས་པའི་ཕྱུ་མཚོགས་ཆེན་པོ་སྐྱབ་དཔོན་རྣ་དབྱངས་(ཚ་ངོ་ཉིས་སྟོང་བཅུ་མེད་ཐུམ་རྒྱ་ཙམ་སོང་བ་)ཀྱིས་ལེགས་སྦྱར་སོསྤྱི་ཏའི་སྐད་ནུ་རྩོལ་གར་ཀྱི་སྒྲུབ་གཏོད་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་སྐྱེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནས་རྩོལ་གར་རིག་གཞུང་རྒྱ་གར་ནུ་དར་རྒྱས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ཐྱུང་། སྐྱབ་དཔོན་རྣ་

དབྱངས་ཀྱི་མཚན་གཞན་ལ་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་ཡང་ཞུ། ཁོང་གིས་བཙུམས་པར་མཛད་པའི་"རྒྱས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས"ཤིང་ཏ་ལའི་ཚ་མའི་སྐང་ལ་བྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་ཨེ་རབས་ནང་ཡ་གྱིང་དབུས་ཁུལ་ནས་རྣེ་དོང་པ་ལས་གཅིག་ནི་ཤ་རིའི་བུའི་རབ་རྒྱུད་ཅེས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་རབ་རྒྱུད་དགུ་ཡོད་པར་བཤད། དེའི་བརྡོད་བྱ་ནི་སྟོན་པ་ཤྲཱཝཀའི་རྒྱལ་པོ་དང་། སློབ་མའི་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་གར་གྱི་ལམ་ནས་སྦྱེལ་ཡོད་པ་ཡིན། ཅེག་ཤོས་ནི་"རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བ་"ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་ཤ་རིའི་བུའི་རབ་རྒྱུད་ཚོང་དུ་བརྩོད་མ་ཐག་པ་ལས་ཏ་ཅང་གི་སྐྱན་ཞིང་····· འཇེབས་པ་དང་། ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་འདུག

དེ་ཡང་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ཆོས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་···· བཙན་སྐམ་པོས་བློན་པོ་ཆེན་པོ་ཐུ་མི་སམ་སྐྱེ་ཏ་དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ··· སོམྦྷི་ཏྲའི་སྐུ་སྲོབ་པར་བཙུངས་པ་ལྟར་ཁོང་གིས་ཀྱང་དཀའ་ངལ་ཁྱད་དུ··· བསད་དེ་ཕྱི་རོལ་བའི་སྲོབ་དཔོན་བཟམ་ཟེ་ཕྱིན་ཀ་ར་དང་། ནང་པའི་སྲོབ་དཔོན་ལྷ་རིག་པའི་ཞེང་གེ་སོགས་ཚད་ལྡན་ཀྱི་སྲོབ་དཔོན་མང་དུ···· བསྟེན་ནས་ཡིག་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་ནས་གངས་ཅན་པོད་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཤོག་ཟེའུས། བོད་ཀྱི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་ལས་ལེའུ་ཚ་བྱངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསར་གཏོད་མཛད་པ་དང་། སྐབས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བཙུམས་ཏེ་བོད་ཡུལ་དུ་རིག་གཞུང་གི་སྣང་བ··· རྒྱས་པར་མཛད། ཡིག་རིགས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་སོགས་ཤོ་སྟ་བ་རྣ་མས་ཀྱིས་སོམྦྷི་ཏྲའི་སྐད་ནས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས····· མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་རིག་པའི་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུ···

ཐུབ་གདུལ་དུ་སྐྱེས།

དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་ "
མཚན་(1182)གྱིས་སྐྱེན་ངག་མེ་ཟངཿམའི་རྒྱུན་འགའ་མཁས་འདུག·····
ནང་དུ་བསྐྱེར་བར་མཛད་ནས་དེ་དག་གི་རྣམ་བཤད་ཀྱང་མཛད། དེ་
བཞིན་«རྒྱོས་གར་རབ་དགའི་འདུག་པ་»གསར་རྩོམ་གནང་བ་དེ་ནི·····
གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་རྒྱས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐོག
མ་དེ་ཡིན་པར་རེས། དེའི་སྟོན་དུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱོས་གར་དང་།
མངོན་བརྗོད། སྐྱེན་ངག རྣེབ་སྐྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚགས་ལ་སྐྱངས་པ་
བྱིད་མཁན་དཀོན་པ་ཤེར་སྟང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། ས་པཎ་གྱིས་མཁས་
འདུག་གི་སྐྱར་བྱང་དུ།

སྐྱེ་གས་མའི་དུས་ཀྱི་ལེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཆུང་།
དེ་ཕྱིན་མཁས་པ་སྒྲིབ་པའི་སྐལ་བ་མེད།
བདག་གིས་འབད་ཀྱང་གཉན་གཞན་གྱིས་འཛོམ་པ་ཉུང་།
དེས་ན་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཚེ་སྐབས་དགའ།

ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་གསལ་པོ་རྟོགས་ཟིན། དེ་རྗེས་དུས་རབས་
བཅུ་གསུམ་སྐོ་(1280)བའི་སྐབས་ཅམ་ལ་ཤོང་སྟོན་ལོ་ཙྪ་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་····
མཚན་དང་། པཎྜི་ཏ་ལཱིཧ་ག་ར་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མེ
ལོང་མ་དང་རྒྱོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས། ཧྲུ་གུ་ནཌེ་སྐོ་«ཀུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་
བའི་རྒྱོས་གར་»དང་ལོག་ནཌེ་སྐོ་«འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་རྒྱོས····
གར་»གཉིས་འགྲོ་མཁོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་བསྒྱལ་བ་ལྟར་སྐྱིན་ཏའི···
སྐད་ཅས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱར་བར་མཛད། ཀུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་རྒྱོས

གང་ནི་རྒྱ་གར་རྗེ་བོ་དཔལ་ལྡན་ཀྱིས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བཙན་སས་པ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེའི་དུས་སུ་གངས་རའི་ལྟོང་ལའི་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱལ་གདུང་ཀྱི་རྫོས་གང་རིག་གཞུང་གང་འཚམ་བྱང་བ་ཡིན་ཤོ་ཞེས་མཁས་པ་…… མང་ཆེ་བའི་གསུང་ཚུལ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཡིན་རྟོད། ཡང་མཁས་པ་ཁག་གཅིག་གི་གསུང་ཚུལ་ལ་«རྟ་མ་རྐའི་རྐོགས་བརྩོད་»བྱ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོས་གང་དེ་སྐྱ་ཚད་… ཅིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཡོད་པ་དང་། དེ་སྐ་སྔེཏ་གདོང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དེའི་ཚ་ཡོད་རིས་གསུང་མཁན་ཡང་འདུག དེ་བཞིན་དུས་དེའ་ཤིག་ནས་ཁེ་ཚར་མཐོང་ཐོས་སུ་དུས་རབས་འདིའི་ཚེ་རབས་སུམ…… སྟུ་བའི་ནང་ལ་ཏུན་རྟོང་གཏེར་ཡིག་ལས། རྟ་མ་རྐའི་རྐོགས་བརྩོད་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་མི་འདུ་བ་ཁག་གཉིས་ཐོན་པ་དེ་དག་སྐབས་དེ་རང་དུ་ཕྱི… རྒྱལ་ཀྱི་མིས་བཀུས་འཕྲེར་ཚོང་པ་རེད་ཅེས་འཁོད་འདུག་པས། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཏུན་རྟོང་གཏེར་ཡིག་ནི་དུས་རབས་བདུན་པ་སྐྱེ་སྤྲོང་བཅོན་སྐམ… ཙའི་རྗེས་ཅམ་ནས་ཡིན་པ་ནི་ཚོང་གར་ལ་ཀྱི་རྒྱས་གར་ཁག་གཉིས་ལས…… ཀྱང་དེ་བས་ཕྱ་ཚད་ཡིན་པ་སྤྲོས་མི་དགོས་སོ། གང་ལྟར་ན་མ་རྐའི་རྐོགས་བརྩོད་འདི་ཡང་རི་ཁའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་དར་ཁང་། རྒྱ་ར་རྐའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་སྲོང་ཐོག་མཁར་ཞེས་བྱ་བས་བཙམས་པ…… ཞིག་ཡིན། གཏམ་རྒྱུད་འདི་འཛམ་ལུ་གླིང་དུའང་གསལ་ཆེ་བས། ཕྱི་རྒྱལ་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་རྒྱ་ཡིག་སོགས་ལ་བསྒྱུར་བ་མང་པོ་ཡོད། མཁས་མཆོག་རྣ་རྩང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་ཀྱིས་གསུངས་དོན། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཀྱིས་བྱ་ལེན་མའི་རྫོས་གར་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཆ་

མ་རྟའི་གཏམ་བྱད་བསྒྲུབ་པ་གནང་ཡང་བྱ་ལེན་མའི་ལེའུ་དང་པོ་དེ་བསྡུ
ཡོད་པ་ལས་དེ་ཕྱིངས་ཟིན་བྱིས་ཚང་མ་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་
འཛོར་བ་རེད་གསུངས་འདུག རང་སྡོངས་སུ་བོད་ཡིག་ཐོག་བསྒྲུ
གཞུང་དཔོན་ཀྱི་དེལ་སྒྲུན་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟར་སྣང་། ཡིན་ནའང་མཁས
པ་རིམ་སྦྱོན་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་དང་། གཏམ་རྒྱུད་དེ་ལ་སྒྲུབ་བའི་སྐྱེན་ངག་གི་
རྩོམ་མང་པོ་ཡོད་པས་པོ་རྒྱུས་ཕལ་ཆེར་ཚང་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་དོན་ནི
དགའ་སྤྱིད་ཀྱིས་སྤྱིན་པའི་རྒྱལ་པོ་བཀུལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཡིན་པས། བར
སྐབས་ཟི་ཁྲོན་མི་རིགས་དེའ་སྒྲུན་ཁང་ནས་པར་སྒྲུན་བྱས་ཡོད་ངོ།

བསྟན་བྱའི་རྗེས་ཟིན་དང་བཅས་བྱའི་རྗེས་གིར།

གཏམ་རྒྱུད་རྗོས་གར་ཞེས་པ་དེར་རིགས་གཉིས་ཡོད་དེ་གཅིག་ལ····
གཏམ་སྐྱུད་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་རྗོས་གར་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་བསྟན་བྱའི་རྗོས་
གར་ཟེར།

1. བསྟན་བྱའི་རྗོས་གར་ཞེས་པ་དེ་ཐོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐོག་མར
ཡུལ་ཐོགས་སོ་སོར་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྗོས་གར་དུར་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་དེ་ ···
འཕྲལ་དུ་རྗོས་གར་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པ་ཐོགས་མེད་པ་དཔེར་ན། ཐྱེ་
རྒྱལ་ཁབ་གི་གཏམ་རྒྱུད་རྗོས་གར་ནང་འདྲེན་བྱས་པའམ་ཡང་ན་ནང་ཁྲལ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་བཙས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་། ཐོག་མར་མི་གཅིག་གིས་
སྐྱང་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་མི་མང་པོས་སྐྱང་ཉན་པ་དེ་ལ་ཟེར། རང་རེ་
བོད་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཐོང་དུ་ཤུས་པའི་རྒྱུ་དཔེ་བོད་བསྡུར་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་···
རྗོས་གར་དེ་དག་ཅི་ཡིན་ཞེ ། གཅོ་བོ་མཛད་བཏུ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང
ལ་ཐོགས་པ་ངང་ཚུལ་ཀྱི་ཆ་མཐར་དག་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་རང་སྡོངས་སུ་
གཏམ་ཁུངས་ཀྱི་རྗོས་གར་ཞེས་དང་། དམངས་ཁྲོད་དུའང་སྐྱང་གཏམ་མང་པོ
ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་དཔེ་ཆ་དང་ཤིང་ནང་གཏམ་རྒྱུན་ལས་བཤད་པ། ཡང་ན
བང་གི་དང་ལྷོའམ་རིམ་ནས་བཤད་པ་ཐོགས་ཡིན། དེ་ཡང་དེ་སྔ་རྒྱལ
རྩེ་རྗོང་དང་། རིན་སྤུངས་ཁོངས་ཀྱི་ཁ་གོན་ལྷོ་ཆ་མས་ལས་བྱ་མ་མ་ཉི་བ
ཞེས་རང་གྲུབ་ཏུ་སྐུར་ནས་བོད་རྒྱ་བཞི་པའི་ནང་ལྟ་ས་ཡོང་བ་དང་།

ཁོ་ཡ་ཚོ་བར་སྐར་ཕྱི་ནང་དང་། ཀྲིང་སྐར་ལམ་རྒྱུ། ཕྱི་མ་ཚང་སོ་སའི་སྐོ་འགྲམ་སོགས་ལ་ཐང་བ་བཀྲམ་ནས། གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩོལ་གར་ཤོད་བཤེ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཤོད་སྲོལ་ལྟར་བྱས་ན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ཞ་ཆེ་ལྟ་མོ་ཞེས་པ་གསར་གཏོད་མ་གནང་གོང་ཐང་ནས་ཉན་ཐུབ་གཏམ་རྒྱུད་རྩོལ་གར་དར་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་འབྲབ་བྱེད་གཏམ་རྒྱུད་རྩོལ་གར་ཞེད་པ་ལྟར་སྣང། གང་ལགས་ཤེ་ན། ས་སྐྱ་པཎ་ཏེ་«རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས»ལས།

དཏུས་འགྱུར་ཚལ་ན་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི།
རྩོལ་གར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྨྱེར།
མཐའ་འཁོབ་འདི་ན་དེ་ལྟ་བུ།
བྱེད་པ་ལྟ་ཞོག་ཐོས་པའང་དཀོན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམས་དེར་བོད་དུ་འདྲེན་བྱེད་ཡུལ་དུ་སྐྱར་····· པའི་རྩོལ་གར་ལྟ་བཞག རྩོལ་གར་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཡང་ཆ་བས་ཐོས་དཀའ་བ་ཡིན་འདུག

2. བལྟ་བྱའི་རྩོལ་གར་དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་རྩོལ་གར་ཡང་ཟེར། དེའི་ཚོ་དོན་ནི། མི་སྣ་གང་ཞིག་གཟུང་•ཀྱི་རྣམ་པར་བཀོད་པ་སྟེ་ཚས་ཐུས་པའམ་རྣམ་འགྱུར་སོགས་དེ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པས་ན་གཟུགས་ཅན་ཀྱི····· རྩོལ་གར་ཞེས་བྱའོ། དེ་ཡང་རྩོལ་གར་འཕྲབ་དུས་རྩོལ་གར་ཀྱི་སྟོང་ས་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏང་སྲིད་པོ་གཞན་ཏེ་རྒྱལ་པོ། བསྟན་མོ། རྐན་རོན་ནམ། གཞོན་ནུ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་རམ་ལང་མོ་བྱས་ནས་རང་ཉིད་གོང་གསལ་དེ་དག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ་འཕྲབ་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

བོད་ལ་བཟླ་བྱའི་སྐོར་གང་ཤ་ཕྱེ་ལྟ་ཅི་ཙམ་ཞིག།

ཞར་ཕྱེ་ལྟ་ཚེ་ཞེས་པ་དེ་གླང་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་གཏོར་གཏོད་...
མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གྲགས། དཔྱང་ཁོང་གིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མང་
འཛུགས་པ་གནང་བས། བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་སྲོད་དུ་སྐྱེན་བྱས་
ཆེ་ཞིང་མོས་གུས་ཆེན་པོ་ཞུ་བའི་ཚེ་རྒྱུས་ཐོག་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
གང་དེའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཆེད་དུ་ལྷ་དུས་ཐྱིམ་དུ་ སོ་སོར...
ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་བརྙན་རེ་བརྙེན་པའམ་ཡང་ན་གནས་ཁང་གསར...
པར་སྒོ་སྐབས་ཐོག་མར་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་བརྙན་གདན་འདེན་པ.....
སོགས་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོར་སྙིང་དབུས་ནས...
དགའ་གུས་དང་དད་ཞེན་ཆེན་པོ་ཞུ་ཐུགས་མཆོག་པ་ཡིན།

ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་གཙང་ལ་སྟོད་གསས་ཏུ་བྱང...
པའི་ཆབ་ཅེག་ངོལ་ར། ལྷ་ཆེ་རིན་ཆེན་སྡེངས་(དཀར་རིང་ཙོང་ཁོངས་
མའོ་སྒེ་ཤང་)ལ་ཞིང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཏུ་ཡིན་པ་དང་། ཡབ་རོ་རྗེ་རྒྱལ་
མཚན་དང་། ཡུམ་རྒྱ་གར་ལྷ་མོ་གཉིས་ལ་ལྷག་གསུང་སྐྱང་སྟེ་1361 ལོར་
སྐུ་བ་ལས་པ་དང་། མཚན་ལ་ཁྲོ་བོ་དཔལ་ལྡན་ཞེས་བཏགས། དགུང་
གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བཞུགས་ཏེ་ཤིང་མོ་ཡུལ་ཏེ་ 1485 ལོར་སྐུ...
གཤེགས་པ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་སྐྱང་གྲུང་འཛོམས་ལ
རིག་པ་རྩོ་བས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་དགོན་པ་བྱང་སྡེངས་སུ་ཚོས་སྐྱོང....
དཔའ་བའི་དྲུང་དུ་སློབ་ཡིག་སློབ་པར་བསྐུལ་བ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ....

རིམ་བཞིན་རིག་གནས་ཀུན་ལ་འབད་པ་སྟོད་མིད་ཀྱིས་སྐྱངས་པ་མཐར་
ཕྱིན་གནང་ནས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་རྗེས་མངོག་སྟོད་སྐུ་རབི་དགོན་པར་
དཀའ་ལྟ་པ་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲུང་བསྟེན་པར་རྫོགས། མཚན་
ལ་བཙོན་འགྲས་བཟང་པོར་བཏགས། དེ་ནས་གངས་ཀྱ་ལེར་དར་མ་
དཔའ་བ་སོགས་ནས། རྒྱལ་ཀྱི་གདན་ས་དང་། མེ་ཏྭང་
གི་སྐོམ་ཐབས་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་དག་ལ་འབད་པ་མཛད་ནས་མཆོག་ཏུ་
མཁས་པར་གྱུར་ཀྱང་། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་མཁས་རྒྱོམ་དང་སྐུན་གཏམ་
དོན་གཉེར་མ་གནང་བར་སྤྱིན་བཏང་ཐུ་བཏང་བའི་བརྒྱལ་ཞགས་འཛིན་
པ་ཤར་གནང་སྐབས་སྐབས་ཤིག་རིང་ཁོང་ལ་བཙོན་འགྲས་སྤྱོན་པ་ཞེས་
ཀྱང་ཞུ་བ་རེད།

དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་གནས་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པའི་དབེན་གནས་
དང་། ཐང་སྟེར་སོགས་ལ་སྤྱོམ་སྐྱབ་ཏུ་གཞོལ་བས་སྐབས་ཤིག་གཙང་
རྒྱལ་སྟེའི་ཐང་གར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པའི་དུས།

“ཕྱབ་བདག་ཆེན་པོའི་ཐང་ཆེན་ན།

སྟོང་ཉིད་རྣོགས་པའི་ཆལ་འབྱོར་པ།

འཇིགས་མེད་རྒྱལ་པོ་ཤུ་ཏྲུར་བཞུགས།

དེའི་ཕྱིར་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཐོགས།

ཞེས་མཁའ་འགྲོས་གསོལ་བའི་མཚན་ཞེས་བྱགས། གང་ཤྱར་དེ་
ནས་བཟང་ཡོངས་བྱགས་སུ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱགས་པ་ཡིན།

ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ཡུགས་ཟམ་སྐྱན་དགོས་པའི་སྐུལ་སྟོང་འབྱུང་····

ཆུན་བད་ཁོང་ནི་ཐོག་གན་ཏུ་རྒྱུ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་
ཞིང་ས་ཤིག་ཚལ་གྱང་ཐང་ནས་ཕུ་ས་བྱོན་པའི་ལམ་བར་ཕུ་གངོང་ཤན་
ཁའི་གྲྭ་པར་གྲ་རན་གནང་རྒྱུ་མ་ཐུབ་སྐབས་"ལ་ཁར་རགས་པ་དབང་
ཆེ། ཚུ་ཁར་མཉན་པ་དབང་ཆེ་"ཟེར་བའི་དཔེ་ཕྱར་མཉན་པས
ཁོང་གི་དཀྱུ་ལ་རྒྱུ་བ་ལན་གསུམ་གཞུས་ཏེ་ཚུ་ནང་དུ་བཙུར་བས་ཐུགས་
ཤིན་ཏུ་ཕམ་པ་ཞིག་ཐུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཉམ་ཐག་གི་རྒྱེ་བོ་བགྲང་
ལས་འདས་པ་ཞིག་གྱང་འདི་དང་འདི་འདྲའི་བརྟུས་བཅོས་དང་དཀའ་
སྡུག་རྩོང་དགོས་པ་ཤུགས་ཀྱིས་ཐུགས་ལ་འཁོར་ནས། ཚུ་ཀྱང་ཆེན་པོ་
རྣམས་ལ་ཡུགས་ཀྱི་ཟམ་པ་འཛུགས་རྒྱུའི་མི་འགྱུར་བའི་དམ་བཅའ་ཐུགས་
སུ་བགོད་པ་ཕྱར་མཐུན་ཆུན་བསྐྱན་ནས་རིམ་བཞིན་ཡུགས་ཟམ་ལྟ་བཅུད
བརྒྱད། ཤན་ཆེན་དང་གྲ་འདྲེས་པ་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད། ཤིང་ཟམ
དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་བཅས་བཅུགས་ཡོད་ཅིང་། བྱ་རིམ་དེའི་ནང་ཁོང་ལ་མང
ཚོགས་ཀྱིས་དད་གུས་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱབ་ཤུགས་
ཆེ་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་ཟམ་པའི་འཛུད་སྐྱན་གྲངས་ཚད་མཐོ་ལ་རྒྱ་ཁྱབ་ཆེ་བས
མཐུན་ཆུན་དཀའ་ངལ་ཡོང་བ་ནི་སྨོས་ཅི། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་མཐུན་ཆུན
སྐྱེན་ཆེད་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩོས་གར་འཁྲབ་རྒྱའི་དཀོངས་པ་འཁོར་བ་ཤུར་
"ཨ་ཅྱེ་ཤུ་མོ་"ཞེས་པ་དེ་གསར་གཏེར་གནང་འདུག་པ་དེ་ཡང་ཆུ་ཤུར་
ཟམ་ཆེན་གྱི་སྟོ་སྐྱུད་རི་ཁྲེལས་སུ་ཤུག་ཟམ་དཀོན་པ་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཐུག
བཏབ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རིག་གནས་གསར་བརྩེའི་སྐབས་ཙ་གཏེར་བཏང་བ
དང་། དཀོན་པ་དེ་ཐུ་དུས་ཤིག་ནས་ཞོལ་ཁང་དང་སྐྱ་ཚ་ཟུང་ཁྲེལ་ཐུས
ཏེ་ཤུགས་ཟམ་དཀོན་པའི་བདག་གཉེར་ཞོལ་ཁང་ནས་ཐུབ། ང་རང་དེ་ཐུ་

དགོན་པ་དེར་འགྲོ་ཞེར་དུ་གྱུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ཏོང་ནས་གྱུབ་ཐོབ་བསྟན་འཛིན་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་བཙན་པའི་«ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པའི་འཁྲབས་རབས»ཞེས་པའི་དཔེ་རིང་ཐིག་མ་ཞིག་རྙེར་ཙམ་མཐོང་སྐྱོང་བས་དེར་ཕྱེ་ཕྱ་མོའི་སྐོར་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། སྐབས་དེར་རང་ཉིད་ལོ་ན་ཆུང་ལ་ཤེས་ཚད་དམན་པས་དོ་སྣང་ཆེར་མ་བྱུང་བས་ཞིབ་ཕྲ་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ལྷག་ཅམ་འཛུགས་སྐྱན་དེ་ཟིན་འཛུལ་ཟམ་སྐྱང་ངམ་ཀྱུ་དཔོན་དེ་བསྐོ་སྐྱལ་ལྟར་རྒྱུན་མཐུད་སྐབས་དེར་ལྷག་ཅམ་དགོན་པའི་ཀུ་ཚང་ཀུ་དཔོན་བློ་གསལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ཤ་ལྷེ་ལྕོ་མོ་གསར་གཏོད་གནང་ལུགས་ང་ལ་སྡེ་ཚན་བཤད་སྐྱོང་བས་དེ་ནི་སྐབས་དེའི་དཔེ་ཆར་གསལ་བ་དང་རྩེ་མཐུན་པ་འདུག་སྟབས་པ་ཐུང་།

ཁོ་པས་བརྩད་དོན་གཏུམ་རྒྱུ་ཀྱི་རྣོས་གར་འཁྲབ་ཚན་ཤ་ལྷེ་ལྕོ་མོ་དེ་འཕལ་དུ་ཆ་ཚང་བསྒྲུབས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ཐོག་མར་ཤིང་ཞོ་ཐྱི་བའི་ལོ་སྟེ་1444 ལོར་རྒྱ་ཞོ་རིའི་ལྷགས་ཟམ་འཛུགས་སྐྱན་སྐབས་མཐུན་ཀྱིན་ཀྱི་ཁེད་དུ་ལས་མིའི་ཁོངས་ནས་ཤེས་རིག་བཀུ་ལ་མངོས་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྡན་པའི་གཞོན་ནུ་མ་བདུན་བདམས་ནས་གྲུབ་ཆེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀཱང་ལག་ཁྱི་སྐྱངས་སྐྱབས་དང་། སྐུ་གར་སོགས་སློབ་ཁྲིད་མཛད་དེ་རྣོས་སུ་གྱུབ་ཐོབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་བཅུང་སྤྱན་བཀའ་ལས་མངོད་ནས་ལུ་མོ་དེ་དག་གིས་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་པས་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱད་མོ་བ་ཆ་པས་མཐུན་ཀྱེན་གྱི་ཀོ་མོ་ཕུལ་བ་དང་། ཕྱིར་ཡོག་ནས་ཆྱིང་ཐོལ་ཁྱེད་པར། ལུ་མོ་དེ་ཆ་མས་ལྷག་པར་མངོས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཤ་བའི་ཆོག་ཤེ་ཤེས་པའི་སྐུ་

རྩལ་གྱི་ཤུལས་འགྱུར་དང་། སྐྱན་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ཀྱི་གཏེ་འགྱུར་ནི་དྲི་ཟའི་
བུ་མོ་ཚོས་གར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པས། ཞ་ལྟེ་ཤུ་ཡུལ་ནས་བབས་པ་
ཤུ་བྱའི་ཏ་ལས་ངོ་མཚར་ཆེའོ། ཞེས་བརྗགས་བརྗོད་བྱས་པར་བརྟེན་ཞ་
ལྟེ་ཤུ་མོ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ས་མོ་སྦྲུལ་ཀྱི་ 1449
ལོར་འཇལ་པོ་ཁོང་བཀའ་ཤིས་རྩེ་ཡི་ཕྱགས་ཐམ་འབྲོགས་སྐྱབ་ཟིན་པས·····
དགྱེས་སྤྲོན་སར་ཁོང་བཞིན་ཞ་ལྟེ་ཤུ་མོ་དག་གིས་འཁབ་སྤྲོན་བྱེད་སྐབས···
ཡུལ་དེའི་ནང་གི་ཞ་ཕ་ཞ་མ་རྣམས་དང་། ཁོ་མོ་རྒན་གཞོན་དག་རང་
མོས་ཀྱིས་འཁབ་ར་ཡོང་ནས་སྐྱ་གར་ཅི་རིགས་པ་མཉམ་འཁབ་བྱས·····
པས་དེ་ཉིན་ཀྱི་འཁབ་སྤྲོན་རྣམ་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཐང་སྤྲོང་རྒྱལ་པོས··
ཞ་ལྟེ་ཤུ་མོ་ཁོང་འཕེལ་བཏང་བ་ནི། དང་པོ་རྗོན་པའི་འཁབ་ཚན་
འདོན་དང་། ས་སྦྱངས། ས་འདུལ་ཚས་སོ། བཀའ་ཤིས་བཅས་དང་།
གཉིས་པ་རྒྱ་ལྗའི་ཐྱིན་འབེབས། གསུམ་པ་ཤུ་མོའི་སྐྱ་གར་བཅས་འཁབ་
ཚན་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་དེ་ཤུབ་བྱང་བ་ཡིན་ཟེར།

རྒྱ་ཡུ་ཞེས་པ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིན་ནང་གི་གཙོ·····
བདག་ཕ་རྒན་རྣམས་ཀྱང་ཞ་ལེར་ཆེན་ཀྱི་འབོག་ཏོ་སྐོན། གནའ་བོའི་
གཟབ་མཆོར་རྒྱས་པ་སྤྲས་ཏེ་འཁབ་ར་ཞ་ཞུགས་པས་ནོ་དང་ཡང་འཁབ····
ཚན་དེའི་ནང་གི་མི་སྡུ་གཙོ་བོའི་གྲས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཤུ་མོ་ཆོགས་
པའི་ཁོངས་སུ་འགོ་འཛིན་དང་དགེ་རྒན་གྱི་གྲས་གནས་སུ་སྲིས་པ་ཤུར་
ཡིན། དེ་བཞིན་སྐབས་ཤིག་རིང་གཙང་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་ཚན་འགའ་ཞིག་ལ་
ཐྱིམ་ཚང་གཅོ་རྒན་ཞ་ཕ་དེ་ལ་རྒྱ་ཟེར་སྲོལ་བྱང་བ་དང་། དེང་ང་
སྐྱེ་མོ་ཁྲུལ་དུ་འདང་ནང་གི་གཙོ་བདག་ཕ་རྒན་དེར་རྒྱ་ཡུ་ཡག་ཞེས·····

ཟེར་སྲོལ་ཡོད། རྟོག་པ་དེ་ཚ་མས་ཀྱི་ཐོ་གཞོན་འཁྲབ་རར་ཞུགས་པ་དེ་དག་གི་མཚོན་ཚུལ་ཡིན། ཡང་གོང་སྲོལ་ལ་རྟོག་པའི་ཚས་དེ་ཉ་རྩང་སྟེ་ཉ་འཛོན་མཁན་གྱི་ཚས་གོས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་དེར་.... འཇལ་པོ་བ་དང་བཀུ་ཤེས་རྩེའི་ཐོ་གཞོན་ཚ་མས་ཀྱིས་ཉ་རྩང་གི་ཡོད་མེད་ཞི་ཞུ་སྲོབས་མ་མཆིས་པས། རྗེས་སུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པས་མཁྱེན་ལྡན་ཚ་མས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་འཚལ།

དེ་བཞིན་གཅུང་རི་ཐོ་ཆེའི་ལྟ་མོའི་ཚོགས་པ་དེའི་འཁྲབ་སྐྱེན..... ཡང་། ཐང་སྟོང་གི་ཀུ་སློབ་ཚུན་སྲོལ་འཁྱལ་མེད་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཐོ་བ་རོ་གཤག་ནི་ཆོགས་པ་དེའི་དཔེགས་བསལ་གྱི་འཁྲབ་ཚན་ཁྱད་ཆོས..... ལྟེན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་ཚ་རྒྱང་གི་གདམས་པ་ལ་བརྟེན... ནས་འཁྲབ་ཚུལ་བ་ཤད་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཞེད་པ་མ་ཡིན་སྐྱམ་པ་འདུག དེ་བཞིན་ཨ་ཕྱེ་ལྟ་མོའི་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཐྱིན་ཚོང་མས་ཐང་སྟོང་རྒྱལ..... པོར་དད་གུས་ཆེན་པོ་ཞུ་བ་དང་སྨན་ཆོགས་པ་གར་སྐྱོད་ལར་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་བརྟན་བྱལ་ཞེད་འཁྲིར་བར་གཞིགས་ན། ཨ་ཕྱེ་ལྟ་མོ་གསར་གཏོད་གནང་མཁན་གྱུབ་ཆེན་རང་ཡིན་པར་ཟེ་ཚོམ་ཞེད་སྐྱས།

དེ་བཞིན་གནའ་ཐོའི་གཞུང་སྲོལ་ཡིག་ཆམ་ཁག་ལ་ལྟ་མོ་ཆོགས་པ་མི་ཟེར་བར་ཨ་ཕྱེ་ལྟ་མོ་ཞེས་གོམས་མིང་ཞིག་ཆད་ཡོད་པས་སྟེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་མཚོམས་ཀྱང་། ཐ་སྐྱད་དེའི་ཐད་ལ་ནན་བཤད་གནང་ཡོད་པ་ནི། མཆོད་སྟོང་ཆེན་པོ་འཛམ་གླིང་རྒྱ་གཅིག་གི་དཀར་ཆག་<<ཐར་གླིང་རྒྱ... མཚོར་བགྲོད་པའི་གླ་རྩེངས་ཀྱིན་ཆུབས་ཀྱི་བང་མཚོད་>>ཅེས་པའི་ནང་.... སྤས་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་དུ་འཁྲངས་པའི་རྟོག་བརྩོད་དུ་དཔངས་རྟོགས

ཀྱིས་ཙ་ཚེ་ལྟེ་མོར་འབོད་པ་ཞེས་ནན་ཏུར་བྱེས་ཏེ་འཁབ་སྟོན་གྱི་རྣམ་
གྲངས་ལ་བཀོད་ཡོད། དེའི་དགོས་པ་སྟེ་ཙ་ཚེ་ལྟེ་མོ་དེ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་
ཁཚོ་ཁྲིད་འཁག་དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་སྒུ་རུལ་གྱི་ངོ་བོ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་སྙ་
བཏན་འགྱར་ཚེད་ཀྱི་དཔང་རྟགས་མཚོན་པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་བཞིན་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཙ་ཚེ་ལྟེ་མོའི་རྒྱས་གར་འཁབ་ཚན་
རྩོན་པའི་འདོན་ནས་རྒྱ་ལུའི་ཁྱིན་འབེལས་ལྟེ་མོའི་གྲུ་གར་བཅས་ཀྱི་རྣམ་
ཐར་རམ། གྲུ་དཔྱངས་ཀྱི་ནང་དོན་ནི་ལྟེ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་ལ་བསྟོད་
པ་དང་། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོར་བསྟོད་པ། སྐབས་སོ་སོའི་དུས་སྐབས་
ནང་ཀྱ་ཤའི་བློ་མར་བསྟོད་པ། ཡུལ་སྟོངས་ཁག་ལ་བསྟོད་པ་བཅས་
ཡིན། རྩོམ་ཡུགས་བཅད་ལྟུག་སྒེལ་མའི་ཐོག་ནས་སྐྱན་ངག་གི་ཚོག་རྒྱན་
ཡོད་ཅིང་། རྣམ་ཐར་ཀྱི་གྲུ་དཔྱངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་ལ་ཐུབ་ཟཁག་
སྐྱན་འཇེགས་དེ་དག་བོད་རིགས་ཀྱིས་ཉ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད་པ་ཡིན།

རྣམ་ཐར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི། ལངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཕོགས་སྐྱེས་བུ་
དམ་པའི་མཛད་སྤྱོད་པོ་རྒྱས་རྟོགས་བརྗོད་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་
རབས་པོ་རྒྱས། མི་སྣེར་ཀྱི་པོ་རྒྱས་ཚོགས་ལ་རྣམ་ཐར་བ་ཡིན་ཡང་
རྣམ་ཐར་གཏོང་བ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཛད་རབས་པོ་རྒྱས་གཞུང་
ནས་བྱང་བའི་ཚོག་དོན་རྣམས་ཏ་དཔྱངས་སུ་སྒྲུར་ནས་སྒྲ་ལེན་པ་ལྟར་
བྱས་ཀང་རྣམ་ཐར་ཞེས་རྒྱུན་འཇགས་སུ་གནས་པ་ཡིན།

ལྟ་མོ་འཁབ་སྟངས་ཀྱི་ཐད་ལ་འཆམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ནི་སྒྲོས་
མ་དགོས་པ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཡུགས་ཀྱི་ལྟ་
བ་ཟབ་པ་ཙམ་མ་ཚད་ཆོས་སྒོགས་ཁོ་ནའི་ཐད་ནས་ལོ་རྒྱས་ཐོག་གི་གྲགས་

ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས་ལུ་མོའི་འཁབ་འཕྲོར་གྱི་ཐོག་ལ་ཆོས་ཐྲག་གྱི་ཆོ་
གའི་འཆམ་རྒྱག་སྐྱངས་ཀྱི་ཤུགས་རྩེན་མ་ཟེབས་པ་མི་སྲིད་པ་དལེར་ན།
ལུ་མོ་འཁབ་སྐབས་ཤང་ལག་སྐྱངས་སྐབས་སྐ་ཚོགས་ཞིག་ཡོད་པ་ནི།
སྐབས་སོ་སོའི་འཁབ་གཞུང་ནང་གི་རྒྱུད་ལས་དང་འབེལ་བའི་མཁྱེགས་
འགྱི། དལ་འགྱི། རྟ་བཞོན་ནས་འགྱོ་ཚུལ། རྩོན་རྒྱག་སྐྱངས། ལས་
རྒྱུད་སྐྱངས་འདུ་མིན་ཡོད་པ་དེ་དག་ཇ་སྤུབ་གཉིས་ཀྱི་ཚོད་འཛིན་བཅད་
མཚམས་ལྟར་འཁབ་དགོས་པ་ཡིན། དཔེགས་བསལ་གྱི་ཤོད་སྲོལ་ལ། ཚ་
འཁབ་མདའ་མོ་འཕེན་པ་འདུ། མོ་འཁབ་བལ་འདབ་འཕེལ་བ་འདུ་ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར། མངོན་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་འདུ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་དོན་
དངོས་ཐོག་ལག་པའི་སྐྱངས་སྐབས་ནི་ཚ་འཁབ་མོ་འཁབ་གང་རྒྱུད་ཀྱང་
ཕལ་ཆེར་ཐྲག་འདུ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། འཆམ་རྒྱག་པའི་ལག་པའི་སྐྱངས་
སྐབས་ནང་རོ་རྩེ་དང་། དྲིལ་བུ་འཛིན་པའི་གར་སྐབས་ཞེས་པ་དེ་ལག་
གཡས་གཡོན་གཉིས་རིམ་བཞིན་པད་བསྐོར་ཏིས་མདུན་ཐྲག་བྱང་སྟེང་
ཐོག་ཕྱག་རྒྱ་བྱུ་བྱས་ཏེ་ལག་གཡས་པ་དཔུང་སྟེང་ལ་འཆར་བ་དང་།
གཡོན་པ་གཡོན་ཐྲག་ཀེད་པ་ཅམ་ལ་ཆོག་བྱིན་ཏེ་སྐྱངས་སྐབས་བྱེད་པ་དེ
ཞིང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་འཆམ་ཏི་ཆོ་གའི་གདམས་པ་སྟེ། རྟོ་དྲིལ་འཛིན་
པའི་ཕྱག་རྒྱ་གསང་སྔགས་ཉམས་ལེན་པའི་ཐབས་དང་ ཤེས་རབ་ཀྱི་དགོངས
པ་དགོས་པ་ཅན་ཞིག་ལུ་མོའི་འཁབ་འབྲེར་ནང་བཙུད་པ་ཞིག་རང་ཡིན་
ཚད་ངེད་སྐྱས།

རྒྱས་གར་གྱི་སྐད་རིགས་དང། སྒྲ་བཤད། བོད་ལ་དབྱངས་གཟུགས་དར་ཚུལ་བཅས་བཤད་པ།

1. རྒྱས་གར་གྱི་སྐད་རིགས།

རྒྱས་གར་ཤེས་ནས་སྐད་རིགས་ལ་མི་རྟོངས་ཞེས་བའི་སྐད་རིགས་ དེ་····གང་ཞིག་ལ་ཟེར་ན། སྐད་རིགས་ཚེན་པོ་བཞི་སྟེ། སིན་ཏྷུ་དང། པྲ་ཀྲི་ཏ། ཨ་བ་ཧཊྚ་ཨ། པི་ཤ་ཙི་བཅས་ལ་ཟེར། རང་རེས་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱས་གར་རྒྱལ་རབས་གང་ཞིག་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་ཚེ་རྒྱལ་པོ་དང། བཙུན་མོ། བློན་པོ། འབངས་མི་སེར་ལ་སོགས་པའང་ཐོན་དགོས་སྐབས་སྐད་རིགས་ཚེན་པོ་བཞི་དེ་ཨ་ཤེས་ཐབས་མེད་ཡིན།

(1) སིན་ཏྷུ་སྟེ། ལེགས་སྦྱར་ཕུ་ཡི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཏམ་སྒྲ་བ་དེ་ཡིན། སྐད་རིགས་དེའི་ངག་གི་བརྡོད་ཡུགས་ཇི་ཕུ་བྱུ་ཞེ་ན། འཁྲབ་གཞུང་ནང་གི་མི་སྣ་གཅོ་བོ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དང། བཙུན་མོ། བློན་ཆེན། དཔོན་རིགས་དག་གིས་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་ཡུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས·····གཏམ་སྒྲ་བ་ནི་གྲུས་ཞབས་དང། ཡ་རབས། ཡུགས་མཐུན་ཡིན་པ་དང། བརྡོད་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ལ་གཏིང་ཟབ་པ། སྔེབ་སྒྲོར་དང་སྦྱོན་ངག་གིས་བརྒྱན་པ། ཞེ་ས་དང་བཅས་པ་ཡིན་དགོས། མདོར་

ནི། སྐྱ་བའི་སྐུ་རྩལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ་དཔལ་དང་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་ཤོད་སྲིལ་ལྟར་བྱེད་དགོས། དེ་བཞིན་ཁོང་གསལ་མེ་ལྕི་སོ་སའི་ངག་གི་སྐྱོན་བའི་རང་ལ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོའི་དབར་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོའི་དབར། བཙུན་མོ་དང་བློན་པོའི་དབར། བློན་ཆེན་དང་བློན་ཆེན་དབར། བློན་པོ་ཕན་ཚུན་དབར་བཅས་ཀྱི་བར་ལ་ཁོ་བསས་དང་བསྟུན་ནས་གུས་ཞབས་དང་ཞེ་སམ་འཛིལ་བ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། ལུས་ཀྱི་སྐོ་ནས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་དང་ལྡན་པ་དང་དཔའ་བའི····· ཚུལ་སྟོན་པ་སོགས་དང་། ངག་ཨེད་རྣམས་ཀྱིས་སྐེགས་པ་དང་། བཟ་ཆགས་པའི་སྐོ་ནས་རང་བཞིན་ཀྱི་མཛེས་ཆེས་ངོམ་པ། མདོར་ན་མཛངས་མའི་ཡོན་ཏན་བཀྲད་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

(2) སྤ་ཀྱི་ཏི་སྟེ། ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་ཐོ་ཐང་ནང་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སྲོས་དང་། དཔོན་རྒྱང་། ཡུལ་དཔོན་དག་གིས་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་གཏམ་སྨྲ་ཞིང་། དེའི་བརྡོད་ཐུགས་དཔེར་ན། རང་རེ་ཚོ་ལ་ཆ་མཚོན་ན་དེ་སྡུ་རྩེ་གའི་ཡུལ་མིའི་སྐད་ཐུགས་བརྡོད་རྒྱུས་དེ་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ཐུགས་དང་འཚམས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་བཞིན་གཅིང་ཁྲལ་དུ་གཞིས་ཅི་གྲོང་དང་། ཤོ་ཁར་ཆོང་ཟང་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཐོང་སོ་སའི་སྐད་ཐུགས་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ཐུགས་ཡོད། དེའི་རྗེས་ལ་ཕན་ཚུན་གུས་ཞབས་ཡོད་ལ་ཐལ་དུགས་པའང་མ་ཡིན་པར་བརྡོད་ཚུལ་བཟ་ཆགས་ཡིན་···ལ་ཞེ་སམ་དང་། ཤན་གཞོན་དབར་ལའང་ལར་རྒྱ་མ་འཛིལ་བའི་ཐ་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཤོད་སྐད་དེ་ཡིན། མདོར་ན། རིག་

གནས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་མེད་ལ་མ་སྟོས་པར་སྐད་ཅ་ཙོད་སྐྱངས་དེ་རིགས་ཡ་རབས་སྲོལ་རྒྱུན་གོམས་གཤིས་ཀྱི་ཆགས་པ་ལྟར་ཡོད།

(3) ཞ་བ་རྨྱེ་ཤ་སྟེ། རྒྱར་ཆགས་གི་སྐད་དེ་ལ་རེར། རྒྱར་ཆགས་རེར་བ་དེ་ཡི་ཁེའི་སྐྱ་དག་ཆ་ཚང་བ་དེ་ལས་རྒྱར་གཅིག་བསྡུར་ནས་བཤད་པ་དེ་ལ་རེར་བ་དཔེར་ན། སྒིན་པ་རེར་བ་ལ་ར་བཏགས་བསྡུར་ནས་སྒིན་པ་རེར་བ་དང་། འབྲས་སྐྱངས་རེར་དགོས་པར། འབས་སྐྱངས་རེར་བ། སྐྱ་ནག་ཁོལ་ལ་སྐྱ་ནག་ཁོལ་རེར་བ་སོགས་ཤོད་ཚུལ་དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་ཨང་པོ་ཡོད། ཤོད་ཚུལ་དེ་དག་དེ་སྟ་ཤུ་སའི་གྲོང་མི་ཕལ་པ་ཁག་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཐུབ་གདུལ་ཆེ་བ་ཡིན། རྒྱར་ཆགས་གི་གཏམ་དེ་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱལ་རབས་རྒྱས་གར་ནང་ཐོ་བྱང་ནང་འཁོར་བའི་ནང་ལ་བཏེ་གཡོག་ཐོ་ཨོ་རྣམས་ཀྱི་ཤོད་སྐྱངས་དེ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་གཙོ་བོ་འཁྲབ་གཞུང་གི་ནང་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཆ་ལུགས་དང་། རྣམ་ཐར་གཏེར་བ་དེ་ཤུར་ཡང་། ཞར་དུ་བཞད་བགད་དང་ཅོ་འདྲི་བ། ཞེ་སྡང་ཅིད་པ། ཐན་རྒྱན་ཐོ་འཚམས་ཅིད་པ། ཐན་རྒྱན་དམའ་འབེབས་པ། གཞན་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་བ། གྲིང་སྲོང་བ། གཏམ་གྱི་འགོ་སྲོང་བ་འམ་ཐན་རྒྱན་དགྱེན་སྐྱོར་བ་སྟེ་དཀྱག་ཤིང་སྲོང་བ་འཁྲབ་ནས་འཁྲག་རྒྱུན་སྲོང་བ་སོགས་ཅིད་...དོ།

(4) པི་ཤ་ཙི་སྟེ། ཤ་ཟའི་སྐད་ཅེས་པ་དེའི་གཏམ་སྐྱ་ཞིང་དེ་དག་འབྱང་པོ་དང་། གནོད་སྐྱེན། རོ་ལངས་སོགས་མི་མ་ཡིན་པའི་ཚ་ལུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་སྐྱ་རྒྱལ་ལ་ཤ་ཟའི་སྐད་ཅེས་བྱ་གས། དེ་དག་གཞི་ཤད་མི་རང་ཡིན་ལ་མིའི་སྐད་རང་བརྗོད་

ཟུང་། ཤོད་སྐངས་ཀྱི་ཐད་ནས་དཔལ་ཡོན་གྱི་དྲི་མ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཏ་ཅང་གི་མ་རབས་དང་། ཐ་ཤལ། ཚོགས་རྒྱབ་ཀྱི་སྐོ་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་རྣ་བར་ཐོས་པ་ཙམ་ཀྱིས་མི་བཟོད་པའི་ཚེར་སྐྱང་སྐེས་པར་བྱེད། དེར་བརྟེན་ཁོང་དུ་བརྩོད་མ་ཐག་པའི་འཕྲུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཐོགས་པ་ཡིན། གཏམ་རྒྱུད་བློས་གར་འཁྲབ་གཞུང་ནང་ཉེས་ཅན་ཁྱེམས་ཁག་པའི་མི་སྡུ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཤ་ཟའི་གཏམ་སྨྲ་བ་པོ་རྣམས་ལ་ཅི་སྨད་ནས་ལུས་ཐོག་ཉེས་པ་གཅོད་པ་དང་། སྤོག་འཕྲག་པ་སོགས་བྱེད། ཁོ་པ་ཚའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་འཚོ་བའི་ནང་གསོད་པ་དང་། བཅོམ་པ། སྡིག་པ། ངན། འཇིགས་སྐུལ་དང་མི་འདོད་པའི་བཞད་བགད་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་ནོ།

2. སྐྱོས་གར་གྱི་སྐུ་བཤད།

དེའི་སྐོར་ལ། (1) ཀློང་རོལ་གསུང་འབྱམ་གྱི་ཤོག་གྲངས་རྟག་པར། "ལུས་ཀྱི་གར་ཚས་འདུ་བའི་སྡེ་ཚན་དང་། མི་འདུ་བའི་སྡེ་ཚན་དུ་ཐོན་ཞིང་། ལུས་དང་ཡན་ལག་གི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་དང་། དབྱངས་དང་། སྐད་ཀྱི་རྒྱ་ཐག་ཅད་དང་། ངག་གི་སྒྲོན་བ་དུ་མ་རྒྱས་པའོ་"ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། དེའང་ན། གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩོལ་གར་གང་ཞིག་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་ཚེ་རྒྱལ་པོ་དང་། བཙུན་མོ། སྤྲིན་པོ། འབངས་མི་ལ་སོགས་པ་མི་སྡུ་ཙམ་སོའི་གཟུགས་སུ་སྟོན་པའི་གར་གྱི་ཚ་འདུ་བ་དང་མི་འདུ་བའི་སྡེ་ཚན་དེ་དག་གི་ཚས་ཚོས་དག་ཐོན་དགོས་པ་དང་། སྐུ་ལ་བཞེད་དགའ་ཐུབ་དགོས་ཀྱི་འེས་པ་བདུན་ལས། མཐོ་འབྲིང་དམའ་གསུམ་དང་། ཡུལ་ཐུགས་དང་། སྡེ་ཚན་ཙམ་ཙམ་སྐད་ལུགས་བྱེ་བག་དག་ངག་སྐྱོར་དུ་

ཨའི་སྐྱེ་ནས་ཁང་དོན་མཚོན་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། སྐྱེས་གར་ཀྱི་སྐྱ
ཤད། ཨདོར་ཁ་ལྷས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་། ཀུང་ལས་ཀྱི་སྐྲངས་སྤྱབས།
ངག་གི་སྐྱ་བརྟེད་དུ་མ་ཡང་ཡང་སྐྱེས་ཤིང་ལྷས་ཀྱི་གར་བྱེད་པས་ནི་སྐྱེས་
གར་ཞེས་བརྟེད་དོ།

(2) སྐྱེས་གར་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ། ཞེས་པ་དེ་ནི། འཕྲབ་སྐྱོན་མི་
སྐྲའི་སྐྱིག་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་སྟེ། མདོ་འཛིན་པ་(གཞུང་བཤད་པ་
ཡང་ཟེར་)དང་གཅིག རོལ་མོ་མཁན་ཀྱིས་གཉིས། ཆས་ཞུགས་པ་ཡིས་
གསུམ།(འཕྲབ་སྐྱོན་གཅོ་ཞུང་དག་ལ་སོ་དགོས་) བཞད་བགད་པ་ཡིས་
བཞི།(གད་མོ་སློང་མཁན་) གླུ་གར་མཁན་ཀྱིས་ལྔ་ཞེས་འཁོད་འདུག་
ཀུང་ལོ་རྒྱས་པོག་ཀྱི་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས། རམ་འདེགས་པ་ཡིས་
བྱུག ཤེས་བརྟེད་པ་ཡིས་བདུན་ཞེས་གཉིས་ཁྱོན་གནང་བའང་འདུག
དེང་སང་ཕ་ཕྱེ་ཚ་ཐ་ཆོས་འཕྲབ་སྐྱོན་བྱེད་བཞིན་པའི་རྒྱལ་རབས་ལོ·····
རྒྱས་དག་ལ་གོང་གི་སྐྱིག་གཞི་དེ་རང་གཞི་བཟུང་བ་ལྟར་ཡིན་འདུག

གོང་དུ་ཞུས་པ་དེ་དག་ནི་གནའ་ཐའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད····
སྐྱེས་གར་འཕྲབ་སྲོལ་ཀྱི་སྐྱིག་གཞི་ལྟར་སྐྱེས་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་
རྟོངས་ཞེས་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་ལམ་བཤད་ཐུང་
དག་ལ་འགེལ་བ་ཤད་ཅམ་ཞུས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། དེང་རབས་ལ་ཆ་མཚོན་
ན་ཁུང་ཁྲན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་སྐྱི་ཆོགས་རིང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྟར་པ··
ཞིག་དགོས་འདུ་ཤེས་གནའ་བའི་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལ····
མཐོང་ཚེ་བྱས་ནས་བཅའ་དགོས་པ་ནི་ཚུས་ལ་རྒྱག་བ་ཤད་མི་རུང་
བའི་གནད་འགག་ཅིག་ལ་ཐུག་ཡོད་སྟབས་དེར་བཅོ་དུང་དང་ཆ་འཛོག་

འཛེར་བ་ཞིག་ཟིད་དུ་གོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ལོ་རྒྱས་ལ་ཞི་བ་བཤེར་བྱས་ཐ་ཕལ་ཆེར་རྒྱལ་རབས་དང་ཁོང་ཚའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཟུག་འཕྲོ་བ་ཡིན་སྟབས་རྒྱལ་རབས་འབྲབ་སྟོན་ཟིད་དུ་གོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་ཚེ་རེས་པར་ཁོ་རིམ་དང་མི་སྡུག་གཞིགས་པས་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་བེད་སྤྱོད་དགོས་རིས་ཡིན། དེ་བཞིན་རང་རྒྱལ་འདི་ཁྱེད་མི་རིགས་མང་ཁར། ས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སྐད་རིགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་སྟབས་མི་རིགས་སོ་སོའི་ས་གནས་ཀྱི་སྐད་གཤིས་དང་བསྟུན་པའི་ཐོག་ནས་སྒོས་གར་འབྲབ་སྟོན་སྤྱབ་ན་རབ་དང་། དེ་མིན་ཚབ་མཚོན་སྤྱབ་པའི་སྐད་ཆ་རེ་གཅིས་ཤོད་དགོས་པ་སྟེ་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་དང་། རིག་རྩལ་གོང་འཕེལ་གྱོང་རྒྱར་ཐུབ་ནུས་ཆེན་པོ་ཡོད་དེས་གལ་ཆེ་ཡིན་སྟབས། དཔེར་ན། བོད་ལ་ཚ་མཚོན་ན་སྤྱན་སྒྲ་མི་རིགས་གཞན་དག་གིས་བོད་སྐད་མ་ཤེས་ཀྱང་མ་རུ་ཡང་ས་གནས་མི་རིགས་དེ་རང་གི་སྐད་ཡུགས་ལ་བརྩི་འདོགས་གིས་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་དང་། རྒྱགས་རྩེ་ཆེ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་རྒྱུན་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་ལྟར་རང་རེ་བོད་རིགས་ཚེའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། དབུས་སྐྱོགས་སུ་བྱང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གར་རམ་གཞས་མ་གཏམ་གང་ཞིག་ཨབྲབ་སྟོན་བྱས་ཆེ་དབུས་སྐད་རྒྱུ་གོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཅོང་སྐྱོགས་ས་སྒང་སྐྱོགས་སོགས་གང་ཡིན་རུང་སོ་སོའི་སྐད་ཡུགས་བརྗོད་དགོས་པ་མ་ཟད། གལ་ཏེ་དབུས་གཅོང་འཛུགས་པའི་ཚེ་རྒྱུས་ཞིག་ཡོད་ནི་སྟེ་སོ་སོའི་སྐད་ཡུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཐོ་ཞ་ཡོད་སྤྱོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཁི་དམངས་ལ་ཁྱོགས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་ས་གནས་སོ་སོའི་རིག་རྩལ་ཆེད་ལས་པ་ཚོས་ས་གནས་དེ་རང་གི་ཁི་དམངས་ཀྱི་སྐད་ཡུགས་

ཐོག་ནས་ཞབས་འདེགས་ཤུ་དགོས་པ་དེ་དགོས་པ་ཆེས་ཆེར་ལྡན་ཤེས་... ཡིན་སྐམ་པ་འཚར།

3. བོད་ལ་དབྱངས་གཅིག་དང་ཐུབ།

རང་རེའི་སྡེངས་འདི་ར་དེ་སྐ་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་ཏེ་དུས་ནས་སྐོ་དབྱེ་བའི་དགེ་མཚན་ལ་དོན་སྐྱིང་ལྡན་པའི་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ... རེད། ལྷག་པར་དུ་ནང་པ་ཤངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་རྒྱ་གར་ནས་དར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བོད་ལ་སྤར་ཡོད་རིག་གནས་སྐུ་ཚལ་ཐོག..... གཞན་གྱི་ལེགས་ཆ་ཤམས་ལེན་བྱས་ཏེ་དབྱངས་གཅུགས་ཀྱང་དར་སྲིལ... ... བཏང་ཡོད་པ་རེད། «འཕྲི་ཤེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཛིའི་བ»ཁོངས་ལས་སྐྱ་མདོའི་དཔེ་ཤོག་གངས་ཉིས་བརྒྱ་ཙོག་མདུན་ཤོག་ཡིག་སྒེང་ལྟ་བར།

དབྱངས་བདུན་རྣམས་དང་ཐོང་གསུམ་དང་།
རྒྱལ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་།
ཏ་ན་བཞི་བཅུ་དགུ་རྣམས་ཏེ།
དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཙམ་མོ།

ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། དེ་དག་རྒྱ་གར་པའི་གནའ་རབས་མཁས་དབང་རྣ་ར་ཏ་སུ་ཛི་བྱ་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ཤས། དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ནང་ར་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཙཱ་ཀི་ཡིས«དགེ་བསྙེན་བཟླ་བ»ལྟང་བཀྲངས་ཏེ«རོལ་ཚེའི་བསྟན་བཅོས་བློ་གསལ་མཐུལ་རྒྱན»ལ..... སོགས་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཅ་བ་ཙེ་ར... ཏའི་གཞུང་ལས་ལྟང་བཀྲངས་པ་མང་པོ་ཡོད་ཅིང། དེ་རྣམས་ཐམ་པའི་

ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་(1182)ཀྱིས«རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས»
ནང་།

སྐད་དང་གདངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀྱིས།
བོད་ཀྱི་སྐུ་ལ་འཇུག་པ་དཀའ།
དེས་ན་བྱ་ལས་སྐྱེས་སོགས་ཀྱི།
སྐུ་ཡི་སྡུར་བ་འདིར་མ་བཤད།
ཆོགས་མ་ཉེད་པ་ལ་སོགས་པ།
ཐུབ་པས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་གང་།
བོད་ཀྱི་སྐུ་དང་མཐུན་པ་ཆ་མས།
འདི་ཡི་ནང་ནས་འདུ་ཞེས་བརྗོད།

ཅེས་གསུངས་པ་ནི་སྐད་དང་གདངས་ཀྱི་ཉེ་བྱག་གི་སྐུ་ལ་འཇུག་པར་དཀའ་བས་ན་བྱ་ལས་སྐྱེས་སོག་ཀྱི་སྐུའི་སྡུར་བ་ཁོ་བོས་རོལ་མོའི་བརྟེན་བཅོས་འདིར་མ་བཤད་ལ། གཞན་ཆོགས་མ་ཉེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐུབ་པས་ཆུང་སྲེ་ཆམས་ལས་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་གང་ཡོད་པས་བོད་ཀྱི་སྐུ་དང་མཐུན་པ་ཆ་མས་འདིའི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ལྟར་ཞམས་སུ……ཟངས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེར་བརྟེན་དུས་རབས་བདུན་པ་ཙམ་ནས་བདུན་པ་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་བར་དེར་སྟོན་བྱེད་མཁས་པ་རིམ་པས་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་གནས་དེ་དག་རིམ་བཞིན་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། དེ་ཡང་བོད་མི་རེགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོར་འཆོ་བ་དང་ཡུལ་བབས་ཀྱི་གོ་མས་གཤིས་སྐད་ལུགས་སོགས་ལ་གཞིགས་པས་བོད་རིགས་ཀྱི་རོལ་མོའི་གཞུང་ལུགས་སྟར་བས་ཆ་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་འཕེལ་རྒྱས་བཟོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་མི……

རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁུད་ཆོས་ལྡན་པའི་རོལ་མོའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཧ་གས་པ་ཙམ་མ་ཟད། གྲུ་དབྱངས་ཀྱི་དེས་པ་བདུན་ཡང་མཁས་པ་རིམ་ཝྃན་ཀྱི་གསུང་ར་བས་རིམ་པར་འཁོད་ཡོད་པ་ལྟར། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྐུ་ཚལ་ཀྱི་ཁྲོངས་སུ་གཏོགས་པར་མཛད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་སོབྷི་ཏ་ཡི་སྐད་ལས་དབྱངས་ཀྱི་དེས་པ་བདུན་སྐྱ་བསྐྱར་དང་དོན་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེས་པ་བདུན་ཡི་དབྱངས་སྐྱོར་ཟིད་ལས་ཀྱང་མིང་ཚིག་སྐྱོར་ཚུལ་ཡི་ཐོག་ལ རྣམ་གྲངས་ཁ་ཤས་ལ་ཚོད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། སྔ་ཁོ་ནཱ་ཅི་འཁྲིད་དགེ་ཚན་དགེ་འདུན་ལཀ་བསངས་གནང་བའི་«དབྱངས་ཀྱི་དེས་པ་བདུན་ལས་བོད་ཀྱི་རོལ་མོའི་གདངས་མིང་གྲབ་ཚུལ་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ»ཞེས་པའི་ནང་དུ་དབྱངས་ཀྱི་དགྱས་རིམ་ཀྱི་བར་ཐག་དང་། སྐྱ་ཚད་ལ་སོགས་པར་དེང་རབས་ཀྱི་རོལ་ཚེའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྐྱར་ནས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་དཔྱད་ཞིབ་དང་གསལ་བཤད་ཞིབ་ཕྲ་གཙང་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་རང་རེས་སྤེལ་སྐྱོང་ཞུ་བ་དང་སྐུལ་མ་གང་ལེགས་བྱང་བས་འདི་ར་བསྐྱར་བཤད་ཞུ་མ་དགོས་པ་ཐུས། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རེས་ཆ་གང་ཚང་གི་རོགས་བོད་ཀྱི་རོལ་མོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤེལ་ཚན་གོ་གང་བདེ་བྱས་ཏེ་སྒོགས་བསྒིགས་ཐུས་ཁུལ་ཡིན་པས་གྲུ་དབྱངས་ཀྱི་དེས་པ་བདུན་ལས་ལྷུང་དུ་གཏོང་དགོས་པ་ནི་སྐོང་དཔྱད་གཤིའ་གཤུང་རི་ཚོགས་པའང་ཡོད་སྐྱ་པས་གཤམ་དུ་ཞུ་རྒྱུ།

དབྱངས་ཀྱི་རིམ་པ་བདུན་གྱི་ཆེད་ལས་རྣམ་བཤད་པ།

1. དབྱངས་ཀྱི་རིམ་པ་བདུན་གྱི་ཆེད་ལས་དང་པོ།

ཁ་ཏོན་ཞེས་པ་"དྲུག་སྐྱེས་"དང་། རི་ཁ་སྐྱ་ཞེས་པ་ལྟུ་མཆོག་གམ་དུང་སྟོང་། སྐད་ར་ཞེས་པ་དྲི་འཛིན་སྐྱེས་ངམས་འཛིན། མཉྫི་ཤ་ཞེས་པ་བར་མ། པཎྜི་མ་ཞེས་པ་ལྷ་པ། དེ་བ་ཏ་ཞེས་པ་རྒོ་གསལ། ནི་ཁ་ར་ཞེས་པ་འཁོར་ཉན་བཅས་སོ།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དེས་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་དེང་སྐབས་ཀྱི་དབྱངས་གཟུང་དང་འདྲ་བཞིན། ཏོའི། རའི། ཨིའི། ཐུ། སོའོ། ལྷ། ཨིའི་བཅས་དང་། དབྱངས་ངག་འདྲེན་ཆེད་ཚུལ་གང་འདྲ་བརྗོད་དགོས་ངམ་ཞེན། "ཁ་ཏོན་"ཞེས་པ་སོགས་དེས་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་སོ་སོའི་མཐུག་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་ཐྱེས་ནས་འགོ་ཡིག་རེ་རེ་མཚོན་པར་བྱས་པ་དཔེར་ན། "ཁ་ཏོན་"ཞེས་པ་བསྡུས་པ་ལས་ཁ་བྱང་བ་དང་། རི་ཁ་ཞེས་པ་བསྡུས་པ་ལས་རི་བྱང་། སྐད་ར་བསྡུས་པ་ལས་ག་བྱང་། མཉྫི་བསྡུས་པ་ལས་མ་བྱང་། པཎྜི་མ་བསྡུས་པ་ལས་པ་བྱང་། དེ་བ་ཏ་བསྡུས་པ་ལས་ད་བྱང་། ནི་ཁ་ར་བསྡུས་པ་ལས་ནི་བྱང་བ་བཅས་ཡིན་སྐབས་དབྱངས་

གཟུགས་ངག་འདྲེན་ཐྲེད་རྒྱས་ཁ། དེ། གཱ ཨཱ ཡཱ དཱ ཧི་ཞེས་འབོད་པ་ནི་དེང་སྐབས་ཀྱི་རོལ་ཚེའི་གཤེང་ཡུགས་ནང་དུའང་དཔྱངས་····
གཟུགས་བདུན་ཡོད་པ་ཆ་མས་ངག་གི་འདྲེན་ཚུལ་དང་མཚུངས་པར།

ཏོའོ། རའི། ཧིའི། ཐྲཱ སོའོ། ལྷ། ཤིའི་ཞེས་སྒྲའི་མཐོ་དན་འི་ཐྲེད་པར་གྱི་ཐྲེད་ལས་ནུས་པ་དང་མཚུངས་པ་དང་དུས་ཐྱིས་ཆུ····
གར་བས་གནའ་བོའི་ཟླ་དཔྱངས་ཅེན་སྐབས་དང་ཡོང་གསེབ་འགའ་ཞིག་
ལ་ཟླ་གཞས་གཏོང་སྐབས་དཔྱངས་གཟུགས་དེ་རང་ཉིད་སྒོང་གཏོང་ཟུས་
ཡོད་སྐད་འདུག

ཡིན་ནའང་འདིར་གསལ་བ་ཤད་ཞུ་དགོས་པ་སྟེ། དཔྱངས་གཟུགས་
ཚོང་གསལ་དེ་ཆ་མས་ཀྱི་ནང་ལ་ཁ་ཕྲེ་ཞེས་པ་དང་། རི་ཁ་བ། ཞི་ཁ་ར་དེ་
གསུམ་ཀྱི་ཡི་གེའི་འགོ་དང་བར་ལ་ཁ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་དེ་གསལ་བྱེད་སུམ་
རྟེན་ཐུད་པའི་ཡིག་ཚགས་རྟེན་ཅེས་ཏ། ཐ། ཀ། ཁ། ཀྱ་ཡོད་པས་ཡིག་
འབྲུ་ཕྲ་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཡིག་འབྲུ་དེ་རང་རེས་སྨིན་ཏ་(སྒྲགས་ཡིག་
ཟེར་)ཀྱི་སྐབས་བརྗོད་བའེ་གང་དྲན་བྱས་ནས་འགའ་རེས་ཁ་ཞེས་པར་
ཁ་ཞེས་དང་། འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཤ་ཞེས་དང་། ཁ་ཞེས་སྐ་ཚགས་འབོད་
ཅིང་། ཡང་ཐྱི་རྒྱལ་གྱི་ཞིབ་འདྲུག་པས་ཁ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་རེར་བོད་
ཡིག་གི་"ས"ཞེས་པ་དེ་སྤྲུ་བསྒྱར་པ་ལྟ་བུར་བྱས་ཏེ་" SA "ཞེས་བྱེས·····
འདུག ཡིག་འབྲུ་དེ་བཞིན་ཚོང་གསལ་དཔྱངས་གཟུགས་བདུན་པོའི་
ནང་ལ་ཡིག་འབྲུ་གསུམ་ཙམ་ཡོད་སྐབས་ཐྱིས་སྤྲུ་དེ་གཅིག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐྲོག·····
སྐྱངས་ཤིག་མ་བྱུང་ཚེ་ཟེ་ཚོམ་ཀྱི་སྒྲུབ་འགྲོ་བ་ཙམ་མ་ཟད། མ་དག་རྒྱུན་
འབྱམས་ཡོང་དེས་ཡིན། དེར་བཅེན་སྨིན་ཏ་འི་སྤྲུ་ཐྲོག་ཚུལ་ཁྱབ་བྱས་

ནས་རྟ་ཞེས་འབོད་པ་ལྟར་དགོས་པས་རྟ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེའི་སྐྱེ་གནས་ས……དང་། ཤ་ཞེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་ཐོན་པ་ལྟར་ཕྱིད་དགོས་པ་དེའང་ན། ས་ཞེས་པའི་སྒྲའི་སྐྱེ་གནས་ཚེ་རྩེ་དང་སོའི་བར་ནས་སྒྲ་ཐོན་པ་དང་། ཤ་ཞེས་པ་ཚེའི་མཐའ་གཉིས་འགྲམ་སོ་ཡས་ལ་སྒྲུབ་ནས་སྒྲ་ཐོན་པ་དང་། རྟ་ཞེས་པ་ཚེ་རྐན་ལ་རེག་ཅམ་བྱས་ནས་བརྡོད་འདོད་པའི་སྒྲ་དེ་དབུགས་ཀྱི་ཕྱིད་ལས་དང་བསྡུན་འགྲམ་པའི་གཡས་གཡོན་ནས་དབུགས་དབྱང་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་སྒྲ་ཐོན་དགོས་སོ།

2. དབྱངས་ཀྱི་རིས་པ་བཅུན་ཀྱི་ཕྱིད་ལས་གཉིས་པ

རེས་པ་བདུན་ལས། ཁཀྵ་ཞེས་བྱུག་སྐྱེས་ལས་བྱུག་ལྡན་དྲི་ཟའི་དབྱངས་དང་མཚུངས་པ་ཡོང་བར་ཕྱིད་པར་དབྱངས་སྐྱོར་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱིད……ལས་གཞན་དག་གི་དགོས་པ་ཚོ་ཆོད་པའི་ཆེད་དུ་སྐིན་གྲིང་ཚོ་ཆེན་ཀྱིས……བཙམས་པའི་《རྡེབ་སྐྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས》ལས་འགྲེལ་བཤད་འདི་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་ནི། བྱུག་སྐྱེས་ལས་བྱུག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པས་ན། འདི་གས་དང་འཇོག་གཉིས། འགྱུར་དང་ཁྱུག་གཉིས། ཐ་དད་སྐྱོས་གཉིས་སོ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གླུ་གཞས་གང་ཞིག་བཙམས་ཚོ་དབྱངས་སྐྱོར་ཀྱི་སྐྱབས་ཆར་ཁྱད་ཆོས་གོང་གསལ་དེ་དག་རང་བཞིན་ཀྱི་ཡོང་བ་ཡིན།

(1) འདེགས་འཇོག་གཉིས་ལས། “འདེགས་”ཞེས་པ་དེ་སྐུ་ལེན་པ་ཞེས་ལྟར་གོ་དགོས་པས་གླུ་ཞིག་དབྱངས་མིང་（调）གང་ཞིག……ནས་འགོ་ཚུགས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཞིག་ས་ནས་ལེན་པ་ལྟར་ཡིན་པས་རང་རེས་ལྟ་སའི་སྟོད་གཞས་ཀྱི་དབྱངས་གཅིས་ལྟན་པ་ཞིག་འདེགས་པའི་ཚུལ་དུ……

ལེན་རྒྱུར་དཔེར་ན། «གཉའ་ལམ་མཛོང་ལ»

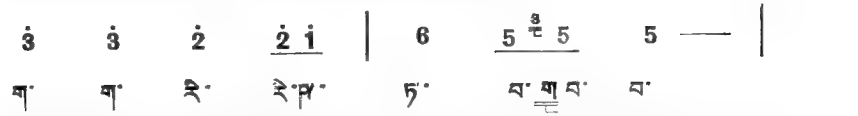

ཞ་ ཞ་ རེ་ རེ་ཀ་ ཏ་ བ་ གྷ་ བ་

ཞེས་ཚོག་ཕྲེམ་དང་པོའི་འགྲོས་བརྡབ་དང་པོ་ ཞ ནས་འདེགས་པའམ་འགོ་

ཚུགས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

"འཇོག་"ཅེས་པ་ནི་བྱུ་གཞས་གང་ཞིག་མ་སྐྱེའི་སྔོག་མཚམས་འཇོག་

པ་སྟེ་གོང་གི་གཞས་མཇུག 6 i 5 6 3 2 1 2 1 1 | ཞེས་ཚོག་ཕྲེམ་

དང་པོའི་འགྲོས་བརྡབ་བཞི་པ་ 1 མ་སྐྱ་ནས་གཞས་མཚམས་འཇོག ···

བྱེད་པ་དེ་ཡིན། གཞན་ཡང་རོལ་མོའི་རམ་འདེགས་བྱེད་སྐབས་བར་

གཏུང་རོལ་མོར་ཕྱིད་མཇུག་བསྡུལ་ཏེ་འཇོག་ཟེར། སྟོང་གཞས་ཕལ་

ཆེ་བའི་རྒྱང་གཞས་དང་འབྲུག་གཞས་གཉིས་ཀར་དེ་འདྲ་ཡིན།

(2) འགྱུར་ཁྲག་གཉིས་ལས། "འགྱུར"ཞེས་པ་ནི་བྱུ་གཞས་

གང་ཞིག་ལེན་པའི་སྐབས་ལ་དབྱངས་གཟུགས་གང་ཞིག་ནས་དབྱངས·····

གཟུགས་གཞན་ཞིག་ལ་འགྱུར་འགྲོ་བ་དེ་ལ་འགྱུར་ཟེར་བ་ཡིན། དཔེར་

ན། དབྱངས་གཟུགས 5 6 i 2 6 i 6 5 | 2 5 3 6 5 3 2 3 |

2 1 1 2 1 1 6 2 | ཞེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཚོག་ཕྲེམ་དང་·····

པོའི་འགྲོས་བརྡབ་དང་པོ་ནས་དབྱངས་གཟུགས་5ནས་6ལ་འགྱུར་བ་རེ····

བཞིན་འགྲོས་བརྡབ་སོ་སོར་གོང་བཞིན་འགྱུར་བཏང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཡང་

དེང་རབས་ཀྱི་རོལ་མོའི་ཤེས་བྱ་ནས་ཁ་ཤད་ན་འགྱུར་ཞེས་པ་དེར་གོ་དོན་

གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། དབྱངས་ཀྱི་སྐད་རིམ་སྒྲ་རྩེལ་གཅིག་ནས་བྱལ་མཆོངས་སྒྲ་རྩེལ་གཅིག་གི་བར་ལ་མྱོད་འཕར་བའམ་མྱོད་ཚགས་གི་སྒྲ་གཞན་ཞིག་འདྲགས་པ་དེ་ལ་འགྱུར་ཞེས་བཤད་ཀྱང་བོད་སྐད་ནས་བཤད་ན་མི་.....འདྲགས་པ་ལྟར་འདྲགས་པས་དེ་སྔ་བོད་ཀྱི་དབྱངས་མིང་ཞིག་ལ་"ས་གཏ་"ཅེས་འབོད་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་པས་མྱེས་དེ་ལྟར་བཤད་ན་འབྱིག་པ་ལྟར་འདྲགས

"ཁྲག་"ཅེས་པ་ནི། རང་རེས་སྒྲ་གཞས་དང་ཆམ་ཐར་གཏོང་སྐབས་མཐིན་ཁྲག་བདེ་བ་དང་མཐིན་ཁྲག་མི་བདེ་བ་ཞེས་ཁ་རྒྱུན་དུ.....བཤད་པ་ལྟར་ཡིན། མཐིན་ཁྲག་བདེ་མིན་དེ་སྒྲ་གཞས་སྐྱན་མིན་ཀྱི་འགག་གནད་ལ་ཐུག་པས་དེར་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྒྲ་དབྱངས་སྐད་སྒྲོང་གི་ནང་ནས་དགོས་པ་ཆེར་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ནན.....ཀྱིས་སྒྲོང་དགོས་པ་སྟེ་དབྱངས་ཀྱི་ང་རོའི་ཚ་བ་གསུམ་དང་དབྱངས་ཀྱི.....རྣམ་གཞག་ལྟ་སོགས་ལ་སྒྲུང་པ་མཐར་ཕྱིན་བྱང་ན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་མཐིན་ཁྲག་བདེ་བ་དང་དབྱངས་རྒྱུན་གཅོ་གནད་ཡིན་པས་སྒྲ་གཞས་སྐྱན.....འཇེའས་ལྟན་པ་ཡོང་དེས་ཡིན། དེང་རབས་རོལ་མོའི་ཤེས་བྱ་ནས་བཤད་ན། ཁྲག་ཅེས་པ་དེ་(裝飾音)རྐེན་སྒྲའི་གྲས་ཤེག་ཡིན། རྐེན་སྒྲ་ཞེས་པར་སྟ་རྩེས་དང་ལེར་རྒྱང་རྩེ་གཅིག་པ་སོགས་རྒྱུ་སྟངས་འདྲ་མིན་ཡོད་པ.....དང་། ལྷག་པར་རྐེན་སྒྲ་རྒྱུ་སྟངས་ཀྱི་སྐད་གཤིས་ཐོབ་ནས་མི་རིགས་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་བས་མངོན་གསལ་ཅན་ལ་མཚན་ཉིད་ཡིན། སྒྲ་མདོར་གསལ་བར་གཞིགས་ན་སྒྲ་དབྱངས་ཀྱི་དེས་པ་བདུན་ལས། གཙོ་ར་སྟེ། དྲི་འཛིན་སྐྱེས་ཀི་ར་ཡི་སྐད། དེའི་སྐུ་མཚན་ནི། སྒྲ་དབྱངས་ཀྱི་བར་ན་དྲིའ་ཤས་འཛིན་པས་ན་དྲི་འཛིན་སྐྱེས་ཞེས་ཀྱགས་སོ། ཞེས

འགོད་ཡོད་པ་ལྟར་མི་རིགས་སོ་སོའི་གླུ་གཞས་ལའང་རྣ་ལུགས་གོམས་
གཤིས་ཀྱིས་རྒྱུན་པས་གླུ་གཞས་གཏོང་སྐབས་ཁྲད་ཆོས་མངོན་གསལ་ཅན་
རེ་ཡོད་པ་སྟེ་དྲི་མ་འམ་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལ་རོ་དང་ཉམས་ཀྱང་ཟེར།
རང་རེ་བོད་ལ་ཆ་བཞག་ན་དབུས་གཙང་སྟོད་ཁྱང་སྐྱ་སོ་སོར་སྐད་
གཤིས་ཀྱི་མཐིན་ཁྲག་རྒྱག་སྐྱབས་མི་འདྲ་བའི་ཁྲད་ཆོས་རེ་ཡོད་པ་དཔེར་
ན། ཤ་སའི་དམངས་གཞས་ཁོངས་མཐིན་ཁྲག་རྒྱག་སྐྱབས་ཁྲབ་ཆེ་བ་
«རྒྱ་གྲིང་སྡས»ཞེས་པའི་དུམ་བུ་དང་པོ་ནས་དེ་མཇུག་ཙམ་བཀོད་ན།

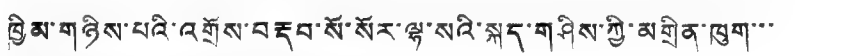

ཡིན། དེ་ཡང་ཚིག་ཁྱིམ་དང་པོའི་འགྲོས་བརྡབ་གསུམ་པ་དང་ཚིག་
ཁྱིམ་གཉིས་པའི་འགྲོས་བརྡབ་སོ་སོར་ལྟ་བའི་སྐད་གཤིས་ཀྱི་མཐིན་ཁྲག་
རྒྱག་སྐྱབས་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད།

(3) ཐ་སྐོམ་གཉིས་ལས་ཐ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། རང་རེས་གླུ་
གཞས་གང་ཞིག་བཙམས་རྗང་ཐ་བའི་དབྱངས་གཟུགས་ཡོད་དགོས་པ་ལ།
སྐོམ་བའི་དབྱངས་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པ་ལས་རྒྱུག་ཅིང་ལྟར་སྐད་
གཅིག་མ་རྟེ་ཏང་གྲིང་བཏང་བ་ལྟར་བྱས་ན་སྐད་འཛིབས་ཏེ་ལ་ཡིད་
དབང་འཕྲོག་པ་ཞིག་མི་ཡོང་བ་ནི་བཤད་མ་དགོས་པ་དེ་ཡིན། མདོར་
ན་ཐ་མཐའ་སྐད་ནས་ཡོད་དགོས་ལ། བར་སྐད་དང་སྐོམ་པ་དམའ་སྐད་
ཀྱང་ཡོད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། རང་རེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཐུན་ཀྱི་དབྱངས་
འདོན་སྐབས་ཤིན་ཏུ་སྐོམ་པ་ནས་ཤིན་ཏུ་ཐ་བའི་བར་དུ་བསྐུལ་ཏེ་མཐར་

དབུགས་ཆད་སོང་སྐྱམ་པའི་བར་འཇོག དེ་ནས་སྐར་ཡང་སྦོམ་པ་ནས་འགོ་ཚུགས་པ་ལྟར་ཡིན།

སྦོམ་ཞེས་པ་དེའི་སྐོར་གོང་དུ་ཕྱི་བའི་ངོ་སྤྲོད་ཞུས་པ་ལྟར། དེའི་སྟོག་སྐྱགས་སྦོམ་པོའང་ཡོད་དགོས་པས་གསལ་ཤེས་ཐུབ་པ་ལྟར་ཞིབ་ཕྲ…… ཞུ་མ་དགོས་སོ། གོང་དུ་ཞུས་པ་དེ་དག་བྱ་ལྟ་ལྟར་དབྱངས་ཀྱི་ཁྱད་ལས་ནས་ཞུས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན།

3. དབྱངས་ཀྱི་རིས་པ་བདུན་ཀྱི་ཁྱད་ལས་གཞུམ་བ།

ཁ་ཏོ་སྟེ་བྱ་ལྟ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྱོར་བ་ཞེས་རིས་པ་བདུན་ལས…… དབྱངས་གཟུགས་བྱ་ལས་བསྒྲས་པའི་གཞས་གདངས་དེར་ཟིར་བ…… ཡིན། དེས་ན། དབྱངས་ཀྱི་རིས་པ་བདུན་ནས་སྒྲ་ཕྱེད་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་ལས་གཅིག་ཕུད་པས་བྱ་ལྟ་གདངས་ཡིན།

4. དབྱངས་ཀྱི་རིས་པ་བདུན་ཀྱི་ཁྱད་ལས་བཞི་བ།

པཎ་ཆ་སྟེ་ཡན་ལག་ལྟ་ལྟ་ནི་དབྱངས་སྤྱོར། དེང་རབས་ཀྱི་རོལ་རྩེའི་རིས་བཟོ་བྱེད་ལ་五声音ཟེར་བ་དེ་ཡིན། བོད་ཀྱི་དཔངས་གཞན་ཡན་ལག་ལྟ་ལྟ་ནི་དབྱངས་སྤྱོར་ཚང་བོ་ཡོད་པ་དེའང་། ཚུ་ཁ་ཏེ་ཆང་གཞས་«ཨ་ལ་ཀོ་ཀོ་»ཞེས་པའི་གཞས་གདངས་དྲུག་སྐྱེས་ལྟ་ལྟ།

ཞེས་བཏང་བ་ལྟར་དེའི་མ་སྒྲ་ ཏ (ཏོ་བོ་)ཡིན་པ་དང་། དབྱངས་གཅུག་འདུ་མིན་ལྟ་ལས་གྲུབ་སྟེ་ ཏ (ཏོ་བོ་) རེ་ (རའི་) ཀ (རྡིའི་) པ (ཚོ་བོ་) ད (ལྷ་)བཅས་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལྟ་ལྟོ་གྱི་དབྱངས་སྦྱོར་ཞེས་འབོད་དོ།

5. དབྱངས་ཀྱི་རེས་པ་བདུན་གྱི་ཁྱད་ལས་ལྟ་བ།

སྒྱིར་ན། རང་རེས་སྒྲ་གཞས་གང་ཞིག་བཙམས་ཀྱང་། དབྱངས་སྦྱོར་མི་འདྲ་བ་ཁག་གསུམ་ནས་བཙམས་དགོས་པ་སྟེ། ཡན་ལག་བདུན་ལྟོ་གྱི་དབྱངས་སྦྱོར་དང་། ཡན་ལག་དྲུག་ལྟོ་གྱི་དབྱངས་སྦྱོར། ཡན་ལག་ལྟ་ལྟོ་གྱི་དབྱངས་སྦྱོར་བཅས་གང་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱད་ཚོས་ལྟ་དང་ལྟོ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། འབྲུག་ལྟར་ཟབ་པ་གཅིག སྐྱན་ལ་འཇེབས་པ་དང་གཉིས། ཡིད་དུ་འོང་བས་ཀ་ཏུང་མི་བྱ་ཞིང་ཆུ་སྐྱན་པ་དང་གསུམ། རྣམ་པར་གསལ་ཞིང་རིག་པར་བྱ་བ་དང་བཞི། ཉན་པར་འོས་ཤིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་ལྟ་བཅས་དགོས་སོ།

6. དབྱངས་ཀྱི་རེས་པ་བདུན་གྱི་ཁྱད་ལས་ཆག་པ།

དབྱངས་ཀྱི་རེས་པ་བདུན་ལས་གལ་ཆེ་བའི་ཁྱད་ལས་གཞན་ཞིག་སྟེ་

དབྱངས་རྟགས་ (调) ཞེས་པའི་ཚོ་ཆོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲ་ལོ་ཚོང་ཞུས་དགེ་ཏན་དགེ་འདུན་ལགས་ཀྱིས་བཙམས་པའི་བོད་ཀྱི་རོལ་མོའི་ ཁག་དངས་མིང་གྲྭ་ཆུལ་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ་ཞེས་པར་དབྱངས་མིང་C ཞེས་ པ་དང་དབྱངས་ཀྱི་དེས་པ་བདུན་ལས་བྱུང་སྐྱེས་ཞེས་པ་གཉིས་གཅིག་ ཆུངས་ཡིན་པ་སྟེ་སྐྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཚད་དཔྱད་བསྡུར་ནང་སྐྱའི་སྐར་ ཚའི་ཚད་དང་། སྐྱའི་བར་ཐག་གི་ཚད། སྐྱའི་མཐོ་ཚད་མཚོན་པའི་ སྐབས་ཚད་HI 261.91བཅས་གཅིག་ཆུངས་ཡིན་པའི་གསལ་བཤད་ གནང་འདུག་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དེང་སྐབས་ཀྱི་དབྱངས་རྟགས་དང། དབྱངས་ཀྱི་དེས་པ་བདུན་ཀྱི་དབྱངས་རྟགས་གཉིས་དབར་ཀྱི་མཚམས་ སྦྱོར་བྱེད་ཆུལ་ནི།

བྱུག་སྐྱེས་ཞེས་པ།	C དབྱངས་རྟགས་དང་མཆུངས་པ།
དང་སྲོང་ཞེས་པ།	D དབྱངས་རྟགས་དང་མཆུངས་པ།
དྲི་ཁརིན་ནམ་ས་ཁརིན་ཞེས་པ།	E དབྱངས་རྟ་དང་མཆུངས་པ།
བར་མ་ཞེས་པ།	F དབྱངས་རྟགས་དང་མཆུངས་པ།
ལྕ་པ་ཞེས་པ།	G དབྱངས་རྟགས་དང་མཆུངས་པ།
ཐྲོ་གསལ་ཞེས་པ།	A དབྱངས་རྟགས་དང་མཆུངས་པ།
འཁོར་ཤན་ཞེས་པ།	B དབྱངས་རྟགས་དང་མཆུངས་པ་བཅས་ སོ།

གཞན་ཡང་། དབྱངས་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་ཤན་བྱའི་ འཆར་སྟང་འདུ་མིན་གྱི་རིགས་ལམ་བཤད་ལྷགས་ཡོད་པ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ དཔིཏ་བསལ་ཐུབ་ཆོས་ཞིག་ཡིན། སྐྱ་མདོར་གསལ་བར་གཞིགས་ན་སྤྱབ་

པ་མི་སྐྱིན་བྱའི་(སྟོན་པ་ཤྱཻ་ཐུབ་པ་སྔོན་པ་ལས་ཆེས་ཐ་པ་ཡིན་ཚོད་)
གཞུང་རབས་ལས།

དུག་སྐྱེས་ཆ་བྱའི་ཤིང་ལྟར་སྣོག་ལ། ཕྱུ་མཆོག་བ་ལང་ཤད་ཀྱིས་རྫོམ།
དྲི་འཛིན་སྐྱེས་ནི་ར་ཡི་ཤད། བར་མ་ཁྱང་ཁྱང་སྐྱ་སྐྱོག་བཞིན།
ལྟ་པ་མེ་ཏོག་རྒྱས་དུས་སྲ། ཁུ་བྱག་སྐྱོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
སྐྱོ་གསལ་རྟ་ཤད་ལྟ་བུར་འཆེར། འཁོར་ཉན་གྲང་པོ་སྐྱོགས་པ་བཞིན།

ཞེས་བྱང་ངོ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དཔྱངས་ཀྱི་སྐྱར་ཚུལ་ཀྱི་རྣམ་པའམ་དཔྱངས་གཤེས་དེས་མི་རྟམས་ལ་འཆར་སྟང་འབྱུ་མིན་རེ་ཡོང་བ་
བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། དེ་སྟའི་མཁས་དབང་རྣམ་པས་དོན་
དེར་འགྲེལ་བཤད་འདི་འབྱུ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་ནི།

རྩེད་མོ་རྨོ་མར་བྱང་བ་ནི།
ལྟ་པ་དང་ནི་བར་མའི་དཔྱངས།
དཔའ་བོ་དྲག་པོ་ངོ་མཚར་དུ།
དུག་སྐྱེས་ཕྱུ་མཆོག་དེ་བཞིན་ནོ།

(དྲི་འཛིན་སྐྱེས་) ས་འཛིན་པ་དང་འཁོར་ཉན་དཔྱངས།
སྐྱིང་རྟའི་ར་ལ་བྱང་བར་བྱ།

ཞེས་གཞུངས་པ་ལྟར། ཕྱུ་དཔྱངས་ཀྱི་དེས་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་
རྫུལ་སོང་ངམ་དུད་འགྲོའི་སྐད་གཤེས་དེ་དག་གི་ཚ་ར་སྣང་ལས། ཕྱུ་
གཤས་ཀྱི་དཔྱངས་གཤེས་བཙམས་སྐྱོར་བྱེད་ཚུལ་བཤད་ཡོད་ཅིང་། དེའི་
རྗེས་ལ་རང་རེས་རྟོགས་དཀའ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ཞིང་། གང་ལགས་ཤེ་ན།

ཨེ་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་ནང་····
གི་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ལུགས་དང་འཚོ་བའི་ནང་དོན་མི་མཚུངས་པ་རེ་བཙུད···
དེ་ཡང་ཆུས་འགྲོ་བ་ལྟར་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་ཚལ་དག་ཀྱང་དུས་·· ··
སྐབས་སོ་སོའི་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ལུགས་དང་འཚོ་བའི་ནང་དོན་རེས་ཅན·····
རེའི་རྗེས་སུ་འཐད་ནས་རིམ་བཞིན་འཛེལ་ཆུས་ཐྱེན་པ་ཡིན། དེར་
བརྟེན་གངོ་ད་མའི་དུས་སྐབས་སུ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་བ་དང་སྤྱི····
ཚལ་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དམན་སྐྱབས་སྐབས་དེའི་འཚོ་བ་དང་འབྲེལ་འདྲིས་ཆེ· ··
བའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་འཆར་སྦང་དག་དེའར་བགོད་ནས་རང་གི་བཙམ
བྱའི་ནང་དོན་མཚོན་པར་ཐེབ་པ་ལྟར་དུད་འགྲོའི་སྐད་གཤེས་སྤྱར་ནས····
རལ་མོའི་དཔྱངས་གཤེས་ཐོག་དགའ་བ་དང་སྐྱོ་བ། སྤྱིང་རྗེ་དང་འཇིགས
སྣང་། དྲག་པོ་དང་ཞི་བ། མཛེས་པ་དང་མི་སྡུག་པ་སོགས་མཚོན་པར་
ཐེབ་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུད་འགྲོའི་ལང་མོ་བྱས་ཏེ་འཆམ་དང་ཞབས་ཐོ
རྒྱུ་པ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་མང་དག་ཡོད། དེ་ཡང་དཔྱངས་ཀྱི་ངེས་པ
བའུན་པོ་དེ་དག་སོ་སོར་དུད་འགྲོའི་སྐད་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་རྒྱུ་དགོས་ཟེར
བ་མ་ཡིན་པར་དུད་འགྲོའི་སྐད་གང་ཞིག་རང་རེའི་ཆ་བར་སྣོ་བུར་ཐོས·····
སྐབས་འཆར་སྣང་རེ་ཡོང་བ་ནི་ཁྱབ་གྱི་སྐད་དང་ཐུང་ཐུང་གི་སྐད·····
ཐོས་སྐབས་དཔྱིད་དཔལ་བཞད་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་ནས་རང་ཤུགས
ཀྱིས་དགའ་ལྟང་ལྟང་ཡོང་བ་དང་། རྟའི་སྐད་ཅིག་སྣོ་བུར་ཐོས་ཚོ
དང་དས་སྐྱག་ཡོང་བ་ལྟ་བུ། རང་ཡི་སྐད་དང་གྲོང་ཆེན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཐོས
ཚོ་ཡ་བའམ་སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་སྐྱེས་པ། ཆ་བྱ་དང་བ་ལང་(གྲང་)གི་སྐད
ཐོས་ཚོ་དྲག་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ཞིག་འདུལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར·····

འཇིགས་སྐང་གི་ལེགས་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུབྱངས་སྒྲོན་
གྱི་རྣམ་པའི་མཆོད་རྫུལ་ལས། ཉེ་མ་ཤར་བའི་འཚར་སྐང་། ཟུན་ཚ
ངས་པའི་འཚར་སྐང་། དེ་དང་། རྒྱ། ཀཀས། རྩེ་ཤིང་སོགས་རང་
རེའི་མིག་ལམ་ལ་མཐོང་ཚད་དེ་དང་མཐུན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྒྲོར་.....
དགོས་པ་སོགས་དབྱངས་མཁན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱས་ལ་གཞིགས་པས་.....
གང་མཐུན་སྒྲར་ན་བསམ་པའི་ནང་དོན་དང་སྒྲ་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག.....
མཚུངས་ཡོང་བར་བྱེད་པ་ནི་རོལ་མོའི་སྒྲ་རྩལ་གྱི་ཤམས་འགྱུར་དང་ གསོན་
ཤམས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་དགེ་མཚན་གྱི་དགོས་པ་ཆེ་བ་ཡིན། དེའི་
ཐད་ལ་ས་སྐྱ་པཉྩི་ཏ་འདི་འདྲ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པ་ནི།

དཀོན་མཆོག་མཆོད་ཕྱིར་འདུས་པ་དང་།
ཕན་རྩོན་ལྡ་ཕྱིར་འདུས་པ་དང་།
ཕྱན་སྲུ་ཙོ་གས་པ་མཐོང་བའི་ཚེ།
མཁས་པས་རོལ་མོ་བཙམ་པར་བྱ། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་
ངོ། །

དབྱངས་ཀྱི་ཐྲོད་གསུམ་དང་། རྒྱལ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག ཏ་ན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་བཅས་བཤད་པ།

1. དབྱངས་ཀྱི་ཐྲོད་གསུམ།

ཐོང་གསུམ་ཞེས་པ་རོལ་མོའི་སྒྲ་མངའ་ཁོངས་གསུམ་ལ་དབྱེ་སྟེ་····· ཞེག་ཡོད་པ་སྟེ། གཞི་ཤར་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་དུ་གཏོགས་པ་ཞེག་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ནང་གསེས་ལས་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་ཚད་ཁྲབ་ཁོངས་དབུས་སུལ་དང་། དམའ་སུལ། མཐོ་སུལ་བཅས་ཁག་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཐོང་གསུམ་ཟེར། ཐོང་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཙོ་ཙར་ཡང་ཐོང་རེར་སྒྲ་ཚད་མཐོ་དམའ་འཕྲིང་གསུམ་ཀྱི་དཀྱུས་རིམ་ལ་གཞིགས་པས་སྟེ་གསུམ་རེ་ཡོད་····· ཅིང་། དེ་ཡང་རང་རེས་ཚོ་ངོ་རྩོ་གསལ་བའི་བའི་ཆེད་དུ་དེང་སྐབས་ཀྱི་རོལ་ཆ་གང་ཆིང་ཞི་ཞིབ་དཀར་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱུས་རིམ་ལ་དཔེ་སྒྲུར་ནས་ ·· ཁུས་ན་གསལ་བཤད་ཡོང་བ་དཔེར་ན། གང་ཆིང་སྒྲ་ཚད་སྒུང་དབྱང་ C ནས་བཅིས་པས་སྟེ་ཁཀ་གསུམ་སྟེ་དབུས་སུལ་ཀྱི་སྒྲའི་དཀྱུས་རིམ་མཐོ····· འཕྲིང་དམའ་གསུམ་ལ་ཐོང་དང་པོ་དང་། དམའ་སུལ་ནས་བཅིས་པས་མཐོ་འཕྲིང་དམའ་གསུམ་ལ་ཐོང་གཉིས་པ། མཐོ་སུལ་ནས་བཅིས་པས་མཐོ་འཕྲིང་དམའ་གསུམ་ལ་ཐོང་གསུམ་པ་བཅས་ཡོད་པས་གཤམ་གསལ་··· རེའུ་མིག་ལ་གཟིགས།

ཀཆངས་ཀྱི་ཀཀྱིལ་འཁོར་ལས་བྱོང་གཞུང་རེའུ་མིག

དབྱངC – R			
དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་	c d e f g a b ཞེ་ས་ཆུང་ས་	1 c d e f g a b ཞེ་ས་ཆུང་ས་དང་པོ་	2 c d e f g a b ཞེ་ས་ཆུང་ས་གཉིས་པ་
དམའ་ཀྱི་སྒྲ་	A B 2 ཞེ་ས་ཆེ་ས་གཉིས་པ་	C D E F G A B 1 ཞེ་ས་ཆེ་ས་དང་པོ་	C D E F G A B ཞེ་ས་ཆེ་ས་
མཐོ་ཀྱི་སྒྲ་	3 c d e f g a b ཞེ་ས་གསུམ་པ་	4 c d e f g a b ཞེ་ས་བཞི་པ་	5 c ཞེ་ས་ལྔ་པ་

ཀྱོང་ངམ་ ཞེ་ས་

2. རྒྱལ་བའི་རྒྱུ་རྟགས

རྒྱལ་བ་ཉེ་རྒྱུ་རྟགས་སྟེ། རྒྱལ་ཞེས་པ་དེའི་ཚོ་དོན་ནི་སྡིང་ནས་སྡུག་བསལས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ན་རྒྱལ་བ་འམ་ཡང་ན་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དབྱངས་ཀྱི་མིང་ཚོག་ནང་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་འམ་རྒྱས་པར་སྡེ་བར་གོ་དགོས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ཡོང་གསུམ་རང་རེས་གོང་དུ་ ..... བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཡོང་གསུམ་ལ་དབུས་ཐུལ་ཀྱི་སྒྲ་སྟེ་ཞེས་ ..... གསུམ་པོ་སྟེ་དམའ་ཐུལ་ཀྱི་སྒྲའི་དཀྱུས་རིམ་ 1 2 3 4 5 6 7 དང་། བར་ཐུལ་ཀྱི་སྒྲའི་དཀྱུས་རིམ་ 1 2 3 4 5 6 7 དང་།

མཐོ་ཁུལ་གྱི་སྒྲིལ་དཀྱུས་རིམ་ 1 2 3 4 5 6 7 བཅས་སོ་སོར་སྒྲ·····
དཀྱུས་བདུན་རེ་ཡོད་པ་ལས། བསྟོམས་སྒྲིལ་དཀྱུས་རིམ་ཉི་ཤུ་རྩ་
གཅིག་ཡོད་པ་དེ་རྩམས་ལ་རྒྱལ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་འབོད་པ་ཡིན། དེ་
ལྟར་དབུས་ཁུལ་གྱི་སྒྲིལ་སྡེ་ཁག་གསུམ་དམིགས་བསལ་གྱིས་གསལ་བཤད་
རྒྱད་པའི་ཐུ་མཚན་ནི་རང་རེ་བོད་ལ་ཆ་མཚོན་ན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རོལ་
མོ་སྟེ། གང་ཟག་གང་ཞིག་ཀྱང་གཞན་གཏོང་བ་དང་། ཡང་ན་ཅུང་
གཞན་ལས་བྱང་པའི་རོལ་མོ་སྒྲ་སྐྱན། པི་ཁང་། སྒྲིང་ཁ་སོགས་ཚང་མ
དབུས་ཁུལ་སྒྲ་སྡེ་ཁག་ལ་དབྱངས་སྒྲོན་ཆེ་བ་ཙམ་མ་ཟད། མི་རིགས་
གཞན་དག་ཀྱི་ཀྱང་གཞན་དང་དབྱངས་སྒྲོན་ཁག་ཀྱང་ཤོང་བཞིན་སྡུད་སྡེ·····
ཁག་གསུམ་ལ་འཁོར་ནས་བསྡད་པ་མང་ཆེ་བ་ཡིན། ངོ་ན་ཤོང་དུ་
བརྗོད་མ་ཐག་པའི་གོང་གསུམ་ལས་སྒྲོས་པའི་སྡེ་ཁག་དེ་དག་ལ་དབྱངས····
ཀྱི་དཔོས་པ་མེད་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཟེར་ན། དེ་དག་ལ་ཡང་དཔོས་པ་དུ་
མ་ཡོད་པ་ནི་དཔེར་ན། སྒུ་གཞས་ཁེར་གཏོང་ངམ་ཡང་ན་མཁའ་གཞས་
ཆེ་ཆུང་ཁག་ལ་རོལ་ཆ་འདྲ་མིན་དག་གིས་རམ་འདེགས་མཁའ་དཀྱིལ····
ཉིད་སྐབས་མཐོ་ཁུལ་སྡེ་ཁག་དང་། དམའ་ཁུལ་སྡེ་ཁག་སོ་སོ་ནས་སྒྲ
འགྱངས་རོལ་མོའི་སྐད་རྣོས་པས་ཏེ་ཕན་ཚུན་རམ་འདེགས་བརྡ་ལན་གྱིས····
སྐན་འཛེགས་དོ་དམའི་དབྱངས་རྒྱན་འདྲ་མིན་ཁག་ལ་བེད་སྤྱོད་ཉིད་པ་ནི་
གང་ཆིང་གཏོང་སྲོལ་དང་འདྲ་བ་ཡིན།

3. ཏ་ན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ།

ཏ་ན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་རྩམས་ཏེ། དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་
ཙམ་མོ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། ཏ་ན་ཞེས་པ་ནི། སཾསྐྲི་ཏའི་སྐད་ལས།

གང་དག་སམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་དང་ལྡན་ཚོ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཏ་ནི་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་རྣམས་ལ་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་དོན་ནི་...
ཚོང་དུ་དབྱངས་ཀྱི་ཁྲོང་གསུམ་ལ་དཔྱད་གཞིའི་རེའུ་མིག་བཞག་ཟིན་པ་...
ལྟར་ཁྲོང་རེར་སྟེ་གསུམ་རེ་བཅིས་པས་སྟེ་ཁག་དགུ་ལ་དཔྱི་བ་དང་། དགུ་
པོ་དེ་དག་ལས་མཐོ་ཞུལ་སྟེ་པ་ལྟ་བར་དེས་པ་བདུན་ཀྱི་སྐབས་དགུས་རིམ་...
སྐྱ་གཅིག་ལས་མེད་པ་སྟེ། R Cཞེས་པ་དང་། དམའ་ཞུལ་སྐབས་དགུས་རིམ
ད་A དང་། ནི་B ཞེས་པའི་སྐྱ་གཉིས་མ་གཏོགས་དེས་པ་བདུན་ཀྱི་སྐྱ་
དགུས་ཆ་ཚང་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཕྱུད་དེ་མིན་སྟེ་པ་བདུན་པོ་སོ་སོར་.....
དབྱངས་གཟུང་དེས་པ་བདུན་བདུན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ཡོད་པས་དེ་ཚམས་
ལ་ཏ་ན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་རོལ་མོའི་གཞུང་ལུགས་དང་དབྱངས་གཟུགས་དར་ཚུལ་སྐོར་
ལ་གནས་སྐབས་ཁུ་མཚམས་འདི་ར་བཞག་པ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དག་རྒྱལ་ཁམས་ཞིག་ལ་དེ་སྐར་བ་ལྟར་ཁྲོང་དང་སྟེ་ལ་སོགས་.....
པའི་མིང་ཚིག་མང་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ནས་བོད་ཀྱི་རོལ་མོའི་.....
གཞུང་ལུགས་འདི་བཞིན་ཆ་ཚང་བ་དང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡིན་པའི་.....
གསལ་བཤད་ཟྭབ་པ་རེད། དེར་བརྟེན་བོད་ཡིག་གི་ཤེས་ཚད་གང་
འཚམས་ཡོད་པ་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་རོལ་མོའི་ཤེས་བྱའི་ཚང་གཞི་ཕྲན་
བུ་ཡོད་པ། ཞིབ་འཇུག་གི་ཆུས་པ་ལྟེ་བ་པ་བཅས་ཡོད་ཐྲེན་(རིག་གསར་
དང་མཐུན་)པའི་སྐོ་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་རོལ་མོའི་ཤེས་བྱར་དཔྱད་ཞིབ་...
ཐུས་ན་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དག་དེང་རབས་ཀྱི་རོལ་མོའི་གཞུང་...
ལུགས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུར་ནུས་ལྡན་ཀྱི་ཕན་འབྲས་ཐོན་...

རྒྱུ་མ་ཟད། ཤུགས་པར་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་བོད་རིགས་རང་ལུགས་ཀྱི་རོལ་མོའི་ཤེས་བྱ་དང་རོལ་མོའི་མིང་ཚིག་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཀྱང་བེད་སྤྱོད་ ... གཏོང་ཐུབ་རྒྱུར་ཟེ་ཚོ་མ་ལ་དགོས་པ་རེད། དེ་ཡང་གནའ་བའི་ཞེས་པོ་དྲིན་ཅན་དག་གིས་རིག་རྩལ་སྐོར་ལ་གཞུང་ལུགས་མང་དག་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤྱི་ཚོགས་ནི་བའི་དུས་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་ཚེས་ཐུགས་ཁོ..... ནའི་ཟྭད་སྐོར་དོ་སྣང་བྱེད་པ་དང་། རིག་རྩལ་རོལ་མོ་ལ་སོགས་པ་བག་གཡེངས་ཀྱི་རྒྱུར་བས་མས་པ་དག་གི་བར་བཞག་པ་ཡིན་ཙང་རོལ་མོའི..... གཞུང་ལུགས་དེ་དག་དེའི་ཐོག་ཁོ་ནར་ལུས་ཤིང་ལག་ལེན་བྱ་རྒྱུར་ འགོག་དུ་སྐྱུར་པར་བརྟེན་དམངས་ཁྲིད་ངག་རྒྱུན་ཡྱི་རིག་རྩལ་ཁག་གཅིག..... ཡོད་པ་ཕུད་གནའ་བའི་རིག་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་མིང་ཙམ་ལས་རིག་པའི..... གཞུང་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་རྩལ་སྐོར་གྱི་དེའི་རྒྱུན་དེ་དག་མི་མང... ཆེ་བས་ངོ་སྣང་མ་བྱས་སྐབས་སྟར་ཡོད་རྣམས་ཀྱང་ཇེ་ཉུང་དུ་སོང་ཁར..... དེའི་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་ཅ་བརླག་ཏུ་ཐེབ་པའང་མང་པོ་ཡིན། ད་དུང་བར་སྐབས་རིག་གནས་གས་ར་བརྟེའི་ཤུགས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ཡིག་ལ་མཐོང་ ... ཆུང་བྱས་སྐབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ལ་གཞིགས་པའི་བོད་ཡིག་ཤེས་མཁན་ཇེ་ཉུང་དུ་སོང་ནས་རིག་རྩལ་སྐོར་ཀྱི་དེའི་རྒྱུན་ཐུན་ཙུ་ཡོད་པ་ཆ་མས་ཀྱང་ཚོ་བ་ལེན་དཀའ་བའི་གནས་ལུ་ཀུ་སྐབས། བོད་ཀྱི་སྐད་གཤིས་དང་བྲལ་བའི་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་སྐད་སྤྱོང་དང་རོལ་མོའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྤོབ་སྤྱོང་མ་བྱས་ཐབས་ཚེད་དུ་སྐུར།

བོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་བྱོལ་གང་དང་ཚུལ།

རང་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གང་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ནའང་གོངས་
མའི་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་རིག་ལ་རྟོག་ཞིབ་མི་བྱེད་ང་བས་མེད་ཡིན་པ་
དང་གོངས་མའི་ཤེས་རིག་གི་རྣང་གཞིའི་ཐོག་གོང་འཕེལ་ཕྱིན་པ་ནི་བོན་
ཀྱི་གྲྭབ་མཐའ་དེ་རང་ཡིན་པ་དེང་སྐབས་མི་མང་པོས་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་
ནི་ཡང་དག་པར་བས་མས། འོན་ཀྱང་ཆོས་རྒྱལ་ཁེར་བཏུན་པ་ཕྱི་ཐོ་རིས་
གཅིག་བཅོན་ཀྱི་རྗེས་སུ་བོད་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་དར་བ་
ནས་བཟུང་ཆོས་ཡུགས་གྲྭབ་མཐའི་དབང་ཪ་དྲག་གི་འཐབ་ཚོད་ལན་མང་
བྱང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་བོན་གྱི་བསྟན་པར་རྒྱང་རེག་ཤུགས་ཆེ་འཛོག་
ནས་རེ་ཅིག་སྐྱོར་པ་དང། ཕྱག་པར་སྤོང་བཅོན་སྐམ་པོས་ཐུབ་མི་སམ་
རྟོ་ཏ་རྒྱ་གར་དུ་གཏོང་གནང་གིས་བོད་ཡིག་གསར་བཟོ་གནང་བ་དང།
ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་དཔེ་མང་པོ་བོད་ཡིག་ལ་བསྒྱུར་ནས་བསྟན་
པ་ཚུ་དར་ཁོ་ཚུགས་རྟེས་བོན་ཡུགས་ལ་དེ་བས་ཤུགས་རྒྱུན་འཛོག་པ་
མ་ཟད། བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་ཐལ་ཆེར་བསྒྲིག་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟར་
བཅོས་པ་དང། ལོག་ཆོས་སྤྲོག་བལྟ་མི་ཉན་པ་མི་ཚེས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
དན་སོང་དུ་ལྷུང་བཀྱི་ཡོད་པའི་བག་ཆགས་ངན་པ་བརྩེས་སྐྱབས་དུས་
ཤེག་མི་མང་ཆེ་བས་བོན་ཡུགས་ལ་དག་སྣང་ཙ་བ་ནས་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་
ནི་དོན་དངོས་ཐོག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བརྗེད་ཉམས་ལྷན་པའི་ཡུན་རིང་གི་

ས་རྒྱས་རིག་གནས་དག་ལོ་ངོ་སྟོང་ཐུག་ལྟག་ཙམ་ལས་གཞི་བཟུང་ལ་ཅིའང་
པ་ལྟ་བུར་སྐྱར་པ་རེད། འོན་ཀྱང་"སྐལ་མའི་མེ་ཏོག་ལེགས་བཀབ་ཀྱང་།
དྲི་ཞིམ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ་ཡིན་"ཟེར་བ་ལྟར། དེང་རབས་མཁས་བརྒྱ་
འགྲན་སྒྲིང་དང་། མེ་ཏོག་མཉམ་བཞད་ཀྱི་མཛད་སྒྱུག་འོག་བོད་ཙམ་
མ་ཟད། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འང་བོད་རིག་པར་ཞིབ་འདྲུག་བྱེད་སྒོའི་ནང་
བོན་ལུགས་འདི་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་དང་། རིག་གནས་ལ་དཔྱད་
གཞི་བྱ་རྒྱུར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་སྐབས། དེང་རྒྱབས་
མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཤིས་བོན་ལུགས་ལ་རྩོག་ཞིབ་བྱེད་པ་དང་། བོན་ཀྱི་
མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་ཤིས་བོད་གངོ་ནས་མའི་དུས་ཀྱི་བོན་གྱི་རྒྱལ་ རབས་
དང་རིག་གནས་ལྟག་པར་བོན་གྱི་གླབ་མཐའི་སྐོར་གྱི་གཞུང་ལུགས། གནའ་
བའི་བོད་ཀྱི་ལྷ་བབས་ཡི་ཁེ་སྐྱེ་སློར་ཚུགས་ཟེར་བ་སོགས་དཔེ་རྒྱུན་མང་པོ་
ངོ་སྤྲོད་དང་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་ཀྱང་དེས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གླབ་མཐའ་
དང་ནང་དོན་གྱི་རིག་པ་ཡང་དག་དང་མི་དག་ཞི་གནད་ཅི་ཙམ་གཞན་ཞིག་
ཤིན་པས་ངས་འདི་རྣམས་སྐོར་མ་མཆིས། འོན་ཀྱང་བོད་ལ་ཚོ་ངོ་ཆིག་
སྟོང་སྐུ་བརྒྱ་ཡས་མས་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་གཞི་ལས་མེད་པ་འའ་ཞིག་
གསམ་མཁན་ཆོའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་བློ་སྐོ་རྒྱ་ཆེར་ཕྱིན་པ་དང་། ལྟག་
པར་བོད་མི་རིགས་འདི་ཡང་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་འདྲ་བར་རིག་གནས་ལྟན་
གཞི་གངོ་རྣའི་མི་རིགས་བརྩེད་ཉམས་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཙམ་མ་ཟད།
རེ་དང་མཐུན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆ་གང་འཚམ་པ་ཞིག་ཡོད་.....
པའང་གསལ་བཤད་བྱང་ཡོད་པ་རེད། རང་ཉིད་ལ་ཆ་མཆོན་ན་བོན་
ལུགས་རྒྱལ་རབས་ལྟ་བཞག་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་གྱི་དུས་རབས་ཙམ་འབའ་

སྐྱང་པ་ཆེར་དམན་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཆེད་ལས་འགན་བཅ་ཀྱིས་ཤུན་པས་
བར་སྐབས་རིག་རྩལ་སྐོར་ཤི་ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཚ་འཁའ་ཞིག་འཆོལ་བསྟུ་སྒོབ་
སྐྱང་མ་བྱས་ཐབས་མེད་བྱང་བ་ལྟར་བོན་ཤི་ལོ་རྒྱས་ཁ་ཤས་ལས་བོད་
འདིར་འཆམ་དང་སྐུ་གར་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱས་ཡུན་རིང་ཡོད་པ་ཤེས་
ཚོར་བྱང་། དེ་བཅིན་དུ་རེས་བོད་ཤི་ལོ་རྒྱས་ཐོག་གི་རོལ་དབྱངས་
དང་སྐུ་གར། རིག་རྩལ་སོགས་གང་ཤེས་སྐོགས་བསྒིགས་ཟིད་ཁུལ་དང་
སྐྱགས་གཤམ་དུ་གསལ་བཤད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བོད་འདིར་ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་རབས་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་སྐུ་གཞོགས་པའི་
སྐབས་དེར་བོན་ཤི་ལོ་རྒྱས་ཁག་ལས་རྒྱལ་ཐོག་དང་པོ་ཁྲི་ཤེར་ཤི་བྱ་ལའང
གསེར་ཤི་བྱ་རྡ་ཅན་ཟེར་བ་བྱང་བ་དང་དེ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་དང་པོ་གཉའ་ཁྲི་
བཙན་པོ་བས་ཀྱང་ལོ་གངས་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཤི་སྔ་བ་ཡིན་པས་སྐབས་དེར་ཞང
ཞུང་ངོལ་མོ་ལྷང་རིང་ཞེས་པར་གཤེན་ཤི་གདུང་རྒྱུད་ལས་བོན་ཤི་སྐོན་ པ་
གཤེན་རབ་མི་པོ་ཆེ་སྐུ་འཕྲུངས་རྩེས་བོད་ཡུལ་དབུས་སུ་ཞེབས་ནས་ཀོང་ ·
ཡུལ་བོན་རི་ལ་བཞུགས་ཏེ་བོན་ཤི་བསྟན་པ་སྤེལ་བ་སོགས་མཛད་པ་མཐའ
ཡས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་བཀོད་པའི་དགོས་པ་མེད་ཕྱིར་མ་བྱིས། སྐབས་སུ་
བབས་པ་ནི་རིག་རྩལ་ཤི་ལོ་རྒྱས་ཐོག་ནས་གཙོ་བོར་ཞུ་རྒྱུ་ནི་སྐོན་པ་གཤེན་
རབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་«གྱུན་གསལ་ཐབས་པའི་སྒོན་ལམ་»ལས་གྲངས་ཀྱི་ ·
གནས་རྣམས་ཤེས་པའི་སྐབས་ཅིས་དང་། རྩོམ་པའི་ཐུན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེན་
ངག་དང་། མིང་གི་གནས་ལ་མི་རྣོངས་མངོན་བརྗོད་དང་། བཅད་རྒྱག་
ཚིག་ལ་མི་རྣོངས་སྔེབ་སྒྲོར་དང་། སྐད་རིགས་སྒྲ་ལ་མི་རྣོངས་བླུས་གང་
དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ན་ཐོག་མར་བོན་ཤི་

བསྟན་པ་དར་བ་དང་དུས་མཚུངས་སམ་ཡང་ན་དེའི་རྗེས་ཅམ་ནས་བཙུ····
ཐུག་རིག་པའང་ཚབས་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བོད་
ཀྱི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་གཞི་ལྟ་བུའང་དེ་དག་ཡིན་ཀྱི་རེད་སྐྱམ།
དེར་གསལ་བར་"རྒྱས་གར་ཞེས་པ་དེའི་ཁོངས་སུ་འཚམ་དང་། ཞབས་
ཀྱི། གཞས་དང་། ཐུ་དཀའངས་སོགས་ཚུད་ཡོད་"ཅེས་གསལ་འདུག
དེ་བཞིན་གཤེན་རབ་ཀྱི་གསུང་«བོན་སྐོ་གསེར་འོད་ནོར་བུ་འོད་འབར»
ཀྱི་ལེའུ་བཅུད་པར།

ཐུ་ཡི་སྟང་བ་འོད་ལྡན་དེ།
ཐུ་ཡི་གཤེན་པོ་ཀུན་བསྡུས་ནས།
བདག་ཉིད་གཤེན་རབ་བསུ་ཚུལ་བྱས།
ལ་ལས་གཡུ་འབྲུག་ལྷེམ་གར་བསྐྲུན།
ལ་ལས་ཁྱུང་ཆེན་ལྷིང་གར་བསྐྲུན།
ལ་ལས་ཁྲོ་རྒྱལ་འཛིན་གར་བསྐྲུན།
ལ་ལས་མཁའ་འགྲོའི་མཛེས་གར་བསྐྲུན།
ཞ་ལས་གླང་ཆེན་འཕྱིང་གར་བསྐྲུན།

ཞེས་སོགས་གསལ་བ་དེ་དག་གི་ཚོགས་ངོ་ནང་དང་རྣམ་པར་བལྟས་ཚེ····
ཚོད་དཔག་ངོས་འཚམས་ཐུབ་པ་ནི་དུས་དེ་ཅམ་ནས་བྱོ་གར་ཀྱི་ཉམས····
དགུའི་ནང་ནས་ཤུང་ལག་སྐྱངས་སྐྱབས་དང་ནང་ངོ་ཀྱི་ཐད་ལ་སྐྱུ་ཚལ་ཀྱི་
ཉམས་འཐུབ་གང་འཚམས་ཡོད་པ་མཚོན་ཐུབ། དེ་བཞིན་བར་སྐབས་
ཙང་ལྟོངས་མི་དམངས་དེ་ལྟ་སྐུན་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པའི«གཡུང
དྲུང་བོན་ཀྱི་བསྟན་འབྱུང་ལྷོགས་བསྡུས»ཞེས་པའི་ལེའུ་གཉིས་པའི་ཨོག་

ཀྱངས་སོ་གཅིག་བར།

དེ་རྣེས་ཐ་མ་རྒྱུས་བྱུག་གིས་དཔང་བྱ་ལ།

ཕྱལ་མིང་བོད་ཡུལ་སྐྱོང་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས།

སྐུ་རྟགས་མགོ་རྒྱན་རྣ་ཆ་འདོགས་པ་དང་།

གླུ་གར་རོལ་རྩེད་དགའ་སྐྱོན་བྱེད་པ་འབྱུང་།

ཞེས་སོགས་གསལ་བ་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ན་བོད་ཀྱི་གླུ་གར་དར་.....

ནས་མི་ལོ་སྐུམ་སྐྱོང་ཡས་མས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པར་མ་མཐར་ཡང་རོམ.....

འཛིན་བྱས་ཆོག་པ་ལྟར་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་དང་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལ་ཞེབས་ནས་ལོ་ངོ་ཉིས་སྐྱོང་བརྒྱ་དང་བཅུ་བྱུག.....ཙམ་འདས་ཟིན་པ་དང་། ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་རབས་བཅོ་བརྒྱད་དེ་དག་ནི་དེ་བས་ལོ་བརྒྱ་ཐུག་འགའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡིན་པ་ནི་ཞུ་མ་དགོས་པ་རེད།

ཐུ་དང་མཉམ་མ།

ཐོད་ཀྱི་དམངས་གཞས་དར་རྒྱས་སྐྱེ་རིམ་ནང་མགུར་མ་ཞེས་པ་དེ་གནའ་ཐའི་ཐོད་རིགས་ཀྱི་དམངས་གཞས་ཤིག་རང་ཡིན་འདུག་ དེ་ཡང་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་མགུར་མ་ཞེས་པ་དེ་ར་བ་ཤད་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་མགུར་མ་ཞེས་པ་ཆོས་སྐོགས་ལ་མ་གཏོགས་བེད་སྤྱོད་མེད་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས་མགུར་མ་ཞེས་པ་སྒུ་ཡི་ཞེ་ས་རེད་ཟེར་བ་སོགས་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་མ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཨ་རྒྱས་ཡུན་རིང་གི་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་ནང་ཐ་སྙད་དེར་ངོས་འཛིན་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཀྱེན་དེང་སྐབས་ཞེ་ཚོ་ཀྱི་ཤོད་ཚུལ་ དེ་འདྲ་བྱུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་སྔོན་ལ་རང་རེས་མགུར་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེའི་ཚོངོན་ངོ་མ་གང་ཡིན་གསལ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཕྱིད་དགོས་པ་འདུག ཏུན་ཧོང་གི་གཏེར་ཡིག་ལས། ཆོས་རྒྱལ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་སྐབས་དམག་དཔོན་ལེང་གེ་མི་ཚེན་ཐྱིས་དུག་པོ་ཡོངས་འབངས་སུ་བཀུག་རྟེས་"བཙན་པོ་རྟེ་འབངས་ཀྱིས་དཀྱེས་སྐྱེས་སྐྱོན་རོ་གསོལ་ལོ། ཁང་གི་ཆེ་ཐྲུང་པོ་ཐུང་ས་དཀྱིས་སྒུ་བྱང་སའི་ཆོག་ལ་"ཞེས་དང་ཡང་དུས་དེ་ཤེད་དུ་"དེ་ནས་དབས་དཀྱི་ཚབ་ཀྱིས་མཆིད་བྱང་ས་"ཞེས་གྱང་ཐུང་བ་ཤུར་དོན་དུ་མགུར་····· དང་། སྒུ། མཆིད་དེ་གསུམ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་ལས་དོན་དུ་གོ་དོན་གཅིག་མཚུངས་ཀྱ་སྟང་ལགས།

མགུར་མ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཆོས་ཐོག་ལ་མ་གཏོགས་དམངས་གླུ་ལ་བཤད་དུ་མི་བྱང་བ་དང་། དམངས་གཞས་ལ་གླུ་མ་གཏོགས་མགུར་མ་ཟེར་དུ་མི་བྱང་བ་བསམས་པའང་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མ་དག་པ་ཡིན། གཅིག་ནས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས་གསལ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཙམ་མ་ཟད། གཉིས་ནས་«བསྟན་འགྱུར»ནང་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་རྣོ་རྩེ་གསང་བའི་གླུ་ཞེས་དང་། ཡང་དཔལ་རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་མའི་མགུར་ཞེས་པ་དེ་དག་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་གླུ་དང་མགུར་གཉིས་ཀ་……བེད་སྤྱོད་ཐུས་འདུག་པ་ཤུར་ཁྱད་པར་ཞེད་པ་ཡིན། ལར་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་ཏེལ་པོར་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤན་ཐུགས་ཆེ་བས་དམངས་གཞས་མང་པའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་ལྡན་པའི་ཤུ་བ་དེས་ཅན་ཡོད་པ་ཤེས་……དགོས།

མགུར་མ་དང་གླུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་མི་འགའ་ཞིག་གི་བསམ……པར་རྟུལ་པོ་དང་བློན་ཆེན། ཐུ་མ་དང་བཙུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གླུ་ཐྲངས་ནས་གླའི་ཞེ་ས་ཤུ་བྱུང་བཅིངས་ནས་མགུར་ཞེས་དང་། མི་ཞེར་དམངས་ཀྱིས་གཞས་བཏང་ནས་གླུ་ཐྲངས་པ་ཞེས་དུས་ཐྱེས་དེ་འབྲའི་ངོས་འཛིན་མཁན་……ཡང་ཡོད། དེ་དག་ཀྱང་ཡང་མ་དག་པ་ཡིན་པ་ནི་མགུར་མ་རང་ཞེ་གའི་ཚུལ་དུ་གསུང་མགུར་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཤད་སོལ་ཡོད་ལ། གླུ་ལ་ཞེ་གའི་ཚུལ་དུ་གསུང་གཞས་ཞེས་པ་གོང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡིན། དོན་སྙིང་མགུར་མ་ཞེས་པ་གནའ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་གླུ་དང་གོ་དོན་གཅིག་པ་ལས……ཞེ་ས་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན།

མགུར་མ་ཞེས་པ་དེ་ཡུལ་ཐོག་གང་ནས་དར་བ་ཡིན་མིན་སྐོར་ལ……

ཟེར་སྟེ་ལའི་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རི་ཙཱཏ་ག་གཅིག། ཡུལ་བཟང་། མི་མཛངས། ཆས་བཟང་རྟ་མཆོག་སྐུ་ལ་ཐེལ་བའི་གནས་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཡར་ཀུང་གི་སྐོགས་ལའི་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་ཚེ་རྒྱས་ཐོག་ཏོད་གངས་ཅན་གྱི་ཐོག་མའི་དཔལ་ལའོར་གྱི་ཚྭང་གཞི་ལྟ་བུར་ལས་ལ་བ་རྩོན་ཞིང་དཔའ་བོར་ལྡན་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་ཡར་ཀུང་གི་སྐོགས་དེར་རྟ་ཆོར་ཡུག་ནས་གསུམ་ལཚོ་སྐྱོང་དང་། གོ་ནས་སྐན་གསུམ་ལའི་བས་ལས་ཀྱིས་ངལ་རྩོལ་བརྟེན་ནས་ཁྱིམ་གཞི་ཆགས་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཏོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱལ་གཅའ་ཁྱི་བཙན་པོ་ནས་བཟུང་གནམ་ལ་ཁྱི་བདུན། བར་དུ་སྔེ་བརྒྱད། ས་ཡི་ལེགས་ཏྲུ་སྐོང་ཀྱི་སྟེང་གཉིས་ཙམས་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དེའི་སྐོགས་སུ་བཞུགས་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་པའི་དུས་དེ་ཤིང་དུ་ཙོང་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཡུལ་ཡར་ཀུང་གི་སྐོགས་དེར་ཡིན་ཞིང་། དེར་བརྟེན་མགུར་མ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་གར་ཀྱི་རིགས་དེ་དག་ཀྱང་ཡར་ཀུང་གི་སྐོགས་དེར་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་མགུར་མ་ཞེས་པ་དེ་ལེར་རྒྱང་དུ་བྱུང་བ་དང་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་བར་མ་བ་ལམས་པར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཐོན་སྐྱེད། ངལ་རྩོལ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་མགུར་མ་གལར་གཏོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཚོས་ཀྱི་བྱ་རིམ་ནང་མི་རྣམས་ལ་གནད་དོན་གང་ཞིག་འཕྲད་པ་དེས་རྒྱུན་པོས་བ་ལམ་པའི་ཀུན་སློང་གི་སྐུལ་མར་བརྟེན་ནས་མགུར་མའི་ཚོག་གལར་གཏོད་བྱས་པ་ཡིན། མགུར་སྐུ་འདི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྐུ་ཚལ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ནས་ཡུལ་ཡར་ཀུང་གི་ཐོག་སྐད་ཀྱང་ཁ་དོག་ཏུ་ཁ་ཤས་ཆེ་བ་དང་ནང་པ་ཚང་མ་ཞིང་ཁྱིམ་ཚང་རེ་རེར་ཡོད་པ་ཙམ་ལས་མ་ཟད་ཁྱིམ་ཚང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན།

ནས་བརྒྱང་ཚེས་ལྷགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམངས་སྤྱིད་ཀྱི་མགུར་བེད་སྤྱད་
ནས་ཚེས་ལྷགས་ཀྱི་གྲྭབ་མཐའ་ཁག་མི་དམངས་ལ་དྲིལ་བསྡུགས་བྱས་རྗེས་
དམངས་སྤྱིད་སྒྲ་གཞས་ཁག་ལའང་ཚེས་སྒོགས་ཀྱི་ཤན་ཤུགས་ཆེན་པོ་
འཕེག་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཕྱིས་མགུར་མ་འདི་དང་ཁྲབ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་། ཚེས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་ཀྱི་ནང་ལ་བཅན་པོ་རྗེ་བློན་
འབངས་བཅས་ཀྱིས་མགུར་མང་དག་ཅིག་བླངས་ཡོད་པ་ལྟར་རལ་དུགས་
རྒྱལ་རབས་»སྐུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དགུ་པ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་ཀྱི་དུས་སྐུ་
མགུར་བླུ་དར་ཚུལ་གསལ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཚོང་དུ་བོན་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ནས་
བཤད་པ་དང་བཅས་བོད་ལ་བླུ་འཛམ་མགུར་སོགས་དར་བའི་དུས་སྐབས་
ཞི་དེ་བས་ཤིན་ཏུ་ཐ་བ་ཡིན་པ་རིག་པས་གྲྭབ་ཟུབ། «ཏུན་ཧོང་གཏེར་
ཡིག»གཞིར་བརྒྱང་ནས་ཚེས་རྒྱལ་རིམ་བྱང་གི་ནང་ལ་མགུར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
འཁོད་པ་སྟ་ཕྱིར་ལན་བཏུ་གཅིག་ཙམ་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ཚོས་
མཐོང་ཟུབ་པའི་མགུར་མ་ཚོས་རྒྱལ་དགུ་པ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་ཀྱི་དུས་དང་།
སྟག་རི་གཉན་གཅིག། གནམ་རི་སྲོང་བཙན། སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ། བཙན་
པོ་ཁྲི་འདུས་སྲོང་སོགས་ཀྱི་དུས་ལ་བྱུང་བའི་མཐུན་སྤྱི་དག་ཡིན། དུ་
དུང་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་བརྒྱང་ཡིག་ཐོག་ཏུ་མ་འཁོད་པའི་དམངས་
ཁྲིད་དུ་མགུར་མ་རྣི་སྐེད་ཅིག་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་ར་སྤྲད་ཟུབ་པ་
ཡིན།

སྤྱིར་ན་མགུར་མ་ཟེར་བ་དེ་རང་ལ་ཚོ་རིམ་བཟོ་བ་དང་། འཕེལ་
རིམ་ལ་སྐྱོགས་བསྟོམས་ཤེད་རྒྱུ་དེ་ཏ་ཅང་གི་སྐྱ་མང་འབྲེལ་འཛིངས་ཤིག་
ཆགས་བསྟད་ཡོད་པ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། མགུར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས

ཐོག་ཚབ་སྲིད་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ནང་དོན་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་དམངས་གཞས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གང་ལར་ཁྱབ་གདལ་ཤེན་ཆུ་ཆེ་བ……ཞིག་ཚགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། འཛེལ་རིམ། ཁྱད་ཆོས། མགུར་མ་ཞེས་པའི་ཚོ་དོན་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་ཡིག་ལམ་ཅམ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་མེད་སྐབས་ཚོང་དུ་བརྩོད་པའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་མིན་སྟ་ཚོགས་དེ་དག་བྱུང་བ་ཡིན། སྐབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་མཁས་དབང་སྐུ་ཞབས་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དེ་ཉིད་མ་གཤེགས་ཚོང་ཅམ་དུ་ཁོང་གིས་མགུར་གྲུའི་ཚོ་རྒྱུས་དང་ཁྱད་ཆོས་ལ་ཚོ་མང་རིང་དཔྱད་ཞིབ་མཛད་དེ……«བོད་ཀྱི་མགུར་གྲུའི་བྱུང་འཛེལ་གྱི་ཚོ་རྒྱུས་དང་། ཁྱད་ཆོས་བསྡུས་པར་སྟོན་པ་རིག་པའི་ལྷུའུ་ཆུ་མར་ཅེན་པའི་སྐྱེད་ཚལ»ཞེས་པའི་ཕྱག་རྩོམ་དེ་ 1985 ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་པར་འགེམས་བྱེད་རྒྱབ་པ……བྱུང་བ་དེས། རང་རེར་རིག་རྩལ་ཤེས་བྱའི་ཆ་གྲངས་ཤིག་ནས་མིག་ཅྱེན་བཟང་པོ་ཞིག་དང་མགུར་མའི་ཚོ་ རྒྱུ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ཀྱང་། ལྷག་པར་ང་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་ནས་བཤད་ན་མགུར་གྲུ་ཞེས་པ་དེ་རང་རིགས་ཀྱི་གངོད་ཚའི་དམངས་གཞས་ཀྱི་རྩ་པ་ཞིག་རང་ཡིན་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། དེའི་བཙུམས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན་ཆོགས་བཅད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཆོགས་བཅད་དོ་མཉམ་མ་ཡིན་པར་རང་ཚོས་ལྟོན་བཤད་པ་ཞིག……དམངས་གཞས་ཚོམ་ལུགས་དང་དེའི་འཛེལ་རིམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྟོན་པས་དམངས་གཞས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཤེས་བྱ་རང་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

དེ་ལར་ན། གནའ་རབས་མགུར་གྲུའི་ཚོམ་ཉམས་ལྟོར་བྱས་ན་ཆོགས་བཅད་དོ་མཉམ་ཡིན་པའི་མགུར་གྲུ་ཆོས་རྒྱུ་གཞན་རི་སྐོན་བཅན་སྐབས་སྡུང……

ཅོ་སྐུ་སོགས་ཀྱིས་བླངས་པའི་མགུར་སྐུ།

གཟུགས་ནི་ཤ་བོན་ཏེ།
སྲོན་བཅན་སྲོན་བཀོལ་གཟུགས་ནི་ཤ་བོན་ཏོ།
སྲིན་བུ་ཙོད་ཀྱིས་བཏུགས་སྟེ།
ཚོས་པོང་ནག་སེང་བཏུགས་སོར།

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ནི་གདོད་མའི་མགུར་སྐུའི་རྟོག་ཧཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ཀྱང་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་ནང་མགུར་སྐུའི་རྟོག་ཧཅས་ཀུན་འགྱོངས་རོགས་གོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལྟར་དེང་སྐབས་ནི་དེ་བས་བརྟེད་དོན་ཟབ་ལ་ཆིག་སྐུ་འཛིགས་པ་སྣུམ་རུལ་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྟན་པ་སྟེ་དཔེ་མཚོན་ཙམ་དུ་ཞུས་ན། རྡོ་རྗེངས་སྲོན་སྐུ་ཆེན་མོའི་དགེ་རྒན་ཆེན་པོ་མཁས་མཆོག་དྲང་དཀར་བློ་བཟང་འཕེན་ལས་ཀྱིས་བཙུམས་པར་མཛད་པའི་གསུང་མགུར་ལས།

མཐོ་གངས་རིས་ཡོངས་བསྐོར་བོད་ཡུལ་གྱི་ཤྲོངས་སུ།
ཡུན་ས་ཤས་རིང་ལ་འཚེལ་རྒྱས་ཀྱི་འགྱུར་སྟོག
འགྲོས་སྐྱུར་མཐོག་ཆུ་མཆོག་རྒྱུགས་པ་དང་འདྲ་འདྲུག
ཤེསས་དགའ་བ་མི་སྐྱེ་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ།

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་གནའ་བའི་མགུར་གྱི་ཤསས་འགྱུར་རྒྱན་འཛིན་གནང་བ་ཞིག་ལ། གསོན་ཤསས་ལྟན་པའི་སྐོ་ནས་རིང་རབས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོགས་འཚོ་བ་མངོན་སུམ་རང་བཞིན་དུ་མཚོན་པས་"དེང་རབས་ཀྱི་མགུར་སྐུ་"ཞེས་བརྟེད་ཚོག་པ་འདྲུག དེ་བཞིན་གོང་དུ་ངོ་སྤྲོད་ཞུས་པའི་མཁས་དབང་སྐུ་ཞབས་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་ལ་རང་རེས་བསམ་བཞིན་དུ་བཀའ་

དྲིན་རྗེས་བྱན་ཞུ་བ་དང་སྦྲགས་ཁོང་གི་མགུར་གླའི་དཔྱད་རྩོམ་ལ་ནན་
གྱིས་སློབ་སྦྱོང་ཞུས་ཏེ་རང་རིགས་རིག་ཚལ་ཤེས་བྱ་རྒྱུད་འཛིན་དང་ཚོང་
འཛེལ་གཏོང་རྒྱུར་འབད་པ་སྟོད་ཨེད་ཞུ་དགོས་པ་འདུག དེ་བཞིན་
ཁོང་གིས་བཙམས་པར་མཛད་པའི་མགུར་མའི་ཚུལ་ཐོག་མགུར་གླ་སྐ་
དང་དང་། བར་དུར། ཕྱི་དར་གསུམ་དུ་ཕྱི་བ་གནང་ཡོད་པ་ལས་
མགུར་སྐ་དར་ཚོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་ཀྱི་དུས་དང་། མགུར་བར་དུར་(སྤྱི་
ལོ་ 1357 ནས་ 1949)བོད་རྗེ་གླང་དར་མས་ཚངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེན་པ་
བསྟེགས་ཏེ་རྒྱལ་ཁམས་ལེལ་ལུར་འཐོར་རྗེས་གཅིག་མཁས་པའི་
དབང་པོ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་བར་དེར་ཟེར་བ་ཡིན།

མགུར་ཕྱི་དར་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་རྗེས་ནས་དཔྱ་བར་སྤྱི་ཙམ་
ཚོགས་ཐོག་བྱུང་མ། དཔོན་པོ། རྣལ་འབྱོར་པ། མང་ཚོགས་བཅས་
ཀྱིས་མགུར་གླུ་གངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་བཅམས་ནས་དར་ཁྲབ་ཤེན་ཏུ་ཆེ་
བ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི་ཏུ་ལའི་བློ་མ་དྲུག་པ་ཚངས་
དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་མགུར་དེ་དག་ཡིན། དེ་ནི་མགུར་གླུ་ཕྱི་དར་
སྐབས་ཀྱི་ཚབ་མཚོན་པ་ཤུ་ཡིན་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གང་ས་ཁྲབ་
གདུལ་བར་སྐྱེན་གྲགས་ཆེ་བར་མངོན། དེ་ཤར་ཡིན་ཀྱང་། རང་རེས་དེ་
ལྟར་བོད་ཀྱི་རིག་ཚལ་ཤེས་བྱའི་ཐད་སྤྲོ་བ་ཚན་འབྲིད་བདེའི་དུས་རྟུན་
ཙམ་ཡང་མེད་སྐབས་དས་འདིར་སྟོངས་སྤྲོ་གླ་ཆེན་མོའི་སྐུ་ཚབ་ཚན་
ཁོངས་རོལ་མོའི་འཛིན་གླའི་སྤྲོ་ཐུག་ལ་སྤྲོ་ཚན་འབྲིད་བདེའི་རོལ་
མོའི་ཤེས་བྱའི་རྣ་ཐུངས་དང་། དཔངས་གཞས་རྣ་ཐུངས། ཡུལ་
སྐྱེགས་སོ་སོའི་གླུ་གར་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་དཔངས་གཞས་དང་

རྫུལ་བ་ཅས་ཀྱི་སློབ་ཚན་སྦྱོགས་བསྡེགས་ཐོག་མར་བྱས་ལྷུལ་ཡིན་ཅང་།
ཁོང་དུ་ཉལ་པ་བཞིན་མགར་གྱུ་སྐ་བར་ཕྱི་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱས་ཞིབ་ཐུ་ཞུ་
བའི་དགོས་པ་ཆེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཐུགས་གཅིག་ནས་སློབ་ཚན་ཅམ་
དང་ཐུགས་གཉན་ཞིག་ནས་རོལ་ཆོའི་ལོ་རྒྱས་ཞིབ་འཇུག་ལ་མཁོ་བ་དང་
བཅས་མགར་གྱའི་ལོ་རྒྱས་འགའ་ཞིག་དེའི་ཚེ་ཆུས་ཅམ་དང་། མཁོ་རིས་
ལ་རྒྱས་ཅམ་ཐུས་ཏེ་ཞུ་ཡིན་པས་ཞིབ་པར་གཟིགས་འདོད་ན་«ཏུན་
ཆོང་གཏེར་ཡིག»དང་མཁས་མཆོག་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་མགར་གྱའི་ལོ་རྒྱས་
གསུང་དེབ་ཚོང་གསལ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ།

མཎྜ་ཚུ་རྫ་དར།

མཁྱུར་སྐྱ་སྡ་དར་ཞེས་པ་དེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་དྲུན་ཀྱི་ནང་ནས་དཀྱུ་པ་སྦུ་དེ་གྱང་རྒྱལ་ཀྱི་དུས་སུ་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན། དེ་རྗེས་ཤོང་ཁྲས་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་དྲུན་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་མཁར་གྱི་མི་ཁྱང་བ་ཞིག་ཐྲུང་ཡོད་གྱང་ཚང་མ་ཁུ་མ་དགོས་པར། སྦུ་དེ་གྱང་རྒྱལ་ཀྱི་དུས་དེར་གྲི་གྱམ་བཙན་པོའི་རྒྱལ་དང་བཅས་རྒྱལ་རབས་ནུང་འབྲུག་པ་ལྟར་ཡོད་པས་དེ་ནས་མཁྱར་གྱའི་སྐོར་ཁུ་རྒྱར།

མ་ཡིག་མཁར་ཆོག འབ་ཉི་ཉེ་བས་ཉིད།

བཆུ་རོ་རོ་ན་མདུང་གི་རྩེ་རང་རིག

ཡོས་རོ་རོ་ལྟམ་གྱི་ཁོང་ར་ནིག

བཆའ་བརྟུངས། ཐུར་བཏབ།

བོབ་དེ་ཆྱེད་སྦུ་དེ་ཆྱེད། ཅེས་སོ།

ཁོ་བདེར་བཏང་བའི་མཁར་ཆོག ཨ་ཕ་ནི་ཉེ་བོ་ཁོ་ན་ཉིད།

ཐུ་ཆེ་ན་མདུང་གི་རྩེ་ནས་ཤི།

ཡོས་བུ་ཆེ་དྲག་ན་ལྟམ་གྱི་ཡུ་བ་ཆྱེད།

ཨས་ཆོལ་གྱི་དཀྱ་བོའི་བཆའ་ཡང་བརྟུངས།

ཡབ་ཆེན་གྱི་ཨ་ཕར་བང་སོ་བཆིགས།

གཅན་གཟན་དེ་ལུས་ཨེད་རོ་ཨེད་ཐུས། ཞེས་སོ།

མཐུན་མའི་ཚོ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན།

དེ་ཡང་གྲྭ་ཁག་བཅོན་པོ་སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་ཚེ་མཚན་ལ་ཅི་འདོད་གསལ་ཞེས་མ་མ་ཀོ་ཞ་མ་སྨིན་བཟློང་མ་ལ་དྲིས་པས་ན། ཨ་ཕྱི་ན་རེ། སྨིན་བག་མར་བ་ཨེ་ཉིལ་དང་། མ་འབྲི་སྒངས་སྒངས་མེས་ཨེ་ཚོག མཚོ་དམ་ལེ་དཔལ་ཨེ་སྐམ་ཞེས་པའི་ལམ་དུ་བག་མ་ཉིལ་སྒང་མ་ཚོག་མཚོ་མ་སྐམ་ཞེས་ཞུས་ཀུང་ཨ་ཕྱི་མོ་རྐན་ནས་རྩ་ལོག་པར་ཐལ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་མ་འཁྲིགས་པར་བསམས་ནས། འོ་ན་མཚན་གྲི་གུམ་བཅོན་པོར་ཐོགས་ཤིག་ཅེས་ལན། ཕྱི་བཅོན་པོའི་མཚན་དེ་ལྷར་བཏུགས་པས་བཅོན་པོའི་ཐུགས་ལ་མ་བབས་པར་རང་གི་ཉེ་དུ་རྣམས་ལ་དཔའ་རྩལ་འབྱུན་དགོས་ཟེར་བ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྱུན་མི་ཕོད་ཅེས་ཞུས། ཁོ་ངམ་རྒྱ་རྫེ་ལ་འབྱུན་ཐུས་པ་དེས་ཀྱང་མ་ཕོད། བཅོན་པོས་བཅོན་ཤེད་ཀྱིས་འབྱུན་དགོས་ཟེར་བར་ཁོ་ངམ་ཡང་ཉ་ཐུག་སྟེ། ཁོ་པས་གཡོ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུང་རེ་ཐལ་བ་ཚལ་བྱ་བར་རྩལ་འབྱུན་ཏེ་ཁོ་ངམ་རྒྱ་རྫེས་ཀྱི་གུམ་བཅོན་པོ་བཀྲོངས། རོ་ཟངས་སྐྱོམ་ལ་བཙུག་སྟེ་ཆུར་བསྐུར་བ་ཞེར་ཚངས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་ཀླུ་ཁོད་དེ་རིང་ཨའི་གམ་དུ་མཆིས་སྐད། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་རབ་བཞི་ཁྲགས་དང་། སྣ་ནམ་བཅོན་བཞོང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་(ཀྱི་གུམ་བཅོན་པོའི་ཐུགས་གཏོར་གས་ཡིན་ཚོད་)ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་སྤུ་ལ་དུག་བསྐུས་ཏེ་བཏང་མ་ཡིན་ཐུང་ངོ་ཤམ་པོའི་བྱང་དུ་སྐེགས་པ་ན་ཁོ་ངམ་རྒྱ་རྫེས་མཐོང་སྟེ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ཁྲིད་དེ་ཕྱིན་པ་དང་། ཕྱི་འདི་སྐྱིང་རྫེ་བ་ཨང་རེར་བཞིན་ཕྱི་འུ་ལ་བྱས་བྱས་བྱས་པས་ཁོ་ངམ་ལ་དུག་ཐོག་སྟེ་ཤི་སོང་། དེ་ལྟར་དག་ཤ་ཡང་བླངས་སོང་། དེ་ནས་ཅུས་བཀྲགས་ཅན་

དང་ཟུས་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཕ་ཚན་གཉིས་མ་འཆམས་པར་འཐབ། རྒྱས་དམག་དྲངས་ཏེ་བཀག་ལ་རྐོལ་བས་བཀག་ས་ཀྱི་ཟུད་མེད་ཅིག་གིས་ཤོ་བར་བྱ་ཞེས་འཕྲིར་ཏེ་ཡུལ་ལ་བྱོས་སོང་། ཕྱིས་བྱེ་བཅས་ནས་ཆེར་སྐྱེས་པ་ནི། ཨ་མ་ལགས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕ་ཡོད་ན་ངའི་ཕ་སྐུ་རེད་དམ་ཞེས་དྲིས་པིང་། ཨ་མ་ན་རེ། ཁྱོད་མི་རྒྱང་ཁ་མ་ཆེ། ངས་མི་ཤེས་ཞེས་ལན་བཏབ་ཀྱང་བྱ་ངར་ལས་སྐྱེ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་བཤད་ན་ངའཆི་བ་འཕྱོ་བ་ཡིན་ཞེས་འཕྱོ་གཏས་ཐུས་པས་མ་བྱ་ཐབས་ཟད་དེ····· ཁྱོད་ཀྱི་ཕ་ནི་རྒྱས་བས་དེ། རྩོ་བོ་བཙན་པོ་ནི་ཚེ་ངམ་རུ་རྩིས་བཀྲོངས། རོ་ནི་ཟངས་སྒོམ་ལ་བཏུག་སྟེ་ཆུ་ལ་བསྐྱུར། དཔལ་ཆུ་མཇུག་ཤེར་ཚངས་སུ་གྲུ་འོད་དེ་རིང་མོའི་གམ་དུ་མཆིས། ཐུན་མཚེད་གཉིས་ཀྱི་ཤ་ཁྲི་དང་ཉ་ཁྲིར་བཏགས་ཏེ་ཀོང་ཡུལ་དུ་སྐྱགས་སོ། དེར་བྱ་ངར་ལས་སྐྱེས་(ཁྲི་གུམ་བཙན་པོ་དང་ཚ་གཅིག་ཡིན་པར་ཤུགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་ཡོད་)ཀྱིས་ངའཚོལ་དུ་འགྲོ་འི་ཟེར་ནས་ཀོང་ཡུལ་གྱི་ཞི་སྡེ་ཤེས་པ་བའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེབས་ནས་ཐུས་ཤ་ཁྲི་དང་ཉ་ཁྲི་གཉིས་དང་མཇལ། གྲུ་འོད་དེ་རིང་པོ་ནས་བཙན་པོའི་སྡུར་བྱུང་ནས་སྐུས་ཉ་ཁྲི་དང་ངར་ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་བཙན་པོའི་སྡུར་གཡང་རོ་བྱ་འབྱའས་ཀྱི་སར་གཏད་དྲངས་ནས་བང་སོ་བཅིགས་སོ། གཅུང་ཉ་ཁྲིས་ཡབ་ཀྱི་མདུན་བཏང། གཅེན་ཤ་ཁྲིས་ཡབ་ཀྱི་སྐུ་མཚན་གཉེར་དུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དམག་སྡུམ་ཐོང་སྡུམ་བརྒྱ་ཁྲིད་དེ་མེད་པ་འཕྲེང་བའི་ལ་མོ་བརྒྱབ། ཏོང་སྲོབ་རོང་རིང་བརྒྱད་དེ་མཐར་ཐོངས་གྱང་དུ་སོང་། ཐུང་རོ་ཤམ་པོ་ལ་སྐྱེབས་པ་ནོ་ངམ་ཀྱི་འཁོར་ཐོ་བརྒྱ་ཡོད་པ་རྣམས་ཁྱེབས། གཡོག་མོ་བརྒྱ་ཡོད་པ་རྣམས་བྱོས། མཁར་

ཐུང་རོ་ཤས་པོ་ཡང་དག་ཏུ་བྱངས། གལ་ཏེ་ཁོང་གཞན་རྣམས་བཙོན་དུ་བཟུང་། སོ་ཐུགས་རྣམས་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་ཆོས་གྱང་ཐང་དུ་སློབས་སོ།

འདི་ན་ཤོང་དུ་བགོད་པའི་མགུར་གྱི་ཚིག་ཤད་བྱག་པོ་དེའི་ཚེ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་རེད། རྒྱབ་རྟེན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མགུར་ཚིག་དེ་དག་གི་ནང་དོན་ཚོ་བ་ལེན་པའི་གཏིང་ཚད་ཇེ་ཟབ་ཏུ་འགྱོ་སྟབ། དེས་ན་ཚིག་ཤད་དང་པོ་འ་བ་ཁྱེ་ཉེ་བས་ཁྱེད་ཅེས་པའི་ནང་དུ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་ཁོང་མ་མ་ཀྱེ་མས་མཚན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཏུགས་པ་ལ་སྟབས་མ་དག་འབར་ཚོ་ངམ་རྟ་རྩི་དང་འཐབ་སྟེ་བཀྱོངས་པ་དེ་སྟིར་བཙན་པོ་རང་ཁྱེད་ཀྱིས་ལན་པ་····ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་གཉེན་ཉེ་ཚན་གྱི་ནང་དུའང་རང་གི་ཁ་ལ་སྟིང་ཉེ་བ་དང་། ཤ་ཚ་བ་གཞན་མ་མཆིས་ན་ཁ་ཁ་ནི་ཉེ་བོ་ལས་ཀྱང་ཉེ་བའི་ནི་བསྟན་པ་དང་། ཆོག་ཤད་གཉིས་པ་གསུམ་པ་གཉིས་དེའེ་ཁེ་ཉེ་ཐེ་ཚོ་ནི་རེད། ཚོ་ངམ་ཁྱོད་རང་ཚོད་མ་ཟིན་པར་བཙན་པོ་བཀྱོངས་པ་དང་། སྐབས་གཉིས་པོ་མཐར་སྐྱུགས་པ་སོགས་ཐུབ་པས་ཁོ་ཁྱོ་ཁྱོ་ཁྱ

པ་ནི་གཅིན་ཤ་ཟ་ལས་དམག་དབང་ཉང་ཤེ་ང་ཙ རྒ་རྡེ་ཡི་གཡོག་འཁོར་ཚོ་ཆོ་ཀས་ཆ་མེད་དུ་བཏང་བ་སོགས་ལོ་ངམ་གྱི་རྗེས་འཐབ་རྣམས་མིང་གི་ཡིག་མ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་བྱས་པའི་དོན་བསྟན་པའོ།

དེ་ལྟར་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་ནང་ནས་དགུ་པ་ཟུ་དེ་གུང་རྒྱལ་ནས་·····བཅོན་པོ་ཁྲི་འདུས་སྲོང་བར་ལ་མཐུར་མ་མི་ཤུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པས་དེ་དག་ནི་གོང་དང་འདྲ་བར་ལོ་རྒྱས་དང་འཕེལ་བའི་མཐུར་མ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ཆ་ཚང་གཟིགས་འདོད་ན་«ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག»ལ་གཟིགས·····དགོས། གོང་གསལ་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཐུར་མ་དེ་དག་ལ་མཐུར་སྡུད་ཟེར།

མཁྱར་སྒྲ་བར་དང་།

མཁྱར་སྒྲ་བར་དར་ཞེས་པ་ནི། བོད་རྗེ་གླང་དར་མས་ཁངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྒྲགས་ཏེ་རྒྱལ་ཁམས་ལེལ་བུར་འཛོར་བ་ནས་གང་ཙན་ཞབས་པའི་དབང་པོ་ཚོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་བར་གྱི་དུས་སྐབས་ཏེ་(906—1419)དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དུས་སྐབས་དེའི་བཀའ་བསྒྱུར་པའི་བྱ་མ་མར་པ་དང་མི་ལ་རས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་མ་མང་པོས་རྩ་རྩེའི་མཁྱར་ཞེས་པ་མང་དག་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་རེ་རེ་བཞིན་ཞྭ་བས་མེད་པས་འདིར་མཁྱར་སྒྲ་བར་དར་གྱི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་བའི་ཚུལ་འདྲ་མིན་ལས་རོབ་ཙམ་ཞུ་བར་འདོད་དོ།

མི་ལ་རས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས།

མི་ལ་རས་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་ 1040 ལོར་འབྲང་ཐང་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ 1123 ལོར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བཤད། ཅས་ནི་ཕྱུང་པོ། རིགས་ནི་ཤ་གསོ་རྐྱེང་མ་བའི་བྱ་མ་རྣ་སྐས་ཤིག་སྟེ། དཔུ་ཅ་བྱང་ཐུགས་ཀྱི་འབྲག་ཤེལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཀློད་ནས་ཅས་ཕྱུང་པོ་རིགས་ཤ་གསོ་རྐྱེང་མ་བའི་བྱ་མ་རྣ་སྐས་ཞེས་པའི་རྟལ་འབྲོར་བ་ཡི་དམ་གྱི་རྣེས་སུ་བཟུང་བའི་ངག་ནུས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་གནས་སྐོར་བ་དང་རྟེན་མཐའ་བར་ཕྱིན་པས་གཙོང་ལ་སྟོད་བྱང་གི་ཐུགས་གཅོང་པ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བར་ཐུག་ཤེའམ་རྟེ་ཡུལ་

དེར་གདོན་འདྲེ་འདུལ་བ་དང་ཕྱིན་ཆད་བསྟན་པས་པན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་··· བར་ཐྱང་ནས་གདུལ་བྱ་དང་འཕྲིན་ལས་ཆེ་བ་ཐྱང་སྟེ་མཚན་ཁྱེད་པོ་རྣོ··· སྐས་སུ་གསོལ་ནས་ལོ་འགའ་བཞུགས་པ་དང་། ཁྱོང་པོ་རྣོ་སྐས་ལ་སྐས་གཉིས་ཐྱང་བས་ཆེ་བའི་མིང་ལ་མདོ་སྟོན་ལེང་གེ། དེ་ལ་སྐས་མི་ལ་རྣོ་རྣེ་ལེང་གེ་བྱ་བ་ཞིག་ཐྱང་། འདི་ཤོ་ལ་དགའ་བས་ཁང་ཞིང་ནོར་གསུམ་ཤོར་སྟབས་ཡུལ་ལས་སྤྱལ་ཏེ་མང་ཡུལ་གྱང་ཐང་གི་སྐུ་ངོ་ཚ་ཞེས་བྱ····· བའི་ཡུལ་དུ་གཞིས་ཆགས་པ་དང་། ཡབ་མི་ལ་མདོ་སྟོན་ལེང་གེས་ཁོང་ཆོག་རྒྱུག་པ་དང་། དུ་རྣོ་རྣེ་ལེང་གེས་ཚོང་ཐྱས་ཏེ་ནོར་མང་པོ་བསགས་ནས་སྐུ་ངོ་ཚའི་མི་ཞིམ་ཞིག་གི་དུ་མོ་དང་གཉེན་སྦྱིན་ནས་སྲས་མི་ལ····· ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་འཕྲངས་པ་དང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་ཐོག་ཡུལ་དེ་གའི་དུ་མོ་ཐྱང་ཚ་དཀར་རྒྱུན་ཐྱ་བ་རྒྱང་མར་བློངས། མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་ཚན་དང་། ཐྱང་ཚ་དཀར་རྒྱུན་གཉིས་ནི་མི་ལ་རས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཡིན་ནོ།

མི་ལ་རས་པ་འཕྲངས་དུས་ཡབ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐྱོ··· རྩར་མང་པོ་འཁྲིར་ཏེ་ཐྱང་སྐག་རྩེའི་ཐོག་ས་ཁོང་ཐྱེད་བཞིན་པའི····· སྐབས་ཡིན་ལ་ཡུམ་གྱིས་ཐོ་ཉ་མངགས་ཏེ་གཏམ་དེ་ཡབ་ལ་སྦྱན་པ་ན་ཡབ་ཀྱི་མཆིད་ནས་ཐོས་པའི་གཏམ་ལ་དགའ་བ་ཞིག་ཐྱང་བས་ངའི་བྱའི་མིང་ལ་ཐོས་པ་དགའ་ཐོགས་ཤེས་རབ་མི་ལ་རྣོ་རྣེ་ལེང་གེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐྱན་པའི་ཐུགས་པ་ཐྱང་ལ་སྟོང་གཉུང་དེ་ཐོ་ཆེའི་ཡུལ་གྱ་ཀྱན་ལ་ཁྱབ་པས་མི་ལ་རྣོ་རྣེ་ལེང་གེའི་ཕ་སྤྱན་གྱི་དུ་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་ཐོས་ནས་རང་གི་བྱད་

ཞེད་དང་སྲིང་མོ་ཕྱུང་ཚ་དཔལ་འགྲན་བཅས་ཁྲིད་དེ་སྐྱབས་བཅོལ་བར་
བོང་། མི་ལར་ས་དགུང་ལོ་བཞི་རོན་བའི་ཚེ་སྲིང་མོ་ཞིག་སྐྱེས་པའི་
མིང་ལ་ཅི་ཀ་མགོན་མོ་སྐྱིད་དུ་བཀོགས། ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་མི་
ལའི་སྤྱོ་བོ་མི་ལང་རྩེ་རྩེ་ཞེང་གེ་ཚེ་ལས་འདས་པ་དང་ཐོས་པ་དགའ་
དགུང་ལོ་བདུན་ལ་སྐྱེས་དུས་ཡབ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཡང་ནད་
གཞི་ཕྱི་པོས་མནར། ཚེ་ལས་འདས་ཁར་སྤུ་ཐོས་པ་དགའ་མ་བུ་གསུམ་
དང་ཕྱི་མ་ཚང་གི་རྒྱུ་རྐེ་རྣམས་ཤ་ཟ་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་དང་ཤ་ནེ་
ཕྱུང་ཚ་དཔལ་འགྲན་གཉིས་ཀྱིས་གཅོ་ཐག་པའི་ཡུལ་པ་བློ་དཀར་རྣམས་
ལ་བཅོལ་གཏམ་བྱས་པ་མ་ཟད། ཐོས་པ་དགའ་ཡིས་ཕྱི་མ་འཛིན་དུས་
མཇོས་ཤེ་དང་ཆུང་གཉེན་བསྟིགས་ཡོད་པ་ལྟར་བགེ་མར་བྱངས་ནས་རྒྱུ་
རྐོར་རྣམས་ལྷག་ལུས་མེད་པ་ཐོག་ལ་ཕ་ཤུལ་བྱས་འཛིན་དུ་ཆུག་ཅིག་ཅེས་
བསྒོ་ནས་ཁ་ཆེམས་ཡི་གེ་བཟློག་གོ། དེ་རྗེས་ཐོས་པ་དགའ་དགུང་ལོ་
བཅོ་ལྔ་ཙམ་ལ་སོན་པ་དང་། མ་ལ་ཕ་མས་ཞིང་སྐལ་བྲི་པོ་ཏ་རུ་ཆུང་
བ་ཞང་པོས་སོ་ནམ་བྱས་ཏེ་སྐྱིད་འཚེལ་བྱས་ཏེ་ལག་ཏུ་གསོན་གིན་
ཡོད་པ་དེ་ནས་ཤ་མར་ཆང་སོགས་ཉོས་ནས་ཚ་ནེ་ས་གཅོས་པའི་གཉེན་
ཉེ་འཁོར་དང་ལྷག་པར་ཡབ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་ཁར་ཞལ་
ཆེ་མས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྒྱུས་ཡོད་པ་རྣམས་བོས་ཏེ་སྟེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་བཤམས་
ནས་དེའི་བར་ཞང་པོས་ཡབ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་གཤེགས་
ཁར་བཞག་པའི་ཞལ་ཆེམས་ཡི་གེ་བཀླགས་པའི་མཐར། ཡུམ་སྐྱང་ཚ་
དཀར་རྒྱན་ཀྱིས་ཡི་གེ་འདིའི་དོན་དང་བཅས་པ་འདིར་བཞུགས་ཀྱི་བསྟེས་
པ་ཀུན་ཀྱི་སྐྱེས་ལ་གསལ་བས་རྒྱས་པར་ཞུ་མི་དགོས་གདའ་ལགས།

མདོར་བསྡུས་ན། ཚ་ཁྲ་ཚ་ནེ་གཉིས་ཀྱིས་དེད་མ་སྨད་གསུམ་ལ་མགོ་འདོན་ཡང་དག་མཛད་པ་ཐུབ་ལ་བཀའསུ། དཀའ་ངང་རང་གི་ཐུབ་དང་མཛོས་ས་གཉིས་ཀས་ཁྱིམ་སོ་ཟིན་ཚོད་འདུག་པས་ནོར་བཅོལ་རྣམས་སྤྲོད་པ་····དང་། མཛོས་ས་ཡང་མནའ་མར་བསུས་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་བཞིན་ཕ་ཤུལ་བུ་འཛིན་དུ་འཐུག་པར་ཞུ་ཐུས་པས། ཚ་ཁྲ་ལ་བུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ཚ་ནེས་ཀྱང་ཚ་ཁྲ་དང་གཅིག་ཐྲིལ་བྱས་ཏེ་ཚ་ཁྲས་·· བཤད་པར། དང་པོ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་སྐུ་དངོས་རྣམས་ངོས་ནས་གཡར་བཏང་བ་ཡིན། ཁོང་རང་འཆི་ཁར་ནོར་བདག་པོར་སྐྱབ་པ་ལས་ཐུབ་ཚོར་ནོར་དེ་འབྱུང་ཚེ་ཐོག་སྐྱེས་བྱིས། སྙག་སྨད་ཚོ་སྐོགས་ཀྱི་མ་བསད་པ་གསོས་པ་དེ་དེད་རབ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་མ་བུ་གསུམ་ལ་ཁེས་བརྩངས་ཚད་མེད་····བཏང་ནས་ཐྱིར་ཐོན་སོང་ངོ། གཞན་ཚ་ཁང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོ་བ་ཚོ་དགྱང་ཐུག་པས་ཆོལ་བར་མ་ནུས། ཁོང་མ་སྨད་ལ་བློ་དཀར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིང་རྗེ་བ་ལ་ཚང་ཟིན་ཞེ་བ་ཙམ་ལས་གང་ཡང་བྱ་རྒྱུ་མེད་པར་དུ་བཞིན་བསྡད་དོ།

འཇིག་རྟེན་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ་སྟ་བྱོ་ཚས་ཀྱིས་གསོས་ན། ཕྱི་བྱི་ཏྲེན་ལན་འཐུ་ཡིས་འཇལ་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་བྱི་ལན་ལོག་འཇལ་ཟེར་པའི་ཚ་ཁྲ་ཚ་ནེ་གཉིས་ཀྱིས་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་ཁ་ཆེམས་དེ·····རྣ་རྒྱབ་ཀྱི་ལྟད་པ་ཇི་བཞིན་བོར་ཏེ་ཐོ་ནོར་རྣམས་ཚ་ཁྲས་བྱ་སྟེ། ཆོ་ནོར་རྣམས་ཚ་ནེས་བྱ་སྟེ། གཞན་རྣམས་ཕྱིར་མར་བསོས་ཏེ་ཕྱིར་བས། མི་ལ་མ་བུ་གསུམ་པོས་དཔྱར་ཞིང་ལས་ཟིད་དུས་ཚ་ཁྲའི་གཡོག་དང་དགྱན···

བལ་ལས་བྱེད་དུས་ཤ་ནེ་གཡོག་བྱས་ནས་སྟོན་ཞི་དང་འདྲ་བ་ལ་ལས་པོང་
བྱའི་ལས་ཀྱས་ཀྱི་ཀོས་རྒྱལ་ཐག་ཆད་པ་ལ་རྫུ་གེས་མའི་སྐེ་རགས་
བཅིངས་ཀྱི་ལས་དལ་མེད་དུ་གཡོག་བྱེད་དགོས་སྟུང་། ཤ་ཁྲ་ཤ་ནེ་གཉིས་
ཀྱིས་མནར་གཅོད་ཚད་མེད་བྱས་སྐབས་ཐོས་པ་དགའ་མ་བུ་གསུམ་པོས་
སྐིང་ནང་བཅངས་ཀྱི་དཀྱ་ཤ་ལེན་འདོད་བྱུང་ན་ཡང་། ཤ་ཁྲ་ཤ་ནེ་གཉིས་
ལ་བུ་རྒྱུད་མང་བས་འཐབ་ཏུ་མ་བཏུབ། དེར་ཤ་མྱུང་ཚ་དཀར་རྒྱན་
ཡང་ཞུ་ཐུག་སྟེ་ཐོས་པ་དགའ་མཐུ་སྟོབ་བར་བཏང་བ་ལ་ཐོས་པ་དགའ་
ཡིས་ཀྱང་ཤ་མའི་ཞལ་ཏ་རྣམས་བློ་ལ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡར་ཁྱུང་སྐྱོར་མོ་
གོང་དུ་སོང་ནས་བྱ་མ་གཉག་པ་གཡུང་སྟོན་ཁྲོ་རྒྱལ་དང་གཅོང་རོང་
གནུབས་ཁྲ་ལུང་བྱ་བ་ནི་བྱ་མ་ཡོན་ཏན་མཚོ་(བྱ་མ་གནུབས་པ་ཆུང་པ་
ཡང་ཟེར་)གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐུ་བསྒྲབས་ཤིང་མཐུའི་རྟགས་ཐོན་ནས་
ཤ་ཁྲའི་བུའི་བག་སྟོན་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་ཁང་སྐྱམ་བརྩེགས་ནས་
ཤ་ཁྲའི་བུ་ཚ་དང་། མནའ་མ། དགའ་ཉེ་དང་བཅས་པ་ཐོན་མི་སྲུམ་ཆུ་
སོ་ལྔ་ཤི་བ་དང་། སྐར་ཡང་ཤ་མས་ཐོས་པ་དགའ་ལ་རེ་ནན་བྱས་ཏེ་མཐུ་
གཏོང་དགོས་པའི་གཏམ་འབྱོར་བས་སེར་མཐུ་བཏང་ནས་ཁོ་གོ་རྟ་མས་
མ་ལུས་བཅོམ་མོ། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཁོང་མ་བུ་གསུམ་ཀྱི་སྐིང་ནང་སངས་
ནའང་སེར་མཐུས་ཁོ་གོ་བཅོམ་སྐབས་ཐོས་པ་དགའ་དང་ཡུལ་མི་ཚེའི་
བར་མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་འགལ་བ་བྱུང་སྟེ་ཐོས་པ་དགའ་རང་ཡུལ་དུ་
ཁོག་མ་ཐོ་དེ། གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོག་ཏུ་ཐོས་པ་དགའ་ཧོག་སྐྱིབ་
སྐྱོང་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་སྐོབ་ཏུ་མ་ཐེབས་དགའ་མེད་བྱུང་ངོ།

དེ་ཡང་ཐོས་པ་དགའ་ཐོག་ཐར་གཅོང་རོང་སྐུ་ནས་བྱ་མ་རོང་སྟོན་

ཚོ་དགའ་བྱ་བ་བསྟེན་པ་དང་། དེས་སྟོ་བག་ཐི་བྱ་མ་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་བྱ་བ་ཟོས་པ་དགའ་ལ་ངོ་སྤྲོད་གནང་རྗེས་ཐོས་པ་དགའ་ཡང་བྱ་མ་མར་པའི་ཕ་ཐག་ལ་གཏུགས་ཏེ་མཁར་ལས་ཟོགས་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱས་ཏེ་ལོ་བྱག་དང་བྱ་བ་བརྒྱད་འགོར། སྐབས་དེར་བྱ་མ་མར་པས་ཐོས་པ་དགའ་ལ་ཕ་ཚོ་མཐུ་ཆེན་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་སོ། དེ་ལྟར་བྱ་མ་མར་པའི་སྐུང་དུ་སྐྱབ་པར་དགའ་བའི་སྟོ་བག་སྲས་མཁར་དགུ་ཐོག་གི་མཁར་ལས་གྲྭ་པ་དང་བཟོད་པར་དགའ་བའི་ཉམས་ཤད་ཆ་ལས་ཟེག་པར་བྱས་མཐར་ཐོག་པར་གདན་ས་ཆེ་ཐེག་པའི་བཀའ་ལྟར་རི་ཁྲོད་སྒོམས་མཐའ་དག་འཁྱམས། སྐྱབ་པ་སྐྱིང་པོར་མཛད། དཀའ་སྡུད་དང་དུ་བྲངས་ཏེ་བུ་སྐོབ་བཤྱངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་བཀའ་བཀྲྀད་བསྟན་པ་ཞབས་ཏོག་བྱེད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་མཐའ་ཡས་ཤིན། མི་ལ་རས་པ་དགྱང་པོ་བཀྲད་ཅིག་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བ་སྤྱ་བ་ཞིག་གིས་ཐུག་ཏེ་ཐུབ་ནས་ཁོ་རང་དང་ཡུལ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཐུང་མེད་གཅིག་དེ་ཁྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་སྐྱའི་བགོད་པ་བསྡུས་ཚུལ་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ།

དེ་བཞིན་མི་ལ་རས་པའི་མཁྱེན་མཐའ་ཞི་བ་འདྲུག་སྟེད་ཟེ། ཁོང་གི་མཛད་རྣམ་ལའང་སྐྱོབ་སྤྱོང་འོས་འཚམས་ཤིག་མ་བྱས་ན་ཁོ་བ་ཟབ་མོ་ཞི་གཏམ་ཙམ་ཡིན། མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཧ་ལས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཐུབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན། མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིད་ཆེས་དང་མཁྱེན་མ་སྐྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པོ་ནི་གཅིག་སྐྱེས་ཉེ་བ་ཀ་ཅས་པའི་རྒྱན་ཅན་(1453—1507)མཚན་དཔོན་ལ་ས་ངག་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཀྱ། ཡ་ཡུལ་ནི་གཅང་

མྱང་སྟོང་སྐྱག་ཚལ་(དཀའ་ལྡེའི་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་) དེས་ནི་མི་ལ་རས་པའི་ཡུམ་དང་མཐུན་ཏེ་མྱང་ལ་བྱ། གཏུང་རྒྱུ་ནི་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཟེར་སྨད། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་སོན་པའི་ཚེ་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ར་ཏུ་བྱང་སྟེ་མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་སོན་པའི་ཚེ་ཐོས་སྐབས་ཀྱིས་བྱོན་ཏེ་ཟུར་ཁ་པ་ཨ་ལོ་ཆོས་རྗེ་བསྟེན་ཞིང་གསང་མཚན་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེར་བཏགས། དེ་ཡང་གཅང་སྐྱོན་ཞེས་པའི་མཚན་དེ་ཐོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐུ་ཚེ་ཐུན་གྱི་གོ་ཤ་དང་གདུང་བྱ་མི་ཐོད་སོགས་ཉེ་དུ་ཀའི་ཆ་ཅས་ཟས་རྒྱན་དག་གསོལ་ཏེ་དུར་ཁྲོད་དང་རི་ཁྲོད་འགྲེམས་ནས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པའི་བློར་མི་རྟུན་པའི་ཐོ་འཕྲེང་མི་ཆད་པ་སྟ་ཚོགས་མཛད་པས་"གཅང་སྐྱོན་"ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས་པ་ཡིན། གཅང་སྐྱོན་ཉེ་དུ་གས་མི་ལ་རས་པའི་མཁུར་འདུམ་སྐྱོགས་བསྒྲིགས་ཅིང་པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་པ་ནི། ཁོང་གི་བསམ་པར་གང་ས་ཅི་ཡོངས་འདི་ན་རྟེ་བཙུན་བཞད་པ་རྣོ་རྟེའི རྣམ་ཐར་དང་མཁུར་འདུམ་མང་དག་འདུག་ཀའང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་འདི་རྒྱུན་ཆད་འདུག་པས་གསལ་བར་བྱ་བ་དང་། གཏུལ་བྱ་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་དང་གདམ་ངག་བསྟན་ནས་ཐོལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་བྱེད་མོད། བསོད་ནམས་བསགས་པར་ཁ་འཆམས་ལ་དམ་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱ་བའི་ཚོང་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་མི་ཉན་དུ་རྩོམ་པའི་དཔོན་པོ་ནས་དམངས་ཕལ་པའི་བར་རྣམས་ཆོས་བྱེད་པར་རྩོམ་ཞིང་བྱེད་པའི་ཚེ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་བྱས་ནི་ཆོག་ཀྱང་ཟབ་མོའི་གནད་ཤམས་སུ་ལེན་མི་ཤེས་པར་

ཐ་སྙད་ཚོག་གི་ལྟུ་བའི་རྩེས་སུ་ཞོན་པ་ལས་ཆེ་གཅིག་གི་ས་ངར་རྒྱས་ཀྱི་····
ས་འཁྲིད་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་ད་ལས་ཕྱི་རོལ···
དུ་སྐྱར་པའི་དགེ་བཤེས་སུ་བླངས་པ་རྣམས་ལ་རྣ་དཀར་གྱི་རིའུ་སད་པར་
བྱ་བ་ལ་རྩེ་བཙུན་བཞད་པ་རྟོ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་འདི་ཉིད་ཤིག་ལམ་དུ་སྐྱར···
ན་འོད་ཡོན་དང་ཆོ་འཕྲིན་པ་རྣམས་ལ་དཀའ་ཐུབ་སྤྱག་ཚུར་གྱི···
མིག་ཅྱེན་གཡེང་བ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་རྟེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་མིག་ཅྱེན···
ཆོ་གཅིག་གི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞིང་། ཟབ་མོ་སྣོམ་པའི་
དུས་མིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་ཡིན་པའི་མཐུན་དཔེ་རྣམ་དག་
ཏུ་སྐྱར་ནས་དེས་དོན་དམ་པའི་ཚོས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་ཞེས་པ་སོགས་ནི····
མཁར་འབྱམ་བསྒིགས་ཏེ་པར་དུ་འདེབས་པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས··
པ་ཡིན་ནོ། གཅང་སྦྱོན་ཏེ་ཏ་ཀས་མཁར་མ་རེ་རེའི་ཐྱིན་མངའ་རིས་
དང་། དབུས་གཅང་། དྭག་པོ། ཀོང་པོ་སོགས་ལ་ཡང་ཡང་ཞེབས་
ཏེ་དཀའ་བ་དུ་མས་བཅལ་ཞིང་སྦྱོགས་བསྒིགས་ཐུབ་པ་དང་། ཐ་ན་རང་
གི་སྲོག་ཉེན་ལ་མ་ལྷོས་པར་མི་ལ་རས་པའི་མཁར་འབྱམ་འཚོལ་བསྡུ་དང··
སྦྱོགས་བསྒིགས་ཐུབ་ཏེ་པར་དུ་བརྩོས་རྩེས་མི་ལ་རས་པའི་མཁར་འབྱམ····
པོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཁྲབ་པའི་འགོ་བཙམས་པ་རེད།

སྦྱོགས་བསྒིགས་ཐུབ་པའི་མཁར་འབྱམ་ཆ་ཚང་ལ《རྩེ་བཙུན་མི་ལ་
རས་པའི་རྣམ་ཐར་ཐུབ་པར་སྒྲེ་བ་མཁར་འབྱམ》ཞེས་པའི་མཚན་ཐུང···
འཁོད་ཡོད་པ་དང་། དེར་ལེའུ་ 61 ལ་མཁར་གྲུ་རིང་ཐུང་བསྟོམས་
པས་ 384 ཡོད་པ་ལས་མཁར་གྲུ་ 62ནི་རྩེ་བཙུན་རང་གིས་བཙམས་པ་མ་
ཡིན་པར་མི་མ་ཡིན་དང་། ཀ་གི་ཉེ་མ(མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་ཟེར་)ལྟ་འདྲ་

རྗེ་བཙུན་གྱི་བུ་སློབ་ཀ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱངས་པར་དེས། "མགར་འབུམ" འདི་རྩོམ་ཚུལ་**ནི་བཅད་**ཡུག་སྦེལ་མར་གནས་ལ་བཅད་པ་རྣམས་ནི་མགར་གྱི་ཚིག་དང་། ཡུག་པ་རྣམས་ནི་རྗེ་བཙུན་ཡུལ་གང་དུ་ཞེས་པ་དང་མི་སུ་དང་འཕྲད་པ་དེ་དང་གཏམ་རྗེས་སྦྲེང་བ་སོགས་ཀྱི་ཚོ་རྒྱུས་རགས་··· རིམ་ཙམ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན། རང་རེས་མི་ལའི་**མགར་འབུམ**ལ་ཞིབ་འཇུག་**བྱེད་པའི་**གཙོ་གནད་ནི་བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་རྗོད་བྱེད··· ཚོགས་གི་སྔེབ་སྦྱོར་ལེགས་ཤིང་སྐན་ཞིང་ཡིད་ལ་བོང་བའི་རྩོམ་ཕུལ་དུ··· བྱང་བ་ཞིག་རེད། **མགར་འབུམ**ལས་བྱང་བའི་མགར་སྐུ་དེ་དག་ལ་སྐུ་རུལ་གྱི་ཉམས་འགྱུར་ལྟེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡོད་སྐབས་བོད་ཀྱི་མགར་སྐུ་འཛེལ་བའི་ཚོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་**འཇུག་**བྱེད་པའི་དཔྱད་གཞི་འགངས་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། རྒྱ་མཚན་རིས་ཅན་ཞིག་གི་**ཐོག་**ནས་བཤད་ན། མི་ལར་པའི་མགར་སྐུ་དེས་**བོད་**ཀྱི་རྩོམ་རིག་སྐུ་རུལ་གྱི་ཚོ་རྒྱུས་**ཐོག་**ལ་ཤུགས་ཤེན་གཏིང་ཟབ་ཅིང་རྒྱང་རིང་བ་ཞིག་བཞག་ཡོད་ལ་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་སྐུ་ཞེར··· རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ལའི་མགར་ལ་དཔེ་བཤུས་ཏེ་བཙམས་པ་གྲངས་ལས··· འདི་ས་ཡོད་ཅིང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྲིད་ཚེཏ་**ཐོག་**ཏུའང་རྒྱང་ཐུབ་སྟེ་སྲི་བོ་རྐན་གཞོན་ཀུན་གྱིས་ཤེས་པའི་དམངས་སྐུ་ཤུ་ཏུར་སྐྱབ་པ་འདི་ཤུར་ལགས་ཤིང་། ལར་**བོད་**ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེན་ངག་ཚོ་རྒྱུས་**ཐོག་**ཏུའང་མི་ལའི་མགར་མར་གདེང་འཇོག་ཆེན་པོ··· ཡོད་ལ་དེའང་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གི་སྐད་ཡིག་ལ་བསྐྱར་ཏེ་འཛམ་གླིང་ཤིན་རིག་གནས་ཀྱི་བང་མཛོད་ནང་གི་ནོར་བུ་ཞིག་ཏུ་སྐྱོར་ཡོད་པ་རེད།

མི་ལ་རས་པའི་མགུར་གྱི་བསམ་རྩྭའི་རང་བཞིན་ནས་བཤད་ཀ།
ཁོང་རང་བཀའ་བཀྱུད་བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་ཙ་ན་མགུར་གླེའི་
ནང་དོན་ནི་བཀའ་བཀྱུད་པའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་གཤིས།
འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་སྐྱིང་པོ་མེད་པ་དང་། ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་། ཚེ་སྡོན་
བ་གསལ་པའི་བསོད་ནམས་སོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་དགོས་པ་སོགས་ནི་ལྟ་བ····
དེའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ཡིན་སྟབས་ཚོགས་རྒྱས་དངོས་གཙོ་སྣ་ཚ་དང་ཚོང་སྤྲའ་
དངོས་གཙོ་སྣ་བའི་ལྟ་བ་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། ཡིན་
ནའང་མི་ལ་རས་པ་རང་ཉིད་ནི་སྤྱད་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་རྣལ····
འབྱོར་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་པའི་མིང་འདོན་པ་
དེ་དག་གི་གཏམ་སྤྱད་ལ་སྲུན་འཕྲིན་དང་དགག་པ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད།

མི་ལ་རས་པའི་ཚེ་རྒྱས་སམ། རྣམ་ཐར་དང་འབྲེལ་བའི་མགུར་མ་
མངོར་བསྟུས་ཤིག་མི་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་མགུར་གླེའི་ནང་དུ་གསུངས་པ།

རོ་རྗེ་འཆང་གི་ཕྱིན་བརླབས་པ།
ཀེ་ཚ་ན་རོའི་སྒྲུབ་སྡེ་བྱ།
དཀའ་བས་སྤྱད་པའི་ངོ་མཚར་ཅན།
ཐ་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ཚེ་སྟོང་བ།
སྐྱ་བསྒྲུར་མར་པ་མ་ལགས་ངམ།
དེ་ཡིས་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱངས་པ་ཡིས།
ང་རང་མི་ལ་རས་པ་འདི།
ཐ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་།
ཙ་མ་ཐྱང་ཚ་དཀར་རྒྱན་ཡིན།

ང་རང་ཐོས་པ་དགའ་ཞེས་ཟེར།
སྔོན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་མི་བསྒུ་བ།
དེད་མ་སྣང་བསོད་ནམས་རྒྱང་བའི་ཕྱེར།
ཡབ་མི་ལ་དེ་ཉིད་དགྱང་དུ་གཤེགས།
སྒུ་མའི་ཟས་ཆོར་གང་ཡོད་རྣམས།
ཚ་ནེ་ཚ་ཁྲ་གཉིས་ཀྱིས་འཕྲོགས།
དེད་མ་སྣང་ཀྱིས་ཁོང་གི་གཡོག་པོ་བྱས།
ཟ་མ་ཉི་ཡི་སྟེ་ཟ་ལ།
ཀོས་སུ་དུག་པོ་ཆེམ་བར་ཞུ་ན།
སྐྱི་བས་རྒྱང་དང་འཁྲུག་པ་མོར།
ཚ་ཁྲའི་འཐབ་རྩང་རྒྱབ་དུ་འཁྲར།
ཚ་ནེའི་ངོ་འཕྲོམ་དཀར་ནག་བཤུས།
བན་གཉའ་ཤོར་གྱི་གདན་ས་དེད་ཀྱིས་འཕྲོགས།
དེད་མ་སྣང་ལ་སྡུག་པའི་རེ་ཤོས་བབ།
སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཡིད་ཤུག་བཟོད་གྲགས་ཤེད།
བྲི་མ་གཡུང་སྟོན་དང་ཙོང་སྟོན་ལྟ་དགའ་ལ།
མཐུ་ཤིར་གཏད་གསུམ་ཛོགས་པར་བསྒྲུབས།
ཚ་ཁྲ་དང་ཚ་ནེས་ཐོག་དྲངས་པའི།
ཡུལ་མི་ཁྱིམ་མཆོས་ཕུང་ལ་བཏང་།
ང་དེ་ཕྱིར་བསམ་བཞིན་འགྱོད་པ་སྐྱེས།
རྩེ་ལྷ་ཙོ་དང་མི་ཏིས་ཁྱིན་བརླབས་པ།

སྙོ་ཆུ་ཁྲེར་ཕུ་ན་བཞུགས་སོ་སྐད།
ཕ་ཨ་སྟོ་བའི་སྐན་པ་རྒྱང་ནས་ཐོས།
ལམ་དཀའ་བ་སྦྱད་ནས་བྱང་ཏུ་ཕྱིན།
ཕ་དྲིན་ཆེན་དེ་ཡི་ཞབས་བྱང་ཏུ།
ཤ་ཐོ་ཕི་ལ་རས་པ་ངས།
ཨ་བྱ་ཀང་བྱ་མཐོང་བརྒྱད་ཏུ་བསྡད།
སྐས་མཁར་དགུ་ཐོག་འཁྱམས་དང་བཅས།
དེ་རྣམས་ང་ཡིས་སངས་ཀྱེས་བཙི་གས།
ཕ་དྲིན་ཆེན་དེས་ཀྱང་ཐུགས་རྗེས་བཟུང་།
ཤྲ་བའི་མཐར་ཐུག་ཐུག་རྒྱ་ཆེ།
གནས་ཡུགས་ཟབ་ཚའི་ངོ་སྤྲོད་དང་།
ཐབས་ལམ་ལྟ་རོའི་ཚོས་བྱུང་དང་།
སྨིན་ལམ་དབང་བཞིའི་ཆུ་རྒྱུན་དང་།
དཔལ་ལྡན་ལྟ་རོའི་ཐུག་ལེན་པ།
ཡིད་ཅེས་ཞལ་གདན་མས་བཅས་པར་གནང་།
ངས་ཀྱང་ལེ་ཚ་མ་བགྱིས་པར།
ཆེ་འདི་བློས་བཏང་བསྐོམས་པ་ལས།
གཏ་ན་ཀྱི་སྐྱིད་མགོ་དེ་ནས་ཚུགས། ཞེས་གསུངས་སོ།
གོང་གསལ་ཀྱི་མཐུར་གྱུ་དེ་ནི་མི་ལ་རས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་རིང་གི་ཚ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ཞིག་རེད།

མི་ལ་རས་པའི་མཐུར་གྱུ་དེ་གོ་བདེ་ཞིང་ཡིད་འཕྲོག་པའི་སྐུ་ཚལ་ཀྱི་

ཁྱད་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཞིག་མཆིས་པ་དང་། བཤེས་པའི་དལ་
རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་ལེར་མང་ཚོགས་ལ་གསལ་ཆ་ཤེན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན་ཁོང་གི་
རྗེས་སུ་འཇུངས་ཏེ་ཐོབ་འགྲིམ་མཁན་མང་པོ་བྱུང་བ་རེད། གནད་
འགག་འདིའི་ཐད་ནས་བཤད་ན་ཕི་ལར་རས་པའི་མཐུར་སྐྱེ་རིགས་ལ་མི་
ལེམས་འགྱུག་པའི་རང་བཞིན་ཅ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་སྟེ། སྐབས་དེའི་
མིའི་བསམ་ཚད་ལ་གཞིགས་པའི་ཚོག་དོན་ཅ་མ་མ་ཟད། དུས་ཕྱིས་
མཐུར་སྐྱེ་རིགས་སྐུ་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམ་ཚང་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་རའི་ཐོག་པ་རེད།

མི་ལར་པས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་གནས་པའི་ཉི་སྐར་
གསུམ་གྱི་འཆར་ནུབ། ཆུང་སྒིན་ཆར་གསུམ་གྱི་རླུ་ཐོགས། མཚོ་དང་།
མཚོའུ། རི་དང་། ནགས་ཚལ། བྱ་དང་། ཉིའུ། སྐྱ་དང་གཟིག་
ལ་སོགས་པར་དེ་བྱེད་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཆ་མས་ཚོ་བའེ་བར་སྟོན་པ་
ནི་མི་ལར་པའི་མཐུར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་པར་གསལ་བ་ཞིག་རེད།
དེའང་ན། མི་ལར་པ་བག་དམར་མཆོང་ལུང་ཁྱང་གི་རྫོང་ན་བཞུགས་
པའི་དུས་སུ་གནས་འདི་ལ་བསྟོད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་རེས་ཡིན་དགོངས་
ཏེ་མཐུར་སྐྱ་འདི་སྐད་བཞིངས་སོ།

ཞེ་མ་རི་ཁྲོད་དེ་བེན་པའི་གནས།
རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ་བརྟེས་པའི་ས།
གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་ཡུལ།
མི་ང་རང་གཅིག་སུ་འདུག་པའི་ཡུལ།
བག་དམར་མཆོང་ལུང་ཁྱང་གི་རྫོང་།

སྟེང་ནས་སྦྲིན་དཀར་ལང་མ་ལིང་།
བོ་གཡ་ནས་རྒྱང་གྲུ་མ་རྒྱུ།
བར་ནས་ཚོད་པོ་ལྡང་མ་ལྡིང་།
རྩེ་ཤིང་སྣ་ཚོ་གས་བན་མ་བྱན།
ལྷོན་ཤིང་གར་སྐྱབས་ཤིག་ས་ཤིག
བྱང་བ་སྐྱ་ལེན་ཁོ་རོ་རོ།
མེ་ཏོག་དྲི་བདང་ཆི་ལི་ལི།
བྱ་སྤྲིཊ་ཀྱད་སྐྱན་ཀྱུ་ཏུ་བྱ།
དེ་འདྲའི་ཐག་དམར་མཆོང་ལྷང་ཀ།
བྱ་དང་སྤྲིཊ་གཤོག་རྩལ་སྒྱོང་།
སྒྲ་དང་སྤྲིཊ་གཡང་རྩལ་སྒྱོང་།
རི་དྭགས་སྣ་ཚོ་གས་བང་རྩལ་སྒྱོང་།
ང་མི་ལ་རས་པ་ཉམས་རྩལ་སྒྱོང་།
ཉམས་རྩལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཤིད་སྒྱོང་།
ང་དང་དབེན་གནས་གཞི་བདག་མཐུན།
ཁྱེད་འདིར་ཚོ་གས་འབྱང་པོ་མི་མ་ཡིན།
བྱམས་སྤྲིང་རྗེའི་བདུད་རྩི་འདི་ཐུབས་ལ།
རང་རང་སོ་སོའི་གནས་སུ་དེབས།

ཞེས་གསུངས་པའི་མགར་སྐྱ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་.....
འབྱམ་གྱི་སྤྲིང་བཅུད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་སྒྱོང་ཅིང་
ཅོས་པའི་རྩོམ་ཉམས་ཤེག་རེད། གལ་སྲིད་ཁྱེད་རང་བག་དམར་མཆོང་

ལུང་སྐྱང་རྩོང་གི་དབེན་གནས་དེར་ཕེབས་མྱོང་མཁས་ཞིག་ཡིན་ན། ཁེད་
ལའང་ངོ་མཚར་བའི་ཡུལ་སྤྲོངས་དེའི་འཆར་སྣང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེ་སྲིད་ལ་
འགྲོ་མ་མྱོང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་མི་ལའི་མགྱར་འདི་བཀྲགས་ཚེ་དབེན་.....
གནས་དེའི་མཛེས་སྡུག་གི་ཡུལ་སྤྲོངས་དང་སྐྱད་འཕགས་ཀྱི་དགེ་མཚན....
རྣམས་རྗེ་མ་རྗེ་བཞིན་དུ་མཐོང་ཐུབ།

མི་ལ་རས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བས་ཞེན་ཁོག་པའི་མགྱར་སྐྱ།

ཐུང་ཁའི་རྒྱང་ཆུང་ཁ་དཀར་དེ།
ཤེ་ཡང་མཁོ་འཕང་མི་དམའ་བ།
ཐར་ལ་རེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
རི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་དཔའ་ཚུལ་ཡིན།
སྐྱེ་ཡི་སྡུག་མོ་ཤ་ཟན་དེ།
སྤྲོགས་ཀྱང་རང་ཤི་ཟ་བ།
དགོས་བྱེད་མེད་པ་མ་ལགས་ཏེ།
གཅན་གཟན་ཆེན་པོའི་དཔའ་ཚུལ་ཡིན།
ནུབ་ཀྱི་ཁེང་ཕྱམ་དཀར་མོ་དེ།
གྲང་ཡང་གངས་དང་མི་བྲལ་བ།
འགྲོ་ས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱལ་སོང་རྒྱལ་པོའི་དཔའ་ཚུལ་ཡིན།
ཤར་ཀྱི་བྱ་རྒྱལ་རྐོང་པོ་དེས།
གཤོག་སྐྱོ་ཐང་ཤ་གཅོད་པ་དེ།
ཕྱུང་གིས་དོགས་པ་མ་ལགས་ཏེ།

ནམ་འཕང་གཅོད་པ་དཔའ་ཚུལ་ཡིན།
མི་ལ་རས་པའི་སྐོམ་བསྲན་ལ།
འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་གཏོང་བ་དེ།
ཤ་འདོད་ཀུགས་ས་མ་ལགས་ཏེ།
ཞེན་པ་ཤོག་པའི་རང་རྟགས་ཡིན།

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་ལ་རས་པས་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་བྱ་བ་སྐོས་བཏང་ནས་རི་ལ་སྐོམ་པ་ནི་འཕོར་བ་ལ་ཞེན་པ་ཤོག་པའི་རྟགས་ཤ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཡང། རྒྱང་དང། སྐྱག་མོ། ལེང་ཁེ་དང། བྱ་ཚོད་བཅས་ལ་དེ་བྱང་ཏེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་གསལ་བར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྩོམ་ཁམས་འདི་ལྟ་བུ་མི་ལའི་མགུར་དུ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ངོ།

གཞན་ཡང་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབྱམ་ནང་དུ་མིའི་ཚ་ལུགས་དང་གཟུགས་བྱད་ཤོགས་ལ་བཤོད་པའི་མགུར་གྱུ་ཡང་མཆིས་ཤིང། སྤྱིར་བཏང་དུ་མགུར་དེ་དག་ཀྱང་གཤོན་ཁམས་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའང་ན།

དྲང་པོར་སྐྱེས་པའི་ལུས་པོ་སྐྱེར།
བརྟན་པོར་བཞག་ཀྱང་ཐོམ་པ་འཁྱོར།
ནག་པོར་སྐྱེས་པའི་སྐྱ་ཤ་དཀར།
དབང་པོའི་དང་པོ་མིག་ཀྱང་འཕྱིགས།
ཡན་ལག་གཅོ་བོ་མཚོ་བོ་འཁོར།
སྐྱ་རྣམས་ཁྱབ་བྱིད་རུ་བ་འོན།
མཐུར་ཚོས་ཁྲག་གི་རྒྱ་མཚོ་བསྐམས།
བྱད་ཀྱི་རྒྱ་ཤིང་སྐ་ཡང་གཞོན།

དུས་བའི་དྭངས་མ་དུང་སོ་བྱད།
སྣ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཉེ་ཡང་ལྷིག
ཤིག་སྲིའི་བུ་ཚན་གསོད་བཞིན་མང་།
ཟས་དང་གཉེན་མདུན་བསྟས་ཀྱང་བོས།
སྡུག་བསྔལ་ཡི་ཚད་སྤངས་ཤིང་འཁོར།
བདེན་པར་སྣས་ཀྱང་ཉན་མཁན་མེད།
གཅེས་པར་གསོས་བའི་བུ་ཚ་སྐང་།
བསགས་ཚད་བྱིན་ལ་དེན་གསོ་མེད།
ཤི་ཕྱིས་ཟེར་ཞིང་དཔོད་མི་མང་།

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་འཕྱང་གཞི་རྒུད་པའི་ཆན་པོ་ཞིག་གི་མི་སྡུག་པའི་ཉམས་བཀོད་པ་སྟེ། ལང་ཚོ་ཡོལ་བའི་ཆན་པོ་དེ་ཤ་དང་ནམ་རྨའི དབང་གིས་དྲང་པོར་སྐྱེས་པའི་ལུས་པོ་ཐུར་དུ་སྐྱར་བ་དང་། ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་ན་ཁོམ་པ་བཏུན་པོར་སྡོས་ཀྱང་འཁྲར་འཁྱོར་ཅིད་པ། མགོ་སྐྱེས་སྐྱ ཡང་ཁ་དོག་ནག་པོ་ནས་དཀར་པོར་གྱུར་པ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དྭངས་མ་དྲྭལ་བའི་མིག་ཀྱང་ཁོག་ལ་བརྟེབས། ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་གཅོ་བོ་མགོ་བོ་ཡང་ཡོམ་ཡོམ་དུ་འཁོར་བ། སྐྱ་རྣམས་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རྐ་ཡང་འོན་པར་གྱུར་པ། ལང་ཚོ་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་འགྲམ་པའི་མཁྲེར་ཚོས་དམར་པོ་དེ་ཡང་ཁ་དོག་སྐྱ་བོར་གྱུར་པ། སྐ་གཉིས་གཉེར་མ་བསྡུས་ཏེ་འཁྲམ་ཤིང་ཁ་ཡི་དུང་སོ་དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱུང་བ། ཆྱེ་ཕྲིབ་ཞིང་སྐྱ་བརྩོད་མི་དག་པ། ལུས་ལ་ཤིག་དང་སྲོ་མ་ཡིས་ཁེངས་པའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་བརྩོད་པའི་ཚུལ་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་། དེན་ཆེན་ཕ་མ་སོགས་ལ་དེན་

གཟོ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་ཉེ་དུ་དང་ཐ་ན་རང་གི་བུ་བུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་... ཡ་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད། དུ་དུང་རྒན་འཁོགས་འདི་ཤི་རྒྱུ་ཕྱེས་ཏ་གས་སོང་ ཟེར་ནས་དམོད་པ་བོར་བའི་ཚུལ་ཀྱང་གསལ་པོར་བྱེས་འདུག་པ་འདི་ལས་ ཆོག་པོ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་རྣམས་ལ་གདུང་ལེམས་འཛིན་པ་... དང་། ཁྱེལ་གཞུང་མེད་པའི་ཉེ་དུ་བུ་ཚ་རྣམས་ལ་སྐང་ལེམས་བཅངས་ ཡོད་པའང་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། ཀློག་མཁན་རྣམས་ལའང་དགའ་སྐང་གི་ དཔྱི་བ་གསལ་པོ་སྟོན་པ་འདི་ཡང་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་ཀྱི་སྒྲ་ཙལ་ཀྱི་... ཤུགས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

མགུར་སྤྲའི་ཚོག་ནི་གོང་དུ་ངོ་སྤྲོད་ཞུས་པ་བཞིན་སྒྱི་ཚོ་གས་ཐོག... ཡོངས་ཀྱང་ཀྱིས་ཁྱབ་གདལ་ཤེན་ཏུ་ཆེ་ནའང་མགུར་མའི་རྟ་དབྱངས་ངག་ རྒྱུན་ཅམ་ལས་དབྱངས་གཟུགས་དང་སྒྲར་བའི་ཡིག་ལམ་ཙ་བ་ནས་མེད་པ་ རེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ནང་ཚོ་གཙུག་ལེན་ཀྱི་ དབྱངས་སྒྲོར་རེ་མོ་ཅམ་རེད། སྒྲི་ཚོ་གས་ཐོག་རྣལ་འབྱོར་འགས་མགུར་ མའི་གདངས་མིང་སྐ་ཚོ་གས་ལེན་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན། ཡིན་ནའི་ ངས་རང་གིས་དེ་སྐ་ནས་ངེས་ཤེས་རེ་གཉིས་ཡོད་པ་སྐྱེ་ཤོ་རབས་སུམ་རྒྱའི་ སྐོར་ནང་ཇོ་མོ་གྲང་མའི་རི་འབྲམ་རོང་ཕུ་དགོན་པར་རོང་ཕུ་སངས་རྒྱས་ ཞེས་པའི་ཐུ་མ་མཚན་གྱགས་ཅན་ཞིག་བྱང་བ་དེས་བཙམས་པ་ཡིན་ཞེས...། མགུར་མའི་གདངས་ཤེག་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་ཚོག་ལ་སོགས་ཡར་དྲངས་ ཏེ་གཏོང་གི་འདུག་པ་གཤམ་གསལ།

མཆུར་ཐུག

དཀར་ཚིག

རོང་ཕུ་ལངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དཀྱངས་སྤྱི་མཛོད།

ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན། མགུར་སྐྱེའི་དབྱངས་སྒྲོར་དེར་བཀའ་བསྩུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་རྣོན་མ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་པོ····· སྤྱིད་ལ། དགོན་ཤེ་ཁག་ནས་བསོད་སྙོམས་ལ་ཞི་བས་མཁན་བན་བསྡུན་རྣམ་པས་གྲོང་ནང་དུ་མང་པོ་མཉམ་དུ་བསྡེབས་ནས་ང་ཅུ་དཀྲོལ་ཏེ··· མགུར་དབྱངས་བླངས་པ་ནི་གྲུ་དབྱངས་ལེན་པ་དང་འདྲ་བཞིན་སྐྱན····· འཇེབས་དོད་ལ་མི་ཤེས་འགྲུགས་ཟུས་པ་ཞིག་འདུག

དེ་བཞིན་ཚོང་གི་དུས་ཚམ་ན་ཤེ་ར་དགོན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་སྒྲུལ་སྐུ····· རྩེ་ཕ་ཐོང་ཁས་གསུང་མགུར་མང་པོ་བཅམས་པ་དང་ཚབས་ཅིག་མགུར····· སྐྱེའི་ཏ་དབྱངས་ཤིག་ཀྱང་དབྱངས་སྒྲོར་གནང་ཡོད་པས་ཆོག་དང་གདངས་གཉིས་ཀ་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅམས་པ་གཤམ་གསལ།

ཅམས་མགུར་བསྐབ་བྱ་སྒྲོགས་བསྐྱོགས་ལས།

དཀར་ཐཱི་དང་

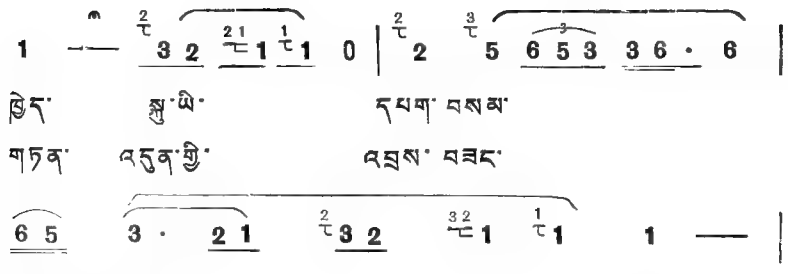

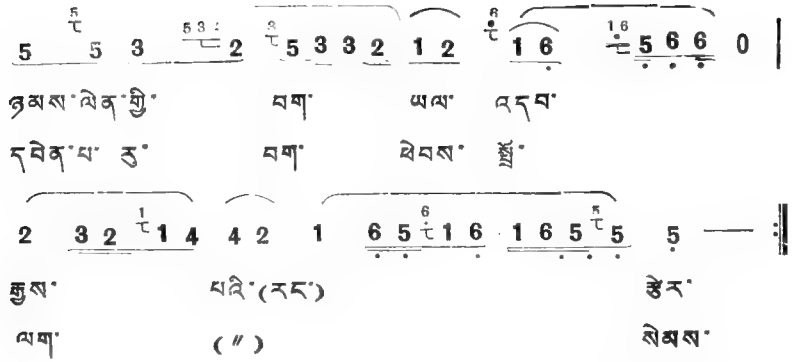

ཞེད་སྐུ་ཡི་དཔག་བསམ་རབ་བརྟན་ཅིང་།
ཉམས་ལེན་གྱི་ཡལ་འདས་རྒྱས་པའི་རེབས།
གཏན་འདུན་གྱི་འཕགས་བཟང་གཡུར་དུད་བཞིན།
དེབས་པ་ཅ་བག་མེབས་སྐྱེ་ལགས་ལེམས།
སྐྱབས་མཆོག་བླ་མེད་རྗེན་ཅན་གྱི་བཟ་མ།
སྐད་ཅིག་འཕལ་མེད་སྐྱིང་དབུས་སུ་བཞུགས་ནས།
ཉམ་ཐག་བདག་རྒྱུད་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཐུག་པའི།
ཕྱིན་རྒྱས་འཕལ་མེད་ཆུ་རྒྱན་ལྟར་སྟོལ་ཅིག

མགོར་སྐུ་ཕྱི་དར།

མགོར་སྐུ་ཕྱི་དར་ཞེས་པ་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་དུ་གཙང་སྐྱོན་ཉེ་རུ་ཀས་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབུམ་ཐོག་ས་སྐྱིགས་ཀྱིས་པར་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནས་བཙི་བ་ཡིན། དེ་རྗེས་སུ་བྱ་མ་སྐྱ་ཞེར་མང་པོས་མི་ལ་རས་པར་མིག་དཔེ་བཤུས་ཏེ་མགུར་སྐུ་བསྡམ་ཀྱིས་མི་ཁྲབ་ཅིག་བཙམས་པ། དཔེར་ན། འབྲུག་པ་པད་མ་དཀར་པོས་«རྗེ་བཙུན་བཞད་པ་རྟོ་རྗེའི་བསྟོད་པ་ཆུང་འབོད་མ་ལས»

ཨོཾ་ཡིག་སྐྱར་ལེན་རིལ་བས་ལག་འབྲེལ་བའི།
དཀའ་ཐུབ་ནོར་ཅན་ཚངས་པའི་དྲང་སྲོང་གི།
ཁེངས་པ་འཕྲོག་པ་ཁྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ།
བཀས་ཀྱིས་སློབ་པར་འདོད་དོ་མི་ལ་རྗེ།

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལས་མི་ལའི་མགུར་མ་ལ་དང་པོ་བཤུས་ནས་མགུར་སྐྱ་མང་དག་བཙམས་ཡོད་པ་རང་རེས་གསལ་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་འདུག དེ་བཞིན་ཐུ་མ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་མང་པོས་གསུང་མགུར་ཟེར་བ་དང་། མགུར་དཔྱངས། སྐྱན་མགུར། ཁམས་མགུར་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་བཙམས་ཡོད་ཀྱང་རང་ཉིད་ཤེས་དམན་མཐོང་ཆུ་ཞན་པས་མིང་ཙམ་བརྗོད་པ་ཙམ་ལས་ཞུ་སྤོབས་བྱལ་བ་ཡིན་ཀྱང་མགུར་སྐྱ་བར་དང་དང་མགུར་སྐྱ་ཕྱི་དང་བར་གྱི་ཁྲད་པར་ལམ་རོབ་ཅིག་ཞུ་ན། མགུར་སྐྱ་བར་དང་ནི་གཅོ་བོ་མི་

ལའི་མགུར་འདྲམ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྩོམ་ཁམས་ནི་སྐྱན་ཞིང་གོ་བདེ་ལ་ཡུལ་སྐད་སྒོགས་ཤུང་གིས་མ་གོས་པར་ཕལ་སྐད་སྦྱིར་བཏང་པའི་ཚུང་ཐག་ཉོག་ཅུ་སྐྱུ་རུལ་གྱི་ཁམས་འགྱུར་ཐོན་པར་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་མི་ལར་སོང་པའི་མགུར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན།

མགུར་གྱི་ཕྱི་དང་གི་སྐབས་མ་གཞི་བརྗོད་དོན་ཐད་ནས་མི་ལའི་མགུར་ ... འདྲམ་ལ་དེའི་བཤུས་པ་ཡིན་ནའང་སྐབས་དེར་ཕྱི་དང་དུས་སུ་སྐྱན་ངག... མེ་ཚང་མའི་གཞུང་ཐོད་ཀྱི་ཐྱི་ཆོགས་ཐོག་ཏུ་དང་ཁྲབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས..... མགུར་གྲུའང་སྐྱན་ངག་གི་རྒྱུན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡིན། སྐྱན་ངག་མེ་ཚང་མའི་ཤན་ཞགས་པ་དེས་རྒྱུན་པས་ཆོག་རྐང་སྐོམས་སྒྲིག་ཐོག་ཆོག་རྒྱུན་མཐོས་པ་དང་། བརྗོད་དོན་གྱི་ཡི་གེ་ཆ་སྐོམས་པ། ཆོགས་ངཅད་མང་ཞུང་གང་ཡིན་བྱང་ཤོ་ཚ་ཀ་དེས་གཏུན་འཁེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཅོས་དེ་ཡིག་ཆགས་བདེ་ལ་གོ་དོན་གསལ་བའི་དགེ་མཚན་ཡོད་པ་དེ་རེད། འདིར་དེའི་མཚོན་ཚམ་ཞིག་ཞུས་ན། མཁས་དབང་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱིས་བཙམས་པའི་«མགུར་གྲུའི་ཚ་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས»ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཁྱ་བཏང་ཁམས་པ་ཆོས་དར་ཀྱི་གྲུ་དཔྱངས་ལས་ཡུང་འདྲེན་འདི་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་སྟེ།

ཙོང་ལྷན་བསྐྱན་པའི་སྐྱིགས་མ་ལ།
སྐལ་ལྡན་འགའ་ཡིས་དོན་གཟིགས་ནས།
བདེན་ལྡན་ཞིང་ནས་བྱོན་པ་ཡི།
དཔལ་ལྡན་བྲ་མའི་ཞབས་ལ་འདུད།

ཅེས་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱ་རྒན་དང་ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་གཉིས་འདྲེན་པ་ལྟར་
ཡིན་ནོ།

དེ་བཞིན་མགྲུར་གྱུ་ཕྱི་དར་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་མང་པོས་སོ་སོའི་བློ་གྲོས་
ཀྱི་རྩལ་ལས་སྐྱུ་རྩལ་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་འདྲ་མིན་ཀྱི་ཐོག་ནས་བརྩམས་པའི·····
མགྲུར་གྱུ་བགྱང་ལས་འདས་པ་དེ་དག་ཕལ་ཆེ་བ་སོ་སོའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི···
གྱབ་མཐའ་འདྲ་མིན་དྲིལ་བསྡུགས་ཟེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། མགྲུར་གྱུ་ཕྱི་
དར་ཀྱི་ནང་ནས་ཚངས་དཔྱངས་རྒྱ་མཚའི་མགྲུར་གྱུ་ནི་བྱ་མ་དང་རྟལ·····
འཇོར་པ་རྣམས་ཀྱི་མགྲུར་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་གསལ་ཞིག···
ཡོད་ཅིང་། གཞི་ཤར་སྐབས་དེ་དུས་ནས་བོད་འདི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་
ལྡན་ཀྱི་དབང་སྤྱུར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཁོང་ལ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་
དང་ཆོས་ཐྱོགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཞིག་ཡིན་དུས་དངོས་གཙོ་རྩྭ་·
སྤྱན་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་སྲིད་
ཟངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལྷ་བཟང་དབར་ཀྱི་འཐབ་འཛིང་ཤ་ཏྲ་ཡོད་
ཁར། ལྷ་བཟང་གིས་རྒྱ་ནག་གོང་མར་ཚངས་དཔྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཏུ་བྱ་
ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྲིད་སྤྱུ་ཡིན་མིན་དོད་གཞི་ཡོད་པའི་སྐྱན་ཞུ་མང་
པོ་བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས། ཁོང་གི་མགྲུར་མའི་ཚོགས་ནང་། བྲག་དང་
ཆུང་པོ་བསྡེབས་ནས། ཚོད་པོའི་སྤྲོ་ལ་གཟབ་བྱང་། ཞེས་པ་སོགས་
དེ་ལྟ་བུའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནོད་ཐུགས་འོག་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚེ་ཆུས་དང་།
འཚོ་བའི་བཙུད་རིམ། ཁོར་ཡུག་གི་ཆ་ཅུན་སོགས་འགལ་ཅུན་དུ་མའི་
དབང་གིས་ཁོང་གི་ལྟ་བ་དེ་ཚོས་ལུགས་སྤྱིར་བཏང་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་···
ཁྱད་པར་བྱང་བ་ལྟར་མགྲུར་གྱུ་དེ་ཡང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཚང་གཞི་

དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཆང་གཞི་ལྡན་པར་གྱུར་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་གིས་ཀྱང་མི་ལའི་མཐུར་ཐུའི་བརྡོད་དོན་ལ་དབེ་གཟིགས་ཡོད་པ་ནི། མི་ལ་རས་པ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་འཛིག་རྟེན་ཐོག་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་མི་····གནས་པར་རྒྱུ་ཆོར་ལ་རྩམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་རྟེ་དཔོན་ཁྲིམས་ལྡན་·མི་སྡུང་བར་མི་དམངས་ལ་སྡུག་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་དག་ལ་སྐུན་འབྲིན་····པའི་མཐུར་ཚོག་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི།

གནས་རི་ཁྲོད་ན་ཏོར་བན་གྱི་ཧ་ག་པ་ཡོད་དམ།
སྐོམ་ཆེན་ཚོ་གོང་ཡུལ་འཁྱིམས་ཤིང་གད་བ།
ཚོ་ཕྱི་མའི་ཡུལ་ལ་བསྟམ་རིན་ཆེ་འམ།
ཙ་ནེ་བཙུན་མ་ཚོ་བསྟམ་ཐག་རིམ་བཞིན་གད་བ།
ཡ་གི་དགའ་ལྡན་ལྷ་ཡུལ་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དམ།
དེ་ཅུ་འགོ་མི་ཚོ་ཀུང་བར་གད་བ།
མ་གིའི་དཔུལ་བའི་ཡུལ་ན་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་ནམ།
ཁ་དྲག་པ་ཚོས་སྲབ་ཐོབ་ཅིང་ཅིང་གད་བ།

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་མཐུར་གྱི་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སུ·····ཚངས་དཀྱངས་རྒྱ་མཚོས་མཐུར་གྱི་འདི་ལྟར་གསུངས་ཡོད།

ཡ་གིའི་བདེ་བ་ཅན་དེ།
སྐྱིད་པོ་རང་དུ་ཞེ་ཡོད།
མཚན་ལྡན་བྱ་མ་རྣམ་ཚོ།
ཕྱི་བལྟས་གཟིགས་ནས་ཞེབས་ཀྱིས།
མ་གིའི་དཔུལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད།

སྡུག་པོ་རང་དཀོན་ཡོད།
མགོ་འདྲེན་དཔོན་པོ་རྣམ་ཚོ།
འཚང་ཁ་བརྒྱབ་ནས་འགྲོ་གི་ས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་མགྲོན་སྐྱེ་དེ་འདྲ མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་འང་ཐུབ་ཆེ་བ་ཡིན་པས། དམངས་གཞས་ནང་མའི་ནང་དུ་མང་པོ་གཏོང་སྲོལ་ཡོད། དེའང་ནོར་གཙང་གསལ་ཚིག་དོན་དེ། ནང་མའི་གཞས་«ནང་ལ་ཆུང་ཟེ་»ཞེས་པའི་ནང་དུའང་ཡོད་པ་གཤམ་གསལ།

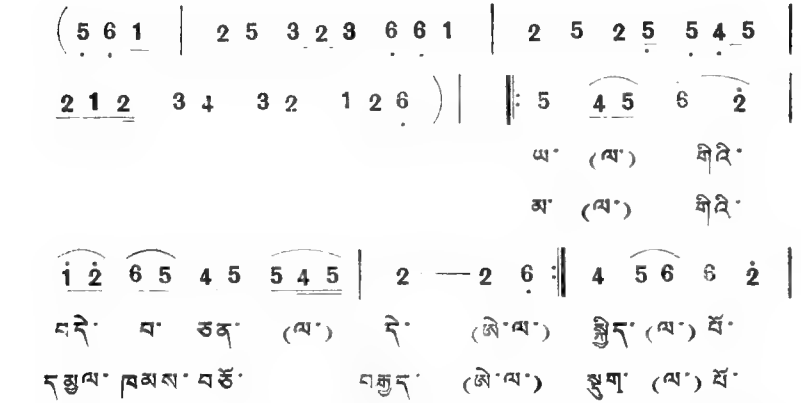

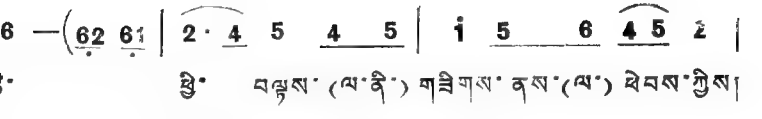

ཞེས་པ་ཤྱར་ཡིན།

གཞན་ཡང་ཁོང་སྐུ་ན་གཞོན་དུས། སྐབས་དེའི་ས་གནས་སྤིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོས་གཞུང་རྒྱ་སྐོག་ཟ་བྱེད་ཚུལ་ཀྱང་རྣག་ཐོག་····· གཙག་འཁེལ་གྱིས་ཐེར་འདོན་གནང་ཡོད་པ་ནི།

ཁཚན་ཆོ་རྩ་གོག་བརྒྱབས་པ།
སྡེ་པ་གཞུང་གི་ལུགས་སྲོལ།
རྒྱན་པོ་ཉི་ཟའི་དགུང་ལ།
གཟབ་སྒོས་བཏང་ནས་ཡོང་གིས།

ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེའི་ཚོ་དོན་ནི་དེ་སྔ་སྐྱི་རྗིང་སྐབས་པོ་ཏ་ལའི་སྡེ་ཡངས་ཤར་གྱི་གཞུང་སྒོ་ཆེན་ཆོའི་གཡས་གཡོན་དུ་རྩ་པོ་ཆེ་གཉིས····· བཀལ་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ས་གནས་ཀྱི་དགོང་དྲྭའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་པ་ཙམ་ལ་སྡེ་ཤར་གྱི་ཁང་གཉིར་ནས་ཤུགས་ཀྱིས་བརྒྱུགས་ནས། སྐད་ཆེན་པོས་"ཨེ་རྒྱན་གཉིས་ལ་ཐུབ་ཐུག་གནང་དགོས་"ཞེས་ཟེངས་ཁ་ཤས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང། རྟེན་ཆོ་ལས་ཁུངས་ཚུགས་དུས་སུ་སྐུ་དབུ་དཔོན་རིགས་ཚོས་ཚོ་བའ་ཀྱི·····

དར་ཚལ་གཟབ་འཆར་ཐུབ་ཀྱི་གཞུང་མཛོད་ནས་དེའི་རིགས་གང་ཟུང་
རྒྱ་འཛིན་བྱེད་བཀྱི་ཡོད་པ་དེ་དག་གསོན་ཤུན་པའི་སྐོ་ནས་ཞིང་····
འདོན་གནང་བ་ཞིག་ཡིན།

དེ་བཞིན་རང་རེས་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚའི་གསུང་མཛད་ཀྱི་ཚོ····
དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤེད་ཁོང་གི་སྐུ་ཆེའི་མཛད་རྣམ་འཕྲིན་འཚམས་ཤིག་
མ་ཤེས་ཐབས་མེད་ཡིན་པས་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུ་ན།

སྒོ་མདོག་ཅན་ཀྱི་འདབ་ར་ནི།
ཁྱང་ཁྱང་སྐུ་ཚོགས་སྟོང་ས་རེད།
མཐོ་བའི་དཀྱལ་རིའི་མར་གཤམ་ན།
ང་ཡི་སྐྱིད་པའི་ཕ་ཡུལ་རེད།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་འཁྱངས་ཡུལ་ནི། སྐོ་
སྐྱོགས་ཡར་ལྷ་ཤམ་པོའི་སྐོ་ནུབ་ཏུ་གནས་པའི་མཚོ་སྐ་རྩོང་ཁོངས་མོན་ལ་
འོག་ཡུལ་གསུམ་ཚོ་རྒྱུན་སྐྱིང་ཞེས་པར་གཏེར་སྟོན་པད་མ་སྐྱིང་པའི་གདུང་
རྒྱུད་ཡིན་པ་ཡབ་བློ་མ་བཀྲ་ཤིས་བསྟན་འཛིན་དང་ཡུམ་ཚེ་དབང་ལྷ་མོ····
གཉིས་ལ་རྩ་ཕག་སྐྱི་ལོ་1683 ལོར་སྐུ་བལྟམས། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ཆབ་
སྲིད་གནས་བབ་ཟང་ཟིང་ཐོག་ས་མཚམས་ཁག་ལའང་དུས་བབ་ཡག་པོ····
མེད་སྟབས་ལྟ་པ་ཅིན་པོ་དགོངས་པ་རྫོགས་ཁར་ཞལ་ཆེམས་དང་བཅས····
གནས་སྐབས་གསང་རྒྱ་རྟེ་དགོས་པ་ལྟར་དུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ····
ཡང་སྲིད་སྐྱོན་བྱེན་ཟིན་པ་སྟེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གསང་ཐབས་ཚད་
གཅོད་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ཡོད་ནའང་། ཁོང་གསལ་ཀྱི་དགོས་པ་དུ་མའི་
དབང་གིས་གསང་རྒྱ་དང་བཅས་བྱའི་སྐྱེ་སྲིད་ཡིན་ཚུལ་བྱས་ཏེ། ལྷ་ས་

ནས་རིག་གནས་དགེ་ཚན་ཡོངས་འཛིན་སྐྱ་རྩེས་བཏང་སྟེ་སྐུ་ཡོན་གསལ་
སྒྲོངས་ཀྱིས་མཆོ་སྦྱར་ཡུན་རིང་བཞུགས།

མེ་གླང་ 1697 བོད་ཟླ་ 4 ཚེས་ 11 ཉིན་སྐ་ཅེར་ཞེབས་ནས་པ་
ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་མཉལ་ནས་རབ་བྱང་སྟོམ་བཞེས་ཀྱིས་མཚན་ལ
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་རིན་ཆེན་ཚངས་དཔྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
གསོལ་བོ། ཟླ་དེའི་ཟླ་ 10 པར་ཏླ་བྱ་དྲུག་པ་མཆོག་པོ་ཏ་ལར་གསེར་ཁྲིར་
མངའ་གསོལ། དེའི་སྐོར་སྡེ་ཁྲིད་ནས་བཙམས་གནང་བའི་«རབ་གསལ་
གསེར་ཀྱི་སྐེ་མ»ལས«ལྷ་པ་དྲུག་པར་འཕོས་པའི་གཏམ་རྒྱ་བའི་བཅུད་
ལེན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ»ཏྲི་ལ་བསྟན་ཏེ་གསང་བ་རྡོལ་བར་ཕྱ་
ས་མི་དོན་ཞོན་ཁང་ཀྲོང་པ་རྣོ་རྩེ་དང་ཤར་བཀའ་ཤིས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱ་ས་མེ་
ཀོག་ཕྱམས་རའི་ཐང་དུ་ཕྱ་ས་བ་རྣམས་ལ་རྒྱ་བཅུད་བཀའ་གས་པར་ཕྱ་སའི་
མང་ཚོགས་ཀུན་པ་ཁག་གཅིག་ནས། སྐུ་དྲིན་ཆེ། ཟོ་དེ་ཙམ་ཀྱི་
བར་རྒྱལ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་བཞུགས་པས་ས་སྐྱིང་མིའི་སྡུག་
བསྔལ་དང་ཆོས་འཇིག་ཅེན་ཐམས་ཅད་སྐུ་ཞབས་གཅིག་ཏུས་
འགན་བཞེས། དེད་ཚོས་ས་རྒྱབ་པ་མ་ཤེས་པར་ཉེ་མ་ཤར་བ་མཐོང་བྱང་
ཞེས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློ་ངོ་མ་དེ་མཆོན་ཐུབ་པ་བྱང་བ་ཡིན་ནོ།

སྐབས་དེར་ཕྱ་སའི«ནང་མའི་སྐྱིད་སྡུག»ཅེས་པའི་ཚོགས་པ་དེས་
ནང་མའི་གཞས«བཀའ་ལ་ཤིས་པ»ཞེས་པ་དེ་བཙམས། དེའི་ཚོག་
གཞིར།

བཀའ་ཤིས་ཕྱམ་རའི་ནང་ལ།
གཡང་ཆགས་མེ་ཏོག་འབྲུངས་བཞག

སྡ་ངོལ་ཐིལ་པ་མ་ཡལ།

ཉིན་དགུང་སྨད་ཚར་བབས་སྐྱང་། ཞེས་དང་།

ཚོག་ཀོགས་བཀའ་དྲིན་ཆེ། ཡག་ག་ལ། ཡག་སྐྱང་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད། གོ་ཅོན་ཤི་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཚན་ནས་བཀྲངས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་པའི་ལྷམ་རའི་གཡང་ཆགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་སྐེ་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དཔྱངས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འཁྲུངས་པ་དང་། ལྷ་པ་ཆེན་པོ་གཤེགས་པ་མ་ཚོར་བར་ཉིན་ཞུ་དྲོ་སྐུ་ཐིལ་པ་ཁྲབ་མེར་བཞུགས་ཡོད་སྟམ་པའི་ངང་ལ། ཉིན་དགུང་སྨད་ཚར་བབས་པ་ནི་སྐུ་དྲུག་པ་བལྟམས་པའི་གཏམ་བཟང་ཐོན་པ་དེ་ལ་དགའ་བའི་སྐུ་དཔྱངས་ལེན་པ་དང་། དེའི་གཞས་གང་ངམ་སྟན་འཛེབས་དོད་ཙ་ཡོད་པས་གཤམ་དུ་གསལ་བ་འདི་ལྟར།

«བཀྲ་ལ་ཤིས་པ་»

(ནང་མ་)

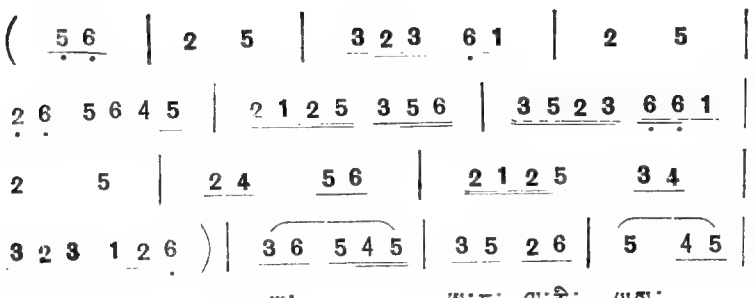

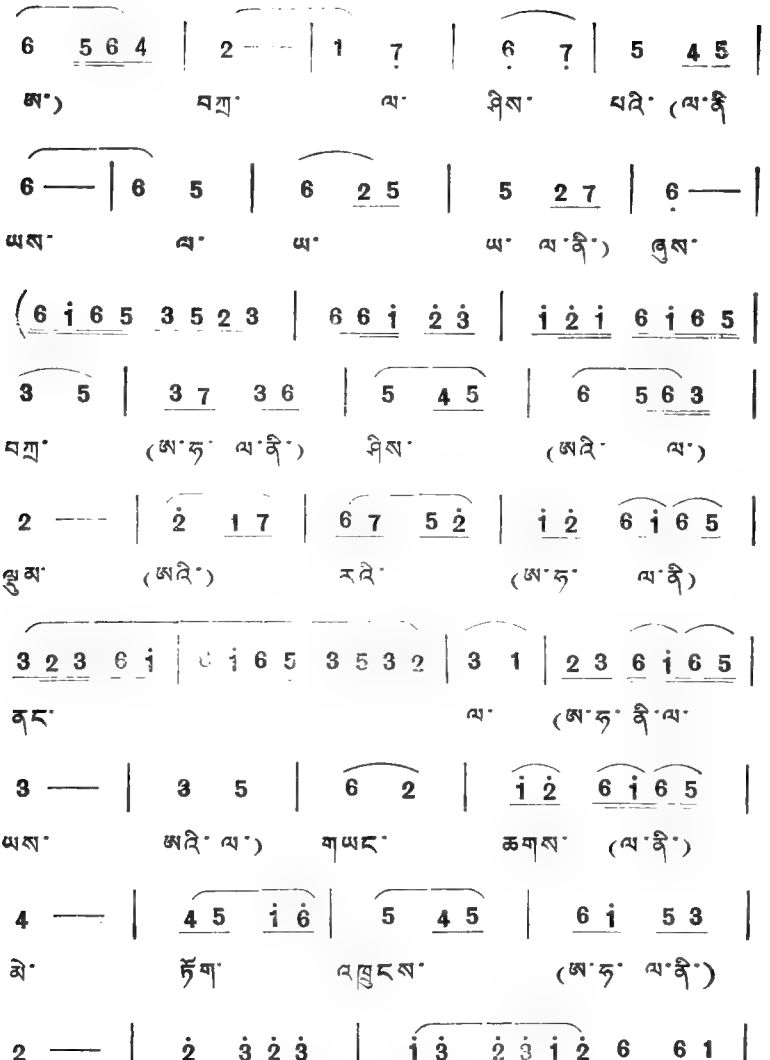
(ཨ་ བཀྲ་ ལ་ ཤེས་ པའི་ (ལ་ནི
ཡས་ ལ་ ཡ་ ཡ་ ལ་ནི་) ཞུས་
ཟླ་ མ་ ཐ་ ཐ་ ལ་ནི་) ཞུས་
བཀྲ་ (ཨ་རྟ་ ལ་ནི་) ཤེས་ (ཨའི་ ལ་)
སྐྱེས་ (ཨའི་) རབ་ (ཨ་རྟ་ ལ་ནི)
ནང་ ལ་ (ཨ་རྟ་ ནི་ལ་
ཡས་ ཨའི་ ལ་) གཡང་ ཆགས་ (ལ་ནི་)
མེ་ རོ་གཅིག་ འཁྲུངས་ (ཨ་རྟ་ ལ་ནི་)
ཞབས་ (ཡག་ གི་ ཐེབ་ ན་ ལ་)

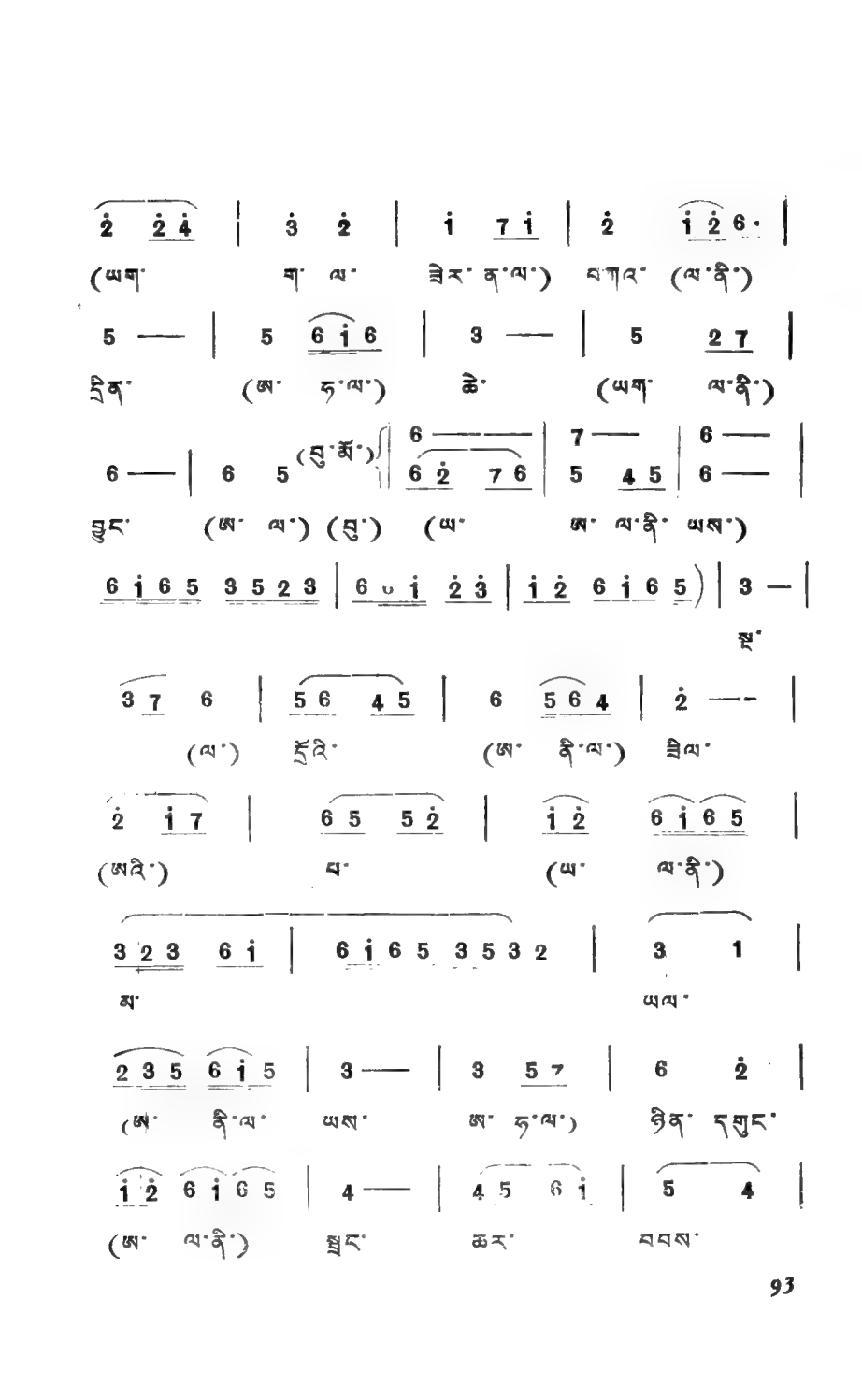

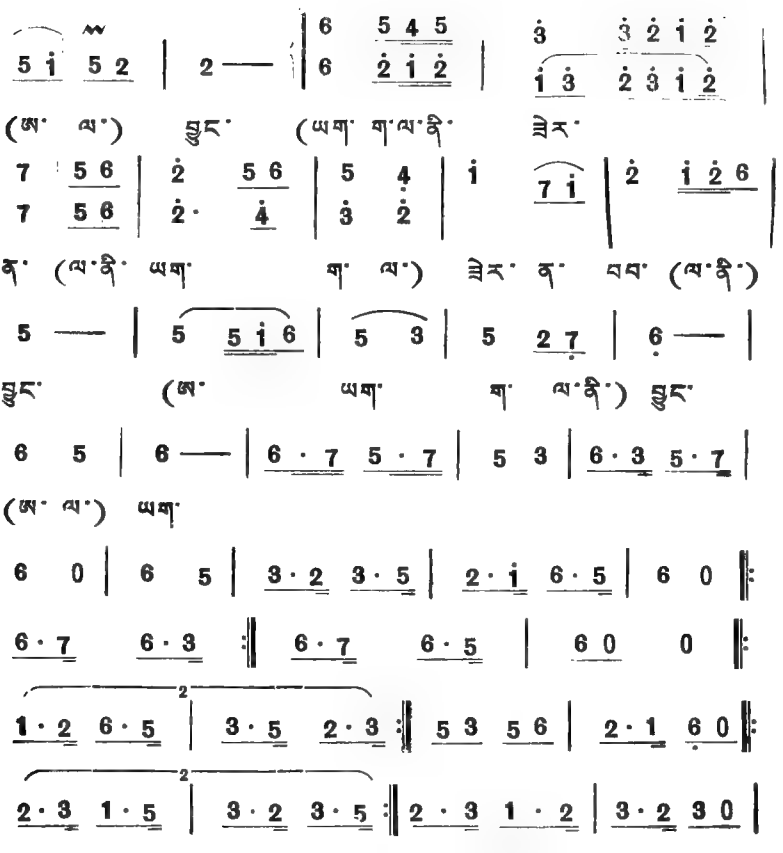
(ཨ་ ལ་) སྒྲོང་ (ཡག་ གཡ་ཤེ་ རྩེར་
ནོ་ (ལ་ཤེ་ ཡག་ གཡ་ ལ་) རྩེར་ ནོ་ བབ་ (ལ་ཤེ་)
སྒྲོང་ (ཨ་ ཡག་ གཡ་ ལ་ཤེ་) སྒྲོང་
(ཨ་ ལ་) ཡག་
མཇོག་གཅོད་ རྒྱབ་
སྐབས་འབྲལ་
སྐབས་འབྲལ་

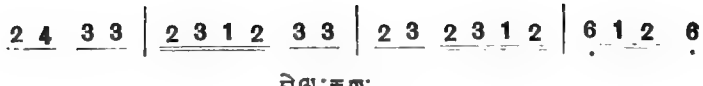

ཟེལ་རྒྱག་

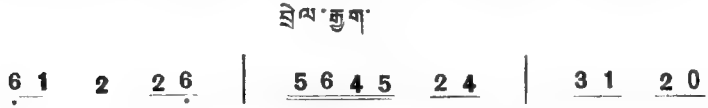

རྗེས་སུ་རྟེ་བྱིད་ལངས་རྒྱལ་རྒྱུ་མཚོ་དང་ལྡེ་བཟང་གཉིས་དབར་རིམ་བཞིན་འགལ་ཅྱེན་སྡ་ཚོ་གལ་བྱང་ཅྱེན་ཁོང་མས་རྟེ་བྱིད་དང་ལྡེ་བཟང་..... དབར་ལ་འཆིང་ཐྱེད་པར་ཐུག་ན་བླ་མ་དང་། ཞ་ནན་དུ་ཁ་བྱ་བ་གཉིས་རྩོང་བདུད་མཛད་པར་ཁོང་གཉིས་ལྡེ་ཤར་མ་སྐྱེལས་ཁོང་ནས་ལྡེ་བཟང་.... གིས་རྟེ་བྱིད་ལངས་རྒྱལ་རྒྱུ་མཚོ་བཀྲོངས་པ་དང་། མེ་ཕྱི་སྦྱི་སྦྱི་ལོ་ 1706 ལོར་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏ་ལའི་ཕྲི་ལས་བཤོལ། སྐབས་དེར་ལྡེ་ཤར་ཟིང་ཆ་ཆེན་པོ་ལངས། ཁོང་མས་བཏང་བའི་མི་སྡ་འགྱོར་སྐབས་ལས་འཛོལ་ཆེན་པོ་བཟོས་ཟིན་པས་ཁོང་གཉིས་གང་ཐྱེད་འདི་ཐྱེད་མེད་.... པར་གྱུར། དེའི་ཐོག་ཁོང་མའི་བོད་སྤྱད་མི་སྡ་སྤྱི་ཆའི་ཇི་དང་། ལྡེ་བཟང་གཉིས་ངན་མཐུན་གྱིས་ཁོང་མའི་བཀའ་ཡིན་ཐུལ་བྱས་ཏེ་ཚངས་..... དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་པེ་ཅིན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་བཞིན་ཐྱེད་པ་རྒྱུད་ནས་... སྤྱོད་ཅ་མཆོ་ནས་ཏུ་འགྱོར་སྐབས་སྐར་ཡང་ཁོང་མའི་གསེར་ཡིག་འགྱོར་ .. ནས་ཐུག་ན་བླ་མ་དང་ཞ་ནན་བྱ་ཁ་སོགས་ལ་"ཐྱོད་ཚོས་རྒྱལ་དཔང་རིན་... པོ་ཆེ་འདིར་གདན་དྲངས་ནས་བཞུགས་ས་གང་དུ་ཐྱེད། བསྟེན་བཀུར་རྗེ་ལྟར་ཞུ་སྐྱམ་པ་ཡིན། ཁོ་མ་ཚོར་འདུག་"ཅེས་བཀའ་བཀོན་དུག་པོ་མཛད་ཡོད་པའི་གསེར་ཡིག་འགྱོར་བར་བརྐེན་ལྟ་བཟང་གི་ཐུགས་.... ... གཏེ་གས་རྣམས་རྗེ་དུག་གང་དུག་ལ་ཐུག་པས། སྲོག་ལ་གནོད་པའི

ཞེད་སྡང་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེར། ཕྱིད་རང་སྐྱེ་འཆི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པས་གཤེགས་པ་འམ་ཡལ་བ་ཤུ་ཀྲ་ཞིག་མཇད་ན་ངེད་ཚོའི་སྐེ་ལ་ཐུག་པར་འདུག་ཅེས་ཡང་ཡང་དུ་རེ་འདུན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞུས་པས། ཚངས་དཔྱངས་རྒྱ་མཚོས། ཕྱིད་རང་ཚོས་དང་པོ་རྒྱལ་པོ་ཤུ་བཟང་དང་ངན་ཐོས་གང་འདུ་བྱས་པ་ཤུར་དེ་ནས་འཇམ་དཔྱངས་གོང་མའི་ཐོ་བྱང་གི་གསེར་ཕྱི་ཞེམ་པར་སྦེགས་ནས་གོང་མའི་ཞལ་མ་མཐོང་བར་དུ་ཕྱིར་མི་སྡོག་ཅེས་གསུངས་པར་མི་སྡུ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཏེ་རང་སྲོག་གཅོད་པའི་གྲབས་ཐེབ་པ་དེ་ཚངས་དཔྱངས་རྒྱ་མཚོས་གསན་རྗེས། འོ་ན་ངས་ཁྱོད་ཚོ་ལ་གནོད་ཅིང་། རང་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱས་པས་ཡོང་རྒྱ་གང་ཡང་མི་འདུག དེ་བས་ང་རང་འཆི་བ་དྲག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། རིམ་བཞིན་ཁོང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཞེས་ནས་ཀུན་དགའ་ནོར་ཞེས་པར་ཞེས་སྐབས་སོག་ཕྱག་ཅིག་འདས་འདུག་པས། དེའི་ཕུང་པོ་མེར་བསྲེགས་ནས་ཚངས་དཔྱངས་རྒྱ་མཚའི་ཕུར་ཐལ་ཡིན་ཞལ་ཀྱི་ཕྱི་ཚུལ་དུ་ཞིང་དུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བྱས་ཀྱང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་འདིའི་གཞན་དོན་ཀྱི་ཚེད་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་ཚས་སུ་ཞུགས་ནས་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་པས་ཡུལ་སོགས་ལ་གནས་མཐལ་འགྲོ་དོན་མཛད། རྒྱ་གར་ནས་ཕྱིར་ཤོགས་ཞེབས་སྐབས་རང་ཡུལ་མོན་བཐུད་ནས་དུག་པོ་གྲ་ཚང་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་ཙམ་བཞུགས་པའི་་་་སྐབས་དེར་གངས་མིང་དུ་“དུག་པོ་ཞབས་བྱང་”ཞེས་ཐོབ། རྗེས་སུ་མདོ་སྡོད་སྐད་ཤོགས་ལ་དགོན་པ་མང་པོ་ཐུག་བཏབ་ནས་ཁུལ་དེ་དག་ལ་་་མདོ་སྡུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། སྐབས་དེར་གོང་གསལ་ཀྱི་

གསང་མིང་ནས་བྱས་ཏེ་"དུག་པོ་བླ་མ"་ཡང་ཞུ་བ་ཡིན། ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ནི་རང་རེ་པོད་ཀྱི་སྐྱན་ངག་པ་མཁས་ཅན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་མགུར་མ་ཕྱི་དར་ནང་ནས་གཅོ་གཟུགས་ཀྱི་ཚབ་མཚོན་པ་ལྟ་····བུ་ཡིན། ཡིན་ནའི་ཁོང་གི་གསུང་མགུར་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་ཚོའི་ཞི་བ་བཞེས་ཐོག་ཨའུ་ཐྲུང་པ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་ཚངས་དབྱངས་ཀྱི····མཛའ་གྲུ་ཞེས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་མཛའ་གྲུ་དེ་དག་ལྟ་བཟང་གིས་ཚངས་དབྱངས་རྣམ་མཚོར་མཚན་ཤས་ཆེད་ཆེད་དུ་ལྟ་བཟང་ཐོག་ས····ནས་འཆལ་གཏམ་བཀའ་སོགས་རེད་ཅེས་པ་དང་། གསུངས་ཚུལ་གསུམ་པ་ནི་ཚངས་དབྱངས་ཀྱི་མགུར་གྲུ་དེ་དག་ཚངས་དབྱངས་རྣམ་མཚོ···ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞིག་དང་དེ་ཡང་མཛའ་གྲུ་སོགས་མ་ཡིན་པར་ཆབ·····ས།ིད་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ངོ་བྱ་ཡོད་པའི་ནང་དོན་ཤ་སྟག་ཡིན་ཅེས་པ་དེ་དག་རེད། རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན་འདོད་ཚུལ་རྗེས་མ་དེ་རང་ཡིན་པ་ཡིད་འཐད་པ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། སོང་དུ་བཤད་མཐག་པའི་ཁོང་གི་མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས་དེ་ནས་གསལ་བཤད་ཟུབ་པ་ ··དང་། ཡང་ཁག་གཅིག་གིས་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཆ་དེ་དག་རྫུན་བཟོ་བྱས་ཚུལ་ལྟ་བུ་ངོས་འཛིན་གནང་མཁན་ཡང་ཡོད། དེ་ཡང་སྐུ་ཚེའི་མཐའ་མཐུག་དུག་པོ་བླ་མ་ཞེས་པའི་གསང་མིང་དེ་རང་ཐོག་ནས་མདོ་སྨད་ཐོབ་ཏ··ལ་སྐུ་ཚེ་འཇུལ་བར་བསམས།། གཤམ་དུ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་མགུར་ལ་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་ནི་གཞི་ཤད་དེ་ཐུ་ལྟ་བའི་ཕར་མ་ཞིག་ཡོད་པ····དེ་ར་གསུང་མགུར་ཆ་ཚང་ལ་ཆོག་ཤད་བྱ་རྒྱུ་རེ་བདུན་ཙམ་ཡོད་པ་དེ··· དག་ཚང་མར་ཆབ་གྲིད་འཐབ་ཐོད་ཀྱི་གཟིའ་ཚུལ་ནས་དཔྱད་ཞིབ་འགྲེལ

བཤད་སྒ་རྣེས་སྦང་རྒྱན་ཕེ་ཏོག་ཚགས་པར་སོགས་ལ་འཁོད་ཡོད་པས་ཚང་མ་ཞུ་མ་དགོས་པར་གཅིག་སྡུད་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱེད་པ་དེའང་ན།

བག་དང་རྒྱང་པོ་བསྡེབས་ནས།
རྐོད་པོའི་སྒྲོ་ལ་གཟན་བྱུང་།
གཡོ་ཅན་རྒྱ་བག་ཅན་གྱིས།
ང་ལ་གཟན་པོ་བྱས་བྱུང་།

ཞེས་གསལ་བས་དེའི་ཚོ་དོན་དི་རྒྱང་པོ་བསྒྲངས་ནས་བག་རི་གཏོར་ཐབས་བྱེད་པ་ནི། ཕྱི་བཟང་ཅན་གྱིས་ཚོང་མར་ཤོག་སྦག་རྒྱང་འཚང་བྱས་ཏེ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཐུ་བྱ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྲིད་མིན་ཚུལ་བཤད་དེ་ཁྲི་ལས་འབེབས་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། ཐུགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཚོང་གི་དམིགས་ཡུལ་དེ་གྲུབ་ཕྱིན་སྟེ་སྲིད་ཀྱང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཐམ་ནས་དབང་ཆ་མཐའ་དག་ཕྱི་བཟང་ཅན་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། སྟེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲའི་འགྲ་ནས་ཚངས་ དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སྐྱོབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱང་གནས་ཐབས་ཀྱིས་ཕྱི་བཟང་གི་ཁ་གཏད་དུ་མ་ལངས་ཐབས་མེད་ཡིན་ཙང་དེ་གཉིས་ ཀྱི་འཐབ་རྩོད་བར་ནས་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ར་མཛད་དཀའ་ཚད་མེད་ཅིག་བྱུང་བ་ནི་ཁོང་ཀཉིས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཛ་དྲག་ཏུ་སྐུར་པ་དེས་རྒྱུན་པས་གོང་གི་གསུང་མཁར་དེ་གསུངས་པ་དང་། བག་དེ་ནི་སྟེ་སྲིད་ཡིན་པ་དང་། རྒྱང་པོ་ནི་ཕྱི་བཟང་ཅན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན། གཅིག་གིས་རྒྱང་པོ་འགོག་ཐབས་དང་། གཅིག་གིས་རྒྱང་པོས་བག་རི་གཏོར་ཐབས་བྱེད་པའི་བར་དེར། གང་ཕྱར་བག་དང་རྒྱང་པོའི་ཁྲད་དུ་འཚོ་སྟོང་དམ་འཕྲུར་

དེ་སོགས་པའི་ཆོད་པའི་སྒྲོ་ལ་གཟན་པ་སྟེ། ཚངས་དབྱངས་ཀུ་མཪོ་རང་ཉིད་ལ་སྣང་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྲིད་དབང་བསྐྱངས་རྗེས་ལྷ་བཟང་དང་སྲེ་སྲིད་གཉིས་ཀ་ཧཻ་བ་རྩ་གཅིག་ཚངས་དབྱངས་ཀུ་མཪོ་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་ཁྱིམ་གཉིས་ཆགས་སྲིད་ཀྱི་གཙོ་ཤུགས་ཚབས་ཆེན་པོག་པ་ལྷར་མགུར་སྒུ་མང་དག་ཅིག་གབ་ཅི་ག་ལྷ་བུར་གསུངས་དགོས་པ་སྟུང་། གོང་དུ་ཞུས་པའི་མགུར་སྒུ་དེ་ཡང་སྲིད་ཚུལ་ནས་བལྟས་ན་མཛའ་སྒུ་ལྷ་བུར་གོ་ཡང་དོན་དངོས་ཐོག་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་དོན་དེ་ལྷར་ཡོད་པ་དང་། གོང་གི་མགུར་སྒུ་དེའི་ཚོ་དོན་ཀྱི་ཐོག་ནས་མགུར་སྒུ་གཞན་དག་ལའང་གོ་བ་ལེན་བདེ་བར་སྣང་ངེས་ཡིན། གཞི་ཤུང་ཚངས་དབྱངས་ཀུ་མཆི་ཞེ་གསུང་མགུར་ཤོ་ཚོ་ཀ་གྲངས་ཚད་ཐེ་ཅམ་ཡོད་ཟེད་དེས་གསལ་ཟེད་ཀྱང་འགའ་ཞིག་དེས་གཞི་ཚངས་དབྱངས་ཀུ་མཆི་ཞེ་གསུང་མགུར་ཞེས་བགོད་འདུག་པས་དེ་དག་རང་རེས་དབྱེ་བ་ཆོད་པོ་བྱེད་དགོས་པ་འདུག་སྟེམ། དེ་བཞིན་དམངས་ཁྲིད་དུ་ཡང་ཚངས་དབྱངས་ཀུ་མཆི་ཞེ་མགུར་སྒུར་མཚའ་སྒུའི་གོ་བ་ལེན་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་སྐྱ་ལྷ་བའི་གྲོང་ནང་ཁང་ཟེས་མ་ཟེར་བ་ཚོགས་ཁང་དཀར་རྩི་མི་ཁྱོད་བར་མཆོན་ཟེར་བཏང་ཟེར་ཐུག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཚངས་དབྱངས་ཀུ་མཆི་མཚའ་འབྲེལ་གནང་ས་ཡིན་པའི་ཤོད་སྲོལ་ཀྱང་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁང་པ་དེ་ལ་ཞེའས་སྐྱོང་ཡོད་ནའང་། བྱད་མེད་དང་འབྲེལ་གཏུག་གནང་བ་རྩ་བ་ནས་མ་ཡིན། གང་ལགས་ཟེར་ན། སྲེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་ཀུ་མཆོས་སྐྱ་ཚས་བཞེས་ནས་མང་ཆོགས་ལ་བསྟུས་ཏེ་མི་དམངས་ཀྱིས་ཆེ་ཤོད་གང་ཅན་ཞུན་གནང་བར་ཞེའས་པ་དང་། སྲེ་སྲིད་ཀྱིས་ཚབ་སྲིད་

གཞུང་དོན་སློར་མི་ཞིག་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་སྐབས་དེའི་ལན་དུ་"སྔེ་ལ་
གཞུང་གི་ཏུས་གཏོགས་སྔེ་སྒིད་མཁོ་ལེབ་པས་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེ་ལས་གདན་
ཁྲིའི་འོག་གི་ཕུ་རིལ་ཆུག་ཨོག"ཅེས་བཤད་དེ་སྔེ་སྒིད་ངོ་མ་ཤེས་པར་ཚང་
དྲངས་པ་རེད་ཅེས་ཨོད་སྐོལ་ཡོད། གཞི་ཤང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ས
སྐུ་ཚས་བཞེས་ནས་རྩོང་རྒྱབ་སོགས་ལ་ཕེབས་ཚུལ་ཚད་ལྡན་ཡིག་ཆ་
གསལ་ཡོད་ཀྱང། སྐབས་དེར་ལྷ་བཟང་དང་སྔེ་སྒིད་གཉིས་ཀྱི་འཐབ་
རྩོད་ཧྲིག་ཐོག་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་
བཅས་སྐུ་ཚས་བཞེས་ནས་གསང་སྐབས་ཀྱིས་གསང་ཉན་གནང་བར་ཕེབས་
ཡོད་ཤས་ཆེ། འོན་ཀྱང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོང་གི་མཛད་སྒྱུད་གང་འདྲ་
ཡིན་མིན་ལ་མ་སྟོན་པར་དད་ཚོགས་ཅ་བནས་མི་བྱེད་པ་ནི་ཐོད་མི་དམངས་
ལ་ཆོས་དང་ཀྱི་ཤུགས་ཅུན་གཏིང་ཟབ་ཐོག་ཅུན་བྱ་མའི་མཛད་པར་ཅི་
མཛད་ལེགས་པར་མཐོང་དགོས་པ་ལས་ཚོག་ཙམ་མི་ཆོག་པ་དེ་རེད།

གཞས་ཚེན།

བོད་ཀྱི་དམངས་གཞས་ཆུམ་གངས་དང་། སྐུ་གར་རིམ་བྱུང་སྐོར་གྱན་ཀྱི་མཉེན་ཆོང་ལྟར་བོད་འདི་སྐུ་གར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ཞེས་བའི་མིང་དེ་དོན་དང་ཡོངས་སུ་མཚུངས་པ་ནི། རང་རེས་ད་ཕན་སྤྲོས་ཁྱིད་བྱས་ཟིན་པའི་མགུར་མ་དང་སྐུ་གར་སོགས་ལས་བོད་ཀྱི་རིག་རྩལ་གྱི་ཚོ་རྒྱས་ཡུན་རིང་ཡིན་པ་དེ་གསལ་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། དུ་ཆ་རང་རེས་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོང་བཅོན་སྐབ་བོའི་དུས་ནས་བགྲངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་དམངས་གཞས་ཀྱི་ཚོ་རྒྱས་དང་ཆུམ་གངས་གང་ཤེས་རོ་སྤྲོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། རང་རེའི་སྤྱོད་འདིར་གནའ་རབས་ནས་ལ་ཆུལ་དཀྱེ་སྤྱོལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། མངའ་རིས་དང་། གཙང་སྐྱོགས། དབུས་སྐྱོགས། མདོ་ཁམས་ཞེས་ཁག་བཞི་ལ་དཀྱེ་བ་དང་། གཞི་ཤང་དེ་དག་ཚང་མ་བོད་རིགས་ཞེ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ས་བབ་ཆགས་ཚུལ་གྱི་ཁྱེན་པས་འཚོ་བའི་ཚོམས་གཤིས་དང་། སྐད་གཤིས་ཀྱང་ཕྱག་ཏུ་འདྲ་མིན་བྱུང་བ་ཡིན་ཙང་སྐུ་གཞས་གཏོང་སྤྱལ་གྱི་ཐད་ལའང་གདངས་གཤིས་འདྲ་མིན་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་ས་ཁུལ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ནང་གསེས་ལའང་ཁྱད་པར་ཕྱག་ཏུ་རེ་ཡོད་པ་ཤུར་དེ་དག་སྐབས་སོ་སོར་གཤམ་དུ་ངོ་སྤྲོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

སྐེ་སྤྱིད་ཟངས་ཆུས་ཆུ་མཚོས་མཛད་པའི་ཟེ་ཐོ་བྱང་ཁྲི་གསེར་སྐོང་། འཛོམ་གླིང་ཆུན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག་མཐར་གླིང་ཆུ་མཚོར་བགོད་པའི་གྲུ

གཟིངས་ནང་ཆུ་བཟའ་ཀོང་རྡོ་བོད་ལ་ཞེབས་སྐབས་དགའ་བསུ་ཞུ་ཆེད་དུ་སྲོང་བཙན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་གས་བགོད་མཛད་པའི་ཆུ་འཆམ་དང་། ཆུ་གཞས། གཞས་ཆེན་སོགས་གས་རགོད་མཛད་ཅེས་འཁོད་ཡོད་པ་དང་སྐབས་དེར་ལྷ་གས་རྒྱང་དང་། ཤད་སྐད་ར་སོགས་ཀྱང་དར་ཁྲབ་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཤོད་སྲོལ་ཡོད། བཀའ་ཟང་སྡེ་སྣར་གསལ་བར་གཞི་གས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་དགའ་སྒུ་བཙུ་གསུམ་བྱང་བ་ལྟར་སྲོང་བཙན་སྐམ་པའི་དུས་ལ་གཞས་ཆེན་བཙུ་གསུམ་ཀྱང་བཙམས་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ། དེ་ནས་བཟུང་དམངས་ཁྲིད་དུའང་གཞས་ཆེན་དར་ཁྲབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་····དང་། ལྷག་པར་ཡུལ་སྐོགས་གང་ར་དུས་ཆེན་ཁག་དང་། བག་མ་གཏོང་ལེན་སོགས་ལ་གཞས་ཆེན་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན། གང་ལགས་ཟེར་ན། སྤྱིར་ན་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོས་ཆུ་བཟའ་ཀོང་རྗེ་དང་གཉེན་སྤྲིག་གནང་སྐབས་ཆུ་བཟའ་ཀོང་རོར་བསུ་བ་དང་ཉེན་འབེལ་ཤེས་ཆོག་ཞུ་ཆེད་དུ····གཞས་ཆེན་གསར་གཏོད་གནང་བ་དང་། སྐབས་དེར་བོད་འདི་དར་ཆུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་བྱང་བའི་དུས་ཡིན་ཙང་གཞས་ཆེན་ལ་ཡང་བོད་···མི་དམངས་ཀྱི་ལར་ཆུ་གཏིང་ཟབ་འཛིན་པ་དང་སྦྱགས། དེ་ནས་བཟུང་ལྷེ་མཛོ་དམའ་འབེང་གསུམ་གྱི་ཚང་ས་གཞས་ཆེན་གཏོང་ཆུ་ནི་གནའ···སྲོལ་བཟང་པོ་དང་ཉེན་འབེལ་གྱི་ཆོ་གར་མེད་དུ་མི་རུང་བར་བཅེས་ནས་ཆུ་ནས་སྲོལ་ལྟ་བུར་བྱས་པ་རེད། དེ་བཞིན་ཨོད་སྲོལ་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཞིག་བྱང་བ་ནི་ཁྱིམ་ཚང་ཆེ་ཆུང་གང་ཞིག་ཡིན་ཏང་། གལ་ཏེ་ཆང་སའི་སྐབས་ལ་གཞས་རྩེན་གཏོང་མཁན་མེད་ན་"ནག་བསུ་"ཞེས་མནའ་མ་དེ་ཡང་དེས་གཏན་མེད་ཐོག་ཆུན་ལྟན་ཁྱིམ་ཚང་ནང་ལ་ཁྱིམ་འཛིན་མའི་ཚེ་བབ་དང་

ཐོང ཁང་དེ་ཙམ་རང་མེད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། གལ་ཏེ གཞས་ཆེན་བཏང་ནས་མདའ་དར་ཀྱིས་བསྲས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གཏས་པའི་སྐོ་ནས་ཚང་སྟབས་ན་ནང་གི་ཁྱིམ་འཛིན་མ་ཞེས་མཐོང་དང་ཞེས་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིས་མག་པའི་ཐད་ནས་ཐུ་སྟོད་བཟོ་མིན་ཐུང་ནའང་མནའ་མས་ང་ནི་བར་དུ་གཉིན་དཔང་དང་འཁེལ་བའི་སྐོ་ནས་ཉིན་ཁ་དཀར་ངོ་དཀར་ཐོག་ལྟ་བུ་མདའ་དར་ཀྱིས་བསྲས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གཏས་པའི་ཁྱིམ་འཛིན་མ་ཞེག་ཡིན་པ་ལས་ཁྱེ་རྒལ་སྐོ་གསང་དུ་འཕྲལ་བ་ཞེག་མིན་ཞེས་རྩོད་ཤེད་ཆེན་པོའི་སྐོ་ནས་ཁྱིམ་འཛིན་མའི་བདག་དབང་སྟོད་པ་བཅས་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་རྟེ་བས་མདའ་དར་དང་གཞས་ཆེན་ནི་བོད་རིག་ཀྱི་བཙེ་དུང་ཆེ་ལ་དམིག་བ་ལལ་ཀྱི་དམངས་གཞས་ཀྱི་ནང་དོན་ཞིག་ཏུ་སྐུར་པ་དང་། རང་རེས་དམངས་གཞས་སྐུར་སྐྱོབ་ཅིང་སྐབས་མི་རེགས་ཀྱི་རྒྱན་སྤེལ་ཀྱི་དོན་སྐེང་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དམངས་གཞས་དེ་རིགས་ལ་དོ་སྣང་རེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་རེས་ཡིན། གཞས་ཆེན་དེ་ལའང་ཁག་གཉིས་ཡོད་པས་གཅིག་ལ་རྟ་རིང་དང་ཅིག་ཤོས་ལ་རྟ་ཐུང་ཟེར། བར་སྐབས་གཞས་ཆེན་ཉམས་དམས་ཆེན་པོ་བྱང་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་གཅོ་པོ་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱན་སྤེལ་ཆང་ས་རྒྱ་སྐྱངས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱང་བས་ཡིན། ཞོང་དུ་ཤྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་ཀྱི་གཞས་ཆེན་བཅུ་གསྲུམ་ཟེར་བ་དེའི་ནང་ལ་ཡང་རྟ་རིང་རྟ་ཐུང་གཉིས་ཀ་ཚུད་ཡོད་ཤས་རེད། དཔྱ་དེའི་ཕྱེད་ཙམ་ཡང་ཨོད་རྒྱ་མི་འདུག་པས་དམ་གཞས་ཆེན་གྱི་མིང་ཙམ་དྲན་པ་«བཀུ་ལ་ཤེས་པ»དང་«གཡུ་ཐྲ་གསེར་གྱི་སྐར་མོ»«མཆོད་སྦྱིན་རྒྱལ་པོ»«ཐུག་འབྲལ་ཞབས་ཐོ»ཞེས་པ་བཅས་རྣམ་གྲངས་དེ་ཙམ་ལས་ཨོད་ཡས་མི་འདུག

བཀྲ་ལ་ཤིས་པ་ཞེས་པ་དེ་གཞས་ཚོག་དང་ཞབས་ཀྱི་གཞས་གདངས་
བཅས་ཆ་ཚང་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལས། དེ་ཕྱིངས་ཞབས་ཀྱི་ཡོད་ན་གཞས་
གདངས་དང་གཞས་ཚོག་མ་བྱན་པ་ཤུར་བྱས་ཏེ་ཆ་ཚང་མི་འདུག

གཤམ་དུ་«བཀྲ་ལ་ཤིས་པ་»ཞེས་པའི་གཞས་ཆེན་རྟ་དཔྱངས་དང་
བཅས་ཐིས་ཡོད་པས། དེ་ཡང་ས་པཉ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རོལ་
མོའི་བསྟན་བཅོས་ལས།

སྔར་གྱི་དཔྱངས་མཁན་དཔྱངས་ལ་སྟོང་།
དཔལ་ལྡན་དཔྱངས་མཁན་ཚོགས་ལ་སྟོང་།
ཕྱིས་ཀྱི་དུས་སུ་དཔྱངས་མཁན་རྣམས།
མི་མཁས་བློ་ཆུང་སྐྱ་ལ་དགའ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞས་ཆེན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་བོད་མི་རིགས་
ཀྱི་གནའ་བའི་སྐུ་གར་ཀྱི་ཐུགས་ཤིག་ཡིན་པས་གཞས་གདངས་དེ་རིགས་ཕུལ
ཆེར་དཔྱངས་སྟོན་རིང་ཞིང་འགྱུར་ཐུག་མང་བའི་གཏོང་སྲོལ་དེ་ཡིན།
གཞན་ཡང་ས་པཉ་ཀྱི་ས།

དབུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷེའུས་ཤིང་འགྱུར།
གཙང་པ་འཚེར་ཞིང་གསལ་བ་ཡིན།
གཅེར་ཞིང་མདུད་པ་མངའ་རེས་པ།
ཁམས་པ་རྣམས་ནི་བརྡེད་ཅིང་སྐྱོང་།

ཞེས་བྱང་བ་ལྟར་གཞི་ཤོང་ཡུལ་སྐོགས་མང་པོར་ཚོང་དུ་བཤད་པའི
རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས། གཞས་ཆེན་ཁྲབ་གདུལ་ཆེ་ཁར་ཡུལ་སྐྱེད་དང་ཡུལ
སྐད་ཀྱིས་ཅུའ་བས་སྐད་གཤིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཚོང་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན་

གྱང་། འདི་བཀོད་པའི་གཞས་ཆེན་ནི་"དབུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཤིང་འཛིན་པའོ་"ཞེས་པའི་གཏོང་སྲོལ་ལྟར་ཡིན།

བཀྲ་ལ་ཤིས་པ།

1 = F གཞས་ཆེན་«བཀྲ་ལ་ཤིས་པ»

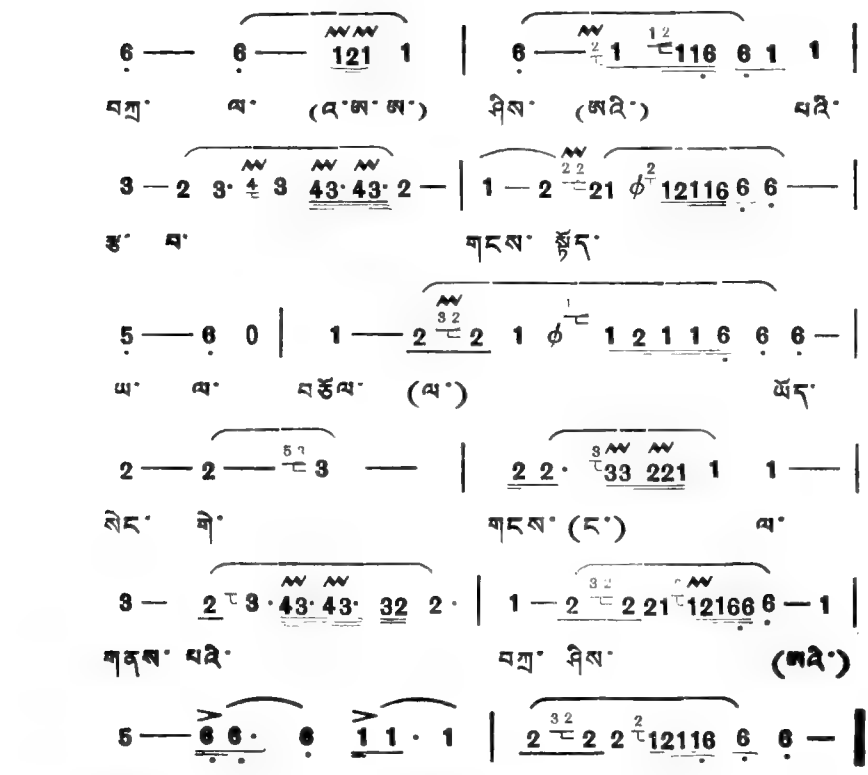

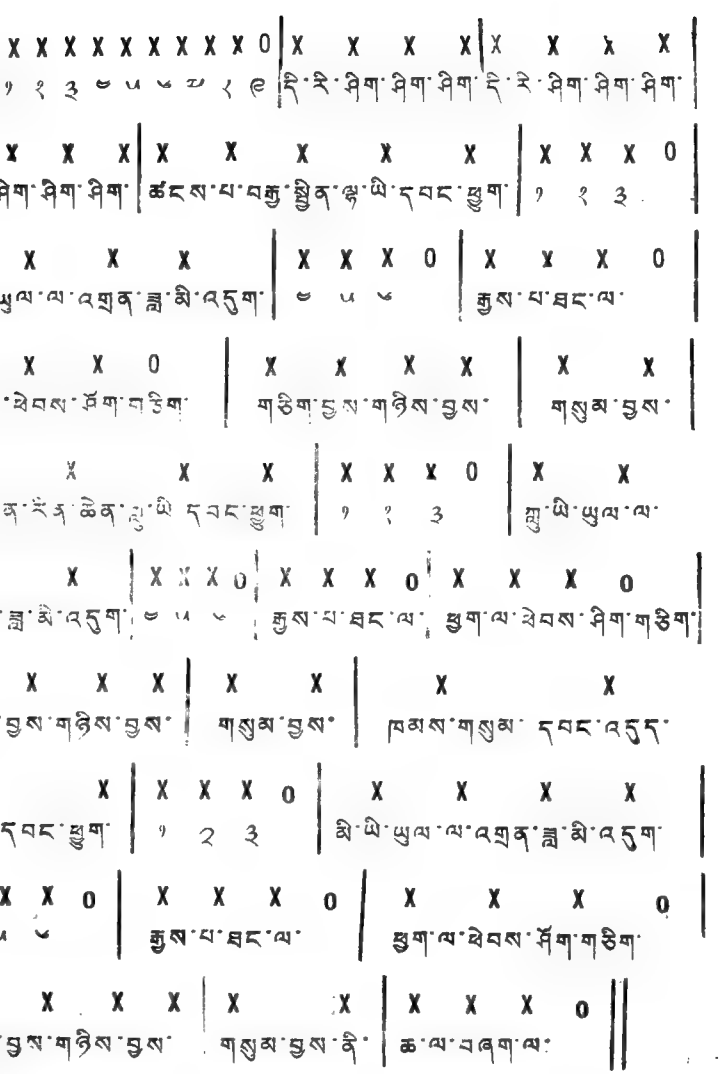
གཅིག་ ། ། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཡང་གཞས་ཆེན་བཀྲ་ལ་ཤིས་པ་ཟེར་བ་འདི། དབུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷེའུ་ཤིང་འཇུམ་བའི་གཏོང་སྲོལ་དེ་ཡིན་པ་དེའི་ནི། རི་མོར་བྱིས་ཆོ། ལྷེའུ་ཞེས་པ་དེ་—འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང ! — ! —ཞེས་པ་དང་དེ་ནས་འཇུམ་འགྲོ་བ་ནི་ ཨ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་འཇུམ་བ་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་ས་པཊ་ཀྱི་ས། ལྷེའུ་ལ་རིང་དང་ཐུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཐུང་པར་ཐོག་མཐའ་འཛིན་ཞེས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞིབ་པར་དབྱེ་ནས་རིང་ཐུང་ཐུང་པར་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་ཡང་དབྱངས་གཟུགས་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་བརྒྱབ་གཅིག་དང་། ཡང་ན་གཅིས་ཀྱི་ཡུན་ལ་ལྷེའུ་བ་ནི་དེའང་ན། ! — ! — ཞེས་བར་ལྷེའུ་བ་དང་། འཇུམ་ཞེས་པ་ནི་དབྱངས་གཟུགས་གཞན་ཞིག་སྟེ། 121 1 · | ཞེས་པ་ལྟ་བུར་འཇུམ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཚིག་གི་འཇུམ་བ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་འཇུམ་བ་ཞེས་བ་ཞིས་ཁག་གཅིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་དབྱངས་ཀྱི་འཇུམ་བ་ནི། དབྱངས་གཟུགས་ ! ནས་དབྱངས་གཟུགས་གཞན་ཞིག་ལ་འཇུམ་བ་ནི་ 121 1 | ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན། གཅིས་པ་ཚིག་གི་འཇུམ་བ་ནི། དེའང་ན། དབྱངས་གཟུགས་གཅིག་གི་ཐོག་གས་ཡང་ན་དབྱངས་གཟུགས་གཞན་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་གཞས་ཚིག་གཏོང་བ་ནི། ! —ཞེས་བའི་དབྱངས་དེའི་ཐོག་ལ་"བཀྲ་"ཞེས་པའི་ཚིག་འཁེལ་བ་ནས་དབྱངས་གཟུགས་དེ་རང་སྟེ····· ! —ཞེས་པར་"ལ་"ཟེར་བའི་ཚིག་ལ་བསྒྱར་བས་དེ་ལ་ཚིག་གི་འཇུམ་བ་ཟེར། དེ་ཡང་"འཇུམ་ལ་མཁྱེན་ཞེ་སྡང་ལྡན་འཇུམ་" ཞེས་མཁྱེན་འཇུམ།

ཚེ་འགྱུར། སྡུ་འགྱུར་བཅས་ཁག་གསུམ་ཡོད།

དང་པོ་མཐིན་འགྱུར་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ངར་འི་ཙ་བ་གསུམ་སྟེ། ཏ་དང་ཙ་འ་ལས། ཚ་དང་འ་གཉིས་མང་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་རྒྱན་སྒྲིའི་ནང་ནས་(裝饰音)མཐིན་ཁྲག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ཕལ་ཆེར་དབྱངས་འགྱུར་ལྟ་བུ་ཡིན། དེའང་ན། གོང་གི་གཞས་ཆོག་ཏུ་དབྱངས་ནང་གི་ཚོག་ཁྱིམ་དང་པོའི་འགོག་སྐབས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པར་ 121 1 འ་ཚ་ ཚ་ ཞེས་པ་དེར་མཐིན་འགྱུར་ཟེར་ལ་གྲེ་འགྱུར་ཡང་ཟེར།

གཉིས་པ་སྡུ་ལྷན་འགྱུར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། སྡུ་ལྷན་འགྱུར་ནི་གཞས་ཆོག་གི་བར་ན་དབྱངས་སྐྱོར་ལ་ཆོག་གི་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུ་ན་དང་ཏི། ང་དང་ཇོ་སོགས་འདྲུག་དགོས་ལ། ཆོག་ཐོགས་ཀྱི་བཅད་མཐུད་བར་ལ་ཡང་ཡོད།

གསུམ་པ། 1 - - - 2 ཀྱི 2 | དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཞས་ཆོག་གི་བར་ཆོག་འཕྲད་དམ། ཡང་ན་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུར་"ལ་" ཞེས་གཏུང་བས། ལ་ཡིག་སྐྱེ་གནས་ཀྱེ་ལ་ཡོད་སྟབས་ཀྱེ་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་དོ།

བཀྲ་ལ་ཤིས་པའི་གཞས་ཆོག

1. བཀྲ་ལ་ཤིས་པའི་ཙ་བ།
གངས་སྟོད་ཡ་ལ་བཅོལ་ཡོད།
སེང་གེ་གངས་ལ་གནས་པའི།

བཀྲ་ཤིས་སྦྱིན་ལམ་བཀྲ་ཡོད།

2. བཀྲ་ལ་ཤིས་པའི་རྩ་བ།
བསྟོད་སྨོན་ཕར་ལ་བཅོལ་ཡོད།
སྐུ་ཚེ་བསྟ་ལས་བརྟན་པའི།
བཀྲ་ཤིས་སྦྱིན་ལམ་བཀྲ་ཡོད།

3. བཀྲ་ལ་ཤིས་པའི་རྩ་བ།
ཆུ་སྨད་མ་ལ་བཅོལ་ཡོད།
སྐུ་རྒྱུད་ཆུ་ལས་རིང་པའི།
བཀྲ་ཤིས་སྦྱིན་ལམ་བཀྲ་ཡོད།

ཅེས་སོང་གསལ་གྱི་གཞས་གདངས་དེ་ཚོག་རྣང་གསུམ་བྱས་ཏེ..... བསྐུར་རྒྱས་ཀྱིས་ཞབས་སྤོ་རྒྱག་ཡ་ཡིན། སོང་ཞུས་བཞིན་གཞས་ཆེན་ལ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པས་གཅིག་ལ་རྟ་རིང་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་རྟ་ཐུང་རེར། ཆེད་ཐང་དང་། འཕྱོངས་རྒྱས་ཁྲལ་དུ་རྟ་ཐུང་ལ་ཁེམ་སྐུ་ཟེར་བ་ཡིན། མ་གཞི་གཞས་དངོས་སུ་གཏོང་སྐབས་རྟ་རིང་རྟ་ཐུང་གཉིས་ལ་གཞས་གདངས་ནས་ཁྱད་དེ་ཙམ་མེད་ཀྱང་རྟ་ཐུང་གཞས་ཚོག་ཅུང་བ..... ཡོད། ཞབས་བྱའི་ཐད་ནས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་སྟེ། གཞས་ཆེན་ཞབས་བྱར་སོང་དུ་བྱེས་པ་ལྟར་ཀང་ལག་གི་སྐྱངས་སྐྱས་དང་འབྲེལ་བས་ བཤད་པ་རྒྱག་པ་ལྟར་ཚོག་དོན་ངག་འབྲེན་ཉེན། རྟ་ཐུང་ཞབས་བྱ་གཞས་སྐོར་གྱི་ཞབས་བྱ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་འགོ་འཛོག་བརྒྱབས་ནས་ གཞས་གདངས་དང་བསྡུན་ཞབས་བྱ་རྒྱག་པ་ཡིན། གཞས་ཚོག་ཀྱང་གཤམ་གསལ།

དཔྱིད་ཚེ་མའི་རྒྱལ་མོ།
འཕྲུང་གཞི་གསོ་རོགས་གནང་དང་།
ངའི་ཚེ་ཡག་ལྡང་པ།
རྩ་བ་འཇོག་དགོས་ཡོད་དོ།
དཔྱར་ཚེ་མའི་རྒྱལ་མོ།
ཚར་འབེབས་རོགས་གནང་དང་།
ངའི་ནག་ཆུང་སྐན་མ།
ལག་གད་ངས་གཏོང་དགོས་ཡོད་དོ།
སྟོན་ཚེ་མའི་རྒྱལ་མོ།
ནམ་མཐུག་སྐྱོང་རོགས་གནང་དང་།
ངའི་ཚེ་ཡག་ལྡང་བའི།
འབྲས་བུ་སྨིན་དགོས་ཡོད་དོ།
ཞེས་དང་ཞབས་སྒོ་དང་འཛེལ་བའི་གཞས་ཚོག
ཚར་སྨིན་སྐྱག་པའི་དཀྱིལ་ལ།
གཡུ་འབྲུག་ཉི་མ་རྩེ་བ།
ཚེ་ཡག་རྩ་བ་ཆུགས་སོང་།
སྐང་ཚར་འབེབས་རོགས་གནང་དང་།
ཡང་ནས་ལྷེམ་ཁྲི་གཞས་ཚོག
དཔྱིད་གསུམ་དཔྱིད་ཀྱི་དཔྱིད་རྩ་ཤར་བའི་དང་ཐོ།
དཔྱིད་ཡུར་བུའི་ནང་ཁི་ཆུ་སྣ་ལས་འཛོ་མས་པ།
དཔྱིད་སྣ་མ་གཉིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཆུའི་དཀྱིལ་ནས།

ཡར་སྐྱང་གཅང་པོ་གསེར་སྦང་བརྒྱ་ལས་ལྷག་པ།
དཔུར་གསུམ་དཔུར་ཀྱི་དཔུར་རྩ་ཤར་བའི་དང་པོ།
དཔུར་ལྷམ་རའི་ནང་གི་མེ་ཏོག་ལས་འཛོམས་པ།
མེ་ཏོག་མ་གཅིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཙུའི་དཀྱིལ་ནས།
ཏ་ཤེའི་མེ་ཏོག་གསེར་སྦང་བརྒྱ་ལས་ལྷག་པ།
སྟོན་གསུམ་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་རྩ་ཤར་བའི་དང་པོ།
སྟོན་གཡུལ་ཀའི་ནང་གི་འབྲུ་སྣ་ལས་འཛོམས་པ།
འབྲུ་སྣ་མ་གཅིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཙུའི་དཀྱིལ་ནས།
ཐྲི་ནས་སྦན་གསུམ་གསེར་སྦང་བརྒྱ་ལས་ལྷག་པ།
དགུན་གསུམ་དགུན་ཀྱི་དགུན་རྩ་ཤར་བའི་དང་པོ།
དགུན་རི་ཐའི་རྩེ་ཡི་གངས་རི་ལས་འཛོམས་པ།
གངས་རི་མ་གཅིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཙུའི་དཀྱིལ་ནས།
ངའི་ཤམ་པའི་གངས་རི་གསེར་སྦང་བརྒྱ་ལས་ལྷག་པ།
ཞེས་སོགས་ཚིག་དོན་ཟབ་པའི་གནའ་བའི་སྐུ་གཞས་མང་དག་ཅིག་...
འདུག་གྱང་། ཡིག་རྩོམ་ཀྱི་རྒྱུན་བསམས་པོས་མེད་དོ།

ལྷག་ཆད་དང་བཅད།

ལྷག་ཆད་དང་བྲེ་རེར་བ་དེ་གཉིས་པོད་རིགས་ཀྱི་གནའ་བའི་རིག་ཆལ་ཀྱི་གུས་ཤིག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་སྔར་ཚོས་ཆུལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་དུས་ལ། ཞོ་ཐང་སྐུ་སྲུང་བ་དམག་དཔུང་གི་མཆོད་ཟྲིད་དུ་གཟིམ་པ་འམ་གཟིམ་ཆུང་བ་ཞེས་རེར་བ་དེ་དག་གིས་ཞོ་ཆེད་ཅེས་བྱད་དང་ལྷུན་ཆུང་གཅོང་བ་དང་། དེ་ཡང་ལྷག་ཆུང་དང་བྲེ་གཅོང་བའི་དུས་ཚེད་ནི་ཕྱུ་གསོལ་ཞེས་གཡུལ་ལ་ཐོན་ཁར་དགྲ་ཕྱུ་དང་། ཕྱུ་སྲུང་། གཞི་བདག་ལ་སོགས་ལ་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་ཕྱིར་དམག་ཏུ་འཁོད་དུ་ཟིན་གཅོང་བ་དང་འབྲེལ་འགོ་བཞིན་མི་བཞི་འམ། ཡང་ན་བརྒྱ་ཏ་དཀྱིལ་དུ་ཐོན་ནས་ཤུལ་ལ་མདའ་དོང་གཉུ་དོང་བཏགས། ལག་གཡོན་པར་གྱི་ཤྭབས་དང་། ལག་གཡས་པར་རལ་གྲི་ཐོགས་ནས་མི་གཉིས་རེ་ཁ་སྦྱོང་དུ་བསྡད་དེ་ཕལ་ཆེར་འཚམ་རྒྱ་ལ་དང་འདྲ་བར་ཤང་པའི་སྐང་མཐའ་སྐབས་ནས་ཁ་དང་འབྲེལ་ཕན་ཚུན་བར་ལ་འདྲུལ་རེས་དང་། དེ་མིན་སྐོར་འགོས་བཅས་ཀྱིས་ཡོད། ཞེས་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་ཀྱིད་པ་དང་སྦག་ལྷག་ཆུང་གི་གཞས་གཅོང་བ་རེད། དཀྱ་ལས་རྒྱལ་ཁ་འཐོབ་ནས་ཕྱིར་ལོག་འཕལ་ཕྱུ་སྲུང་གཞི་བདག་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་འབྱལ་གྱི་མཆོད་ཀྱིད་གཏུང་ཅག་ཅེས་པའི་ཕྱུ་··· གསོལ་སྐབས་ཀྱང་ལྷག་ཆུང་ཤོད་པ་རེད།

ཚད་ཟིར་བ་དེ་གཟིམ་ཆུང་བའི་གོ་ཚེད་ཅིས་དམག་སྤྱིང་ཕྱིད་ལ་ཕྱར་ཡིན་པས་རྐབས་དེར་ཚད་གཏོང་བ་དང་། དེ་ཡང་ཀུ་ཁག་སོ་སོ་ཐན་ཚུན་ཁ་གཏད་དུ་ཅ་རྐང་བསྒྲིགས་ཏེ་ཁྲབས་སོ་སོའི་མེ་མདའ་དང་། མདའ། གཞུ། མདུང་། ཕུབ་སོགས་ལྟོས་ལ་ཐོགས་ནས་ཀུ་ཁག་ཐན་ཚུན་གོ་མཆོན་གྱི་འགྲན་ཚོད་ཕྱིད་པ་དང་། རྩེས་སུ་དམངས་ཁྲོད་དུ་རིག་ཆལ་སྤེལ་རྒྱུན་ཕྱེ་བྱེད་རྒྱུན་ནས་གོང་གསལ་དུས་མཚོད་ཁག་ལ་འཁྲབ་སྟོན་……

ཞིད།

1. ཕྱག་རྒྱང་།

ཕྱགས་རྒྱང་གི་གཞས་ཚིག་དང་དཔྱངས་སྤྱི་ར།

ཡོ་གཞོན་ཙོ་གནས་བདེ་བ་དང་བཅས་ཏེ། ཀི་སྒྲ་དང་། ལྷ་སྒྲ་གཞོན་ལ་ཝེབས་རོག ལྷཱ་ལྷཱ་ལྷཱ་ཀི་ཀི་……

«ཕྱག་མཁར་ཁྲབ་ཚེན»

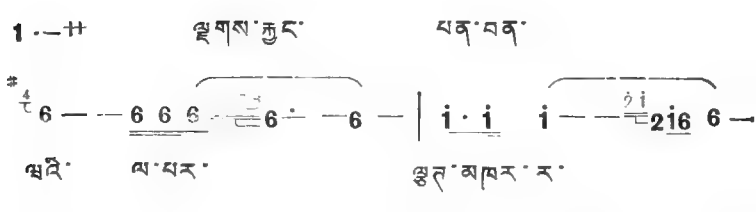

(ལྷུན་ལས་ མོ་གུ་ སྐྱེ་ ལྷའི་ ལྷུན་ལས་ མོ་ གུ་)

ལྷའི་ ལ་པར་ དབུ་རྩེག་ ཕྱིང་བཏུད་

གངས་ ལས་ འ་ཙ་འ་ཙ་(ལའི་) ཉི་ཤར་ ཞུ་

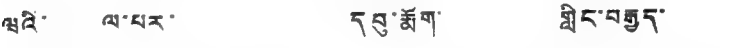

(ལྷགས་ལས་ མོ་ གུ་ སྐྱེ་ ལྷའི་ ལྷུན་ལས་མོ་ གུ་)

གཞས་ཚོག་ཆ་ཚང་གཅིག་གསལ།

ཐུགས་དཀར་ཁབ་ཆེན་དཔའ་བོའི་མཁར་རྩོང་ཞུ།
དབུ་རྩེག་ཕྱིང་བཏུད་གངས་ལས་ཉི་ཤར་ཞུ།
ང་བཙུའི་ཁྲ་བོ་ནམ་མཁའི་འཇའ་ཚོན་ཞུ།
གདོང་ར་ཙ་གཟེས་དཔའ་བོའི་སྐྱིང་ཆེན་ཞུ།
ཐིང་རྒྱུ་དམར་པོ་དཀྱུ་ལྟའི་ཚོན་མདོག་ཞུ།
རྩོག་དར་དཀར་པོ་ནམ་མཁའི་ཕྱིན་བཟང་ཞུ།
དཔའ་དམ་བཟང་པོ་ཤ་ཟ་ཁྲག་འཐུང་ཞུ།
མདའ་གཞུ་བཟང་པོ་ཆག་མ་རྐོང་སྐྱོ་ཞུ།

«ཤར་དཀྱང་ལ་» (ལྷགས་རྒྱང་)

ཤར་དཀྱང་ལ་དཀར་པོའི་ལ་རྩེ་ག།

དར་དཀར་པོ་འདྲ་བ་ཁ་གང་འདུག
དར་དཀར་པོ་མ་རེད་ཐང་དཀར་རེད།
ཐང་དཀར་སྐོམ་ལ་བཞུགས་པར་གཟིགས་ཨོ་གཟིགས།
རྡང་དཀར་སྐོམ་ལ་བཞུགས་དུས་མ་གཟིགས་ན།
ཐང་དཀར་ནམ་འཕངས་བཅད་ནས་ཆས་ཏེ་འགྲོ།
ཤར་དགུང་ལ་དཀར་པོའི་ལ་དཀྱིལ་ན།
དར་སྔོན་པོ་འདྲ་བ་ཁ་གང་འདུག
དར་སྔོན་ཨོ་མ་རེད་ཁྱོ་ཐུག་རེད།
ཁྱོ་ཐུག་གསུང་སྐན་འགྱུར་བར་གཟིགས་ཨོ་གཟིགས།
ཁྱོ་ཐུག་གསུང་སྐན་འགྱུར་དུས་མ་གཟིགས་ན།
ཁྱོ་ཐུག་ཨོན་ཡུལ་གཞུང་ལ་ཆས་ནས་འགྲོ།
ཤར་དགུང་ལ་དཀར་པོའི་ལ་གཤམ་ན།
དར་ཞེར་པོ་འདྲ་བ་ཁ་གང་འདུག

2. ཆད།

བད་ཅེས་ཨོད་སྐབས་ཕན་ཚུན་ཅུ་ཁག་ཁ་གཏད་དུ་བསྡད་ནས་རྟ་
དཔྱངས་དང་འབྲེལ་བའི་བརྡིད་ཤ་མས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དཔའ་ངོ་མས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
གཞས་ཚིག་གཤམ་གསལ་ཨོད་རེས་ཟིད།

ཆད།

གཞས་དང་དཔྱངས་སྒྲིན།

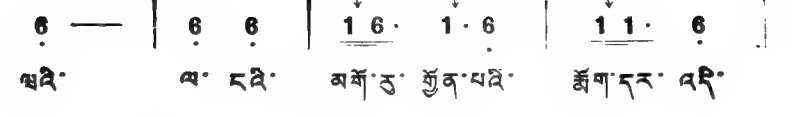

1. དའི་མཁོ་ལ་ཙོག་པའི་རྒྱག་དང་འདི།
   རྒྱག་དང་མ་རེད་གངས་རི་རེད།
   གངས་རི་མཁོ་ལ་ཙོག་པ་ང་རེ་ཅམ།
2. དའི་ལག་ཏུ་འཛིན་པའི་རལ་གྲི་འདི།
   རལ་གྲི་མ་རེད་ཆུ་ཤོ་འབྲུ།
   ཆུ་ཤོ་ལག་ཏུ་ཐོན་པ་ང་རེ་ཅམ།
3. དའི་ཕུས་ལ་ཙོག་པའི་ཁོ་བྱབ་འདི།
   ཁོ་བྱབ་མ་རེད་མཁར་རྩོང་རེད།
   མཁར་རྩོང་ཕུས་ལ་ཙོག་པ་ང་རེ་ཅམ།

ཐད་ཀའམས།

མི་གཞན་ཀྱི་གྲི་ལ་གྲི་བཤད་མེད།
ལུ་ནོར་བཟང་གྲི་ལ་གྲི་བཤད་ཡོད།

རྣ་ཡོད་དང་རྣ་ཞེད་བྱ་གང་ཡོད།

རྣ་ཡོད་དེ་ང་འགྲོ་ང་འགྲོ་ཟེར།

ཁྱོད་ང་འགྲོ་ཟེར་ཡང་བཏང་མི་ཡོང་།

རྣ་ཞེད་དེ་ང་སྡོད་ང་སྡོད་ཟེར།

ཁྱོད་སྡོད་ཟེར་ཡང་བཞག་མི་ཡོང་།

ཞེས་སོགས་བྱུ་གཞས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་གོང་གསལ་དུ་མཚོན་ཅམ་ཡིན།

བད་ཀྱི་གདངས་ནི་མཆོད་དཔྱངས་ཀྱི་གདངས་རིང་དང་འདྲ་བ་དེའང་ན།

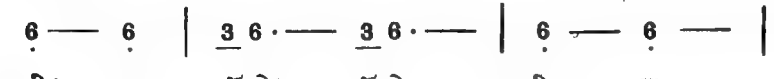

དའི་ལག་ཏུ་ འཞེར་བའོ་ རལ་གྲི་ འདི་

འཕལ་ཏུ་ཁག་ཐུག་གས་ནས། ཀི་སྒྲ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཤིར་བ་ཡིན།

ཀཱ་ལ།

ཤཱཀ་ཅེས་པ་ནི་དགྱེས་སྡེན་ཁཱ་དང་། དུས་མཆོད་སྐབས་ལ་གྱལ་གཡས་གཡོན་དཀྱེ་ནས་ཕན་ཚུན་ཚོག་རྒྱག་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཅུ་ཁག་ཕན་ཚུན་དང་། ཡང་ན་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཐོག་གཅིག་དང་བྱད་མེད་རྣམས་ཐོག་གཅིག་བྱས་ཏེ་ཤཱཀ་རྒྱག་རེས་བྱེད། ཐོག་མར་གྱལ་དབུས་ནས་བགྱེས་པ་ཞིག་གིས་སྐུལ་སློང་འདི་ལྟར་གཏོང་།

ཨོཾ་སྭསྟི་བདེ་ལེགས་སུ་སྒྲུབ་ཅིག
ས་པན་ཌི་ཏདབ་བརྒྱད།
གནམ་འཁོར་ལོ་རྩེབས་བརྒྱད།
བར་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད།
སྟེང་ནས་མཁའི་སྐར་ཚོགས་དང་འདྲ་བའི།
ཞོ་གཡོན་ཐམས་ཅད་དཔའ་བོ།
ཤོ་གཡོན་ཐམས་ཅད་དཔའ་མོ།
བཞུགས་གྱལ་གཡས་གཡོན་དུ་བཞུགས་ཏེ།
སྒང་ཤཱཀ་ཤེད་པའི་ཐོག་ནས།
གནའ་སྲིལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཤཱཀ།
དེ་ཚེ་ཞུར་ཆིལ་ཆིལ་དུ་ཤེབས་ཤོག

ཡང་ན།

ཨོཾ་སྭསྟི་བདེ་ལེགས་སུ་སྒྲུབ་ཅིག

རྣ་མཐོན་པོ་རི་རྒྱལ་སྲུན་པོ་ལ།
དེར་འཁོར་བར་འདོད་པ་ཆོག་གསུམ་ཡོད།
འཁོར་བ་ལ་ཤ་བ་བླ་བ་འཁོར།
ཕྱིང་པ་ལ་ཐང་དཀར་ཆོད་པོ་ཕྱིང་།
མཆོ་ཆེན་པོ་མ་ཕམ་གཡུ་མཆོ་ལ།
དེར་འཁོར་བར་འདོད་པ་ཆོག་གསུམ་ཡོད།
འཁོར་བ་ལ་གཅེར་ཀ་གཡུ་སྐལ་འཁོར།
ཕྱིང་པ་ལ་གཅེར་བུ་ངང་པ་ཕྱིང་།
བརྟེད་ཆགས་པའི་བཞུགས་གྲལ་སྐོར་མོ་ལ།
དེར་འཁོར་བར་འཇོད་པ་ཆོག་གསུམ་ཡོད།
འཁོར་བ་ལ་ཐོ་གཞོན་མོ་གཞོན་འཁོར།
ཕྱིང་བ་ལ་ཇ་ཆང་ཁོངས་སྐྱོད་ཕྱིང་།

ཟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤགས་ཆོག་མང་པོ་ཡོད་པ་བར་སྐབས་ཚགས་པར་དུས་དེབ་སོགས་ལ་མང་བས་འཁོད་ཡོད་པས་འདིར་བྱིས་མེད། གཞི་ཀང་བད་ཀྱི་ཆོག་དོན་དང་ཤགས་གཉིས་འདྲ་པོ་འདྲག

བྱང་ཆུབ་སེམས།

ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ལ བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་འཛུགས་པ་དང། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཀླུ་གར་མང་དག་ཅིག་དར་ཐུབ་ཟྱང་བའི་ནང་ནས་ཡོངས་སུ་ཀུག་པ་ཞིག་བཅའ་ཐེ་ལྟ་སོགས་ལ་གསལ་བ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དགའ་སྟུ་བཅུ……
གསུམ་ཞེས་པ་དེ།

རེན་ཅིན་སྣ་ལྟ་ཚང་བ་བོད་ཀྱི་ཡུལ།
འཐུ་སྣ་ལྟ་ལ་སོངས་སྤྱོད་མཁོ་ནག་རྣ།
ཚ་གང་འཁོད་སྐྱེམས་ཉེ་མ་དབུས་ཀྱི་ས།
བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེས་པ་ང་རེ་དགའ། ……
ང་ཡི་དབུ་རྩེ་རིགས་གསུམ་འདི།
བརྩེགས་པ་མི་འདྲ་སྐྱེས་པ་འདྲ་སྟེ་ང་རེ་དགའ།

ཞེས་སོགས་དང།

མི་རེས་སྐྱ་རེ་བྱངས་པའི་ཁོག་ཕུབ་ལ། ……
ཤ་མོ་མཛེས་མས་གཡུ་རྒྱང་ཤོན་ཀ་བཅས།
གསུང་སྐན་ཟོར་ཕུག་འཛེག་ཅིང་ཀང་བྱོ་རྒྱང། ……
མི་དགའ་ཤ་དགྱེས་འདུ་འཛི་ཅི་དགའ་སྟེང།
དཀྱང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བདེ་སྐྱིད་གཟིགས་མོ་ཟས།

ཞེས་སོགས་ལ་གཞིགས་ནས། གང་ཟི་རིགས་པ་ཞིག་ཐྱོང་འདུག་ཀྱང་། ཁོག ཕུབ་ལས། གདངས་མིང་ཙམ་མ་གཏོགས་དམངས་ཁྲོད་དུ་ཁྱབ་གདལ་ཆེ་བ་ཤོང་པའི་ཐོ་བ་དང་། སྐོ་ཁ་ཁྱལ་ཀྱི་ཐོ་གཞས་དག་ཡིན། དེ་སྔ་ཐོ་བ་འཁྲབ་སྟོན་ཕྱིད་སྐབས་"ཐོ་གཞས་"ཞེས་ཐོ་བ་དང་གཞས་མ་ཁ་བལ་ཐབས་མེད་བ་ལྟར་ཡིན། དེའི་སྐུ་རུལ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། ཐོ་བས་དཀྱིལ་དུ་ཤེད་ཅ་རྡུང་བཞིན་པར་འཁྲབ་པ་དང་། གཞས་མས་མཐའ་ནས་ལྷེམ་སྐུ་དང་འདྲ་བཞིན་སྐུ་དཔྱངས་གཅིང་སྐབས་ཅ་སྐྱ་དང་གཞས་སྐྱ་གཉིས་འཐབ་ནས་ཚོམས་གཅིས་ཀྱི་རོ་ཉམས་ཤེག་ཐོན་ཡོང་བ་དེ་ནི་གཟིགས་མོ་བ་ཚོར་འཁྲག་ཆ་དེད་པའི་བག་ཆགས་གཉིང་ཟབ་པོ་ཞིག་འཛོག་པ་ཡིན། དེ་སྔ་ལྟ་ས་ཁྲལ་ཀྱི་ཐོ་པའང་འཁྲབ་སྒྲལ་ཚོང་འཛིན་བཞིན་འདུ། ཕྱོ་ཁ་ཁྲལ་དུ་ཐོ་པ་ཁག་བཅུ་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་ཐོ་གཞས་ཀྱི་ཚོག་དོན་ཆ་ལག་ཚང་མིན་དང་ཡུལ་སྐོགས་ཀྱི་ནང་དོན་འདུ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འདུག་ཀྱང་། འཕྲོངས་རྒྱས་རྩོང་ཁོངས་ཀྱི་ཐོ་གཞས་ཀྱི་ནང་དོན་དང་འཁྲབ་ཚུལ་རྒྱང་ཆ་ཚང་ལ་ཚོ་རིམ་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་བས། དཔེར་ན་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཨར་ལས་ལས་རྒྱུན་ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཙམ་འཁོར་བ་ཡིན་ཟེར་སྲིལ་ལྟར་ལོ་ཁམས་གང་དང་གང་ཞིག་ལ་ཨར་ལས་གང་དང་གང་བྱས་པ་ལོ་ཚེགས་དང་སྣར་ནས་ཐོ་གཞས་གཏོང་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། ལོ་རྒྱས་དེ་དག་སྐུ་འདྲ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་སྣར་བ་ཡིན་པ་ལས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན།

གཤམ་དུ་དཔྱངས་སྐྱོར་དང་བཅས་ཏེ་གཟིགས་བདེར་བཀོད་ན།

སྒོ་ཚིག་གཞུང་དངོས།

(སྒོ་པ་གཉིས་མ)

འཕིང་རྩང་ (ལས་འགྲོས་)

(1) གཅིག་པོ་ གཅིག་པོ་ གསུམ་ | བཞི་པོ་ ལྔ་པོ་ དྲུག་
X X X 0 X X X 0

(ཐོན་པ་ནས་འཁབ་རར་མ་སྐྱེལས
བར་རྩ་དང་ཅབ་ནས་གཤེ་ལས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་འཁབ་རར་སྐྱེལས་རྩེས་ཚ་
རའི་བརྡ་དང་བསྟུན།

3/4 སྐྱ་འཚལ་ མཆོད་པ་ | 4/4 མཆོད་པ་གནམ་ལ་ཕུལ་
(2) X X 0 X X 0 X X X 0

སྐྱ་མཚལ་ མཆོད་པ་ | མཆོད་པ་གནམ་ལ་ཕུལ་
X X 0 X X 0 X X X 0

ཚོང་གསལ་རོལ་ཆོག་དང་གར་སྟུབས་དེ་དག་ཚ་ར་བའི་བརྡ་དང་.....
བསྟུན་ནས་ཆོག་མཚམས་སྐྱང་དགོས།

X X X 0 | X X X 0 | X X X 0 | X X X 0

(3) 4/4 3/4 4/4
སྐྱབ་དཔོན་པད་མས་ས་བཅག་ རྩ་བརྒྱལ་ ས་གཞི་ཟིན་གྱིས་ཆུབས།
X X X 0 X X 0 X X 0 X X X 0

(ཆུང་དུལ་པོ་རྩང་ག་) X X X 0 | X X X 0

1 = F ཕྱང་དུལ་ཚན

| | | |

〃 〃 བཞེངས་ 〃 〃 〃 བཞེངས་ 〃

〃 〃 བཏུང་ 〃 〃 〃 བཏུང་ 〃

〃 〃 ཟིན་ 〃 〃 〃 ཟིན་ 〃

〃 〃 བཙུགས་ 〃 〃 〃 བཙུགས་ 〃

〃 〃 བཟོས་ 〃 〃 〃 བཟོས་ 〃

〃 〃 བཙུགས་ 〃 〃 〃 བཙུགས་ 〃

5 2·3 | 5 — | 6 6· 5 5 2 | 5 5 2 |

(ཨང་ བའི་ རྟ་) བཙན་ཡས་ཀྱི་ ས་རྟེ་དེ་ ཐྱི་བའི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 རྡེག་ཆང་དེ་ ཐང་གི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 རྒྱལ་སྐྱེ་དེ་ རྟ་ ཁི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 ཀ་བ་དེ་ ཚག་ གི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 མཁྲོན་སྐས་དེ་ འབྲུག་གི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 ཚོང་ཁ་དེ་ བྱ་ ཁི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 དབུ་རྩེ་དེ་ ཕྱི་ ཁི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 ཞལ་བ་དེ་ ཤག་གི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 ཤེལབས་རིས་དེ་ རྟག་གི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 སྤེན་བད་དེ་ སྤེལ་ཐྱི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 ཙ་ཤེད་དེ་ སྐྱལ་ཐྱི་

(〃 〃 〃) 〃 〃 རྒྱལ་མཚན་དེ་ ཡོས་ཐྱི་

5 3·3 | 1·2 3 | 3 1 | 1 1 0 |

ཁ་ དེ་ལ་ བཙན་གས་ ལ་ ཚོ་ དེ་ བཙན་གས་ ལ་

〃	〃	〃	བཀའ་གསལ་	〃	〃	〃	བཀའ་གསལ་	ལ་
〃	〃	〃	བཅིངས་	〃	〃	〃	བཅིངས་	ལ་
〃	〃	〃	བཙུགས་	〃	〃	〃	བཙུགས་	ལ་
〃	〃	〃	བཙུགས་	〃	〃	〃	བཙུགས་	ལ་
〃	〃	〃	བཙུགས་	〃	〃	〃	བཙུགས་	ལ་
〃	〃	〃	བཅིངས་	〃	〃	〃	བཅིངས་	ལ་
〃	〃	〃	བཀྲད་	〃	〃	〃	བཀྲད་	ལ་
〃	〃	〃	ཁྱིས་	〃	〃	〃	ཁྱིས་	ལ་
〃	〃	〃	བཙུགས་	〃	〃	〃	བཙུགས་	ལ་
〃	〃	〃	བཟོས་	〃	〃	〃	བཟོས་	ལ་
〃	〃	〃	བཙུགས་	〃	〃	〃	བཙུགས་	ལ་

ཨཡོག་གས་རྟང་

5	2 · 3	5 —	6	6	5	5	5	5	2
(ཨ་	ལའི་	རྩ་)	ས་	རྩ་	ཁྱི་	རིས་	མིག་	མིག་	
(〃	〃	〃)	རྡེག་	པ་	ཐྲག་ཆེན་	འདུ་	བ་		
(〃	〃	〃)	རྒྱལ་སྐྱོ་	རྩ་	སྐད་	འཚོར་	འཚོར་		
(〃	〃	〃)	ཀཱ་	བ་	ཚག་ལས་	རྒྱགས་	པ་		
(〃	〃	〃)	མཁྱོག་སྐས་	འབྲུག་	སྐྱེ་	སྐྱེ་			
(〃	〃	〃)	ཞལ་	བ་	བལ་ལས་	འཛམ་	པ་		
(〃	〃	〃)	རྡེབས་རིས་	སྐྱག་རིས་	མིག་	མིག་			
(〃	〃	〃)	ཚར་	པོ་	ང་	རྩེ་	འགོལ་	འགོལ་	
(〃	〃	〃)	དབུ་	རྡེ་	མཆེ་	བ་	རྒིང་	རྒིང་	

(〃 〃 〃) ལྗོན་བད་ ཕྱིན་རིས་ ཤིག་ཤིག་

(〃 〃 〃) ཚ་ཤིང་ སྨུལ་མདའ་ ཐྲག་ཐྲག་

(〃 〃 〃) རྒྱལ་མཚན་ ཡོས་རིས་ ཤེག་ཤིག་

5 3 · 3 | 1 · 2 3 | 3 3 1 2 | 3 3 · |

དག་ ལགས་སོ་ ཞུས་ ཡིད་ ཚོ་རྒྱུན་ བད་མ་ ཕྱིད་ ཤི་

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃

1 2 3 · 2 | 1 1 · 1 0 :‖

ཅུམ་ཆེ་① བསྟོད་ནས་ ཐེབས་དང་ ལ

〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃

〃 〃 〃 〃

① ཐོ་གཞས་ཀྱི་ཚོ་གཅིག་དེར་ཚོ་རྒྱུན་ཞུ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཕྱིད་ཚ་ "ཅུམ་ཆེ་" བསྟོད་ནས་ཐེབས་དང་····

ལ་ཞེས་པའི་ཅུམ་ཆེ་ཟེར་བ་དེ་ དཔལ་འབྱོར་ཀྱི་ འཆར་གཞི་ཆེན་པའི་ ཚོ་ དོཁ་རེད་ཟེར་སྐུལ་འདུག

" " " "
" " " "
" " " "
" " " "
" " " "
" " " "
" " " "
" " " "

ཀོ་ཙ་ཚུ་བ།

བྱོ་པ་གཞས་ཆ་ཞེས་པ་དེ་ཐུབ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་སྒམས་ལྷགས་ཡོས་ཀྱི་སྨྱེ་ལོ་ 751 ལོར་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་དགྱེས་སྐབས་སྐོ་ཁ་ཆུལ་དུ་དར་ཕྱབ་བྱུང་ཚུལ་ཡོངས་ཀྱགས་ཡིན་ཀྱང། སྤ་བཞེད་སོགས་ལ་གསལ་བར་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་ཚར་བཞེངས་སྐབས་ལྷ་འདྲེ་སོགས་ཀྱིས་གཏོར་བཤིག་གཏོར་སྐབས་རྒྱལ་པོས་ཀོང་ཡུལ་ནས་ཀོང་པོ་ཚུ་པ་ཆེད་འབོད་ཀྱིས་ལྷ་འདྲེ་མགོ་བསྐོར་བར་བྱས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་བསྒྲབས་ཤུགས་གསལ་བར་གཞིགས་ན། ཚུ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཐོག་ཚར་ཀོང་པོ་ཁྲལ་དུ་དར་ཕྱབ་ཡོད་པ་གཞིར་ཟུབ། དེ་རྗེས་སྐབས་དེར་ཆོས་ཁ་ཆུལ་དུ་དར་ཕྱབ་བྱུང་བ་ཡིན་ཚོད་སྣུམ། ཀོང་པོ་ཚུ་པ་དེ་ཏླ་ཟླ་སྐུ་ཟེང་ལྡ་པའི་དུས་ལ་ལྷ་སར་ཆེད་འབོད་ཀྱིས་གཏན་སྡོད་བྱས་ཏེ་ས་གཞུང་ཚང་སྐོ་····ཁག་དང། རྒྱན་དུ་ལྷ་གའི་གྲོང་ཕྱེར་ནང་དུས་མཆོད་དང་སྐེར་ཀྱི་རྟེན་

འཇིལ་ཆོ་གར་མེད་དུ་མི་བྱང་བ་ཟིད། ལྟ་བར་གོང་ཕྱག་བྱོ་བ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། དེའི་འཁྲབ་ཚུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྐུ་ཚུལ་གྱི་ཉམས་སུམ་ཆོགས་པོ་ཡོང་། ཁྱད་ཆོས་ནི་བྱོ་ཚས་སྟོན་ཁའི་བྱོ་བ་དང་འདྲ་ལ་འཁྲབ་སྟོན་ཟིད་སྐབས་མི་གཅིག་གིས་འཁྲབ་པ་ཡིན་པས་ཐོག་མའི་ལས་འགྲོས་སོགས་སྟོན་ཁའི་བྱོ་བ་དང་འདྲ་བར་བར་དུ་ཤེད་ཅ་དལ་རྒྱང་དང་བསྟུན་ནས་ཆོག་བཀྲ་ཤིས་པའི་དལ་པོའི་སྐུ་དབྱངས་གཏོང་བ་དང་། སྐབས་རེ་ཞིག་རྩོགས་མཚམས་རེར་ཤེད་ཅ་དང་ཅབ་ནས་ཞབས་བྱོ་རེ་ཟེར་ཟིད། སྐབས་རེ་ཞིག་བྱོ་དང་། ཁ་བཤད། སྐུ་ཚེའི་སྐོར་བ་སོགས་ཆབས་ཅིག་ཏུ་འཁྲག་ཆ་དོད་པོ་རེ་རྒྱག་བགྱི་འདུག ངེ་ཡང་སྐུ་གཞས་ཀྱི་ཏ་ཅང་གི་སྐད་གསང་མཐོ་ལ་སྐྱན་འཇེགས་དོད་པོ་ཡོད་པས་ད་ཆ་མཐོང་སྐུ་མེད་པར་ཐུབ་ཟིན། གོང་ཕྱག་བྱོ་པའི་སྐུ་དབྱངས།

4/4 དལ་ཚམ་ རྩ་ཚིག་གསུམ་རྟུང་

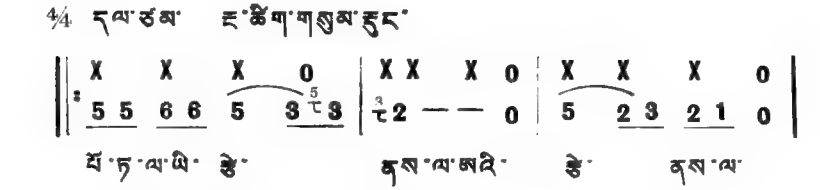

ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་དོན་འདྲ་མིན་མང་པོ་དང་། གཞན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱིའི་ཁབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན། མདོར་ན་རྟང་རྒྱུ་དང་། འཁྲབ་རྒྱུ། གཏོང་རྒྱུ་ཚང་མ་མི་གཅིག་གིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཤང་ཚང་ལག་གི་སྤྱངས་སྤྱབས་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་དེ་དག་རང་... མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྣུ་རུལ་མཁན་ཀྱི་ར་ཁམས་རང་བཞིན་མངོན་ཡོང་བ.....

ཤུར་འདྲག

ལྷ་སའི་སྐོང་གཞས།

སྐོང་གཞས་དང་། ནང་མ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་སྐྱངས་སྐོར་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ད་ཕན་བཞེད་པ་སྟ་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་ནས་དཔྱད་བརྗོད་མང་པོ་གནང་ཡོད་པས་མང་ཆེ་བས་གཟིགས་ཚུལ་མཐུན་པ་ལྟར་ ཡོད་ཞིབ་ཕྲ་ཞུ་མ་དགོས་པ་བྱས། འོན་ཀྱང་སྐོང་གཞས་དེ་སྟ་ཚད་ཅིག་ནས་མངའ་རིས་ཁུལ་དུ་དར་ཁྲབ་ཆེས་ཆེ་བ་ཞིག་ཐྱུང་རྗེས་གཅོང་སྐོགས་བརྒྱུད་……ལྟ་སར་ཁྲབ་གདལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ལྟ་སར་སྤེལ་བས་རྗེས་ཡུལ་བའ་དང་སྐད་གཤིས་དང་གིས་དཔྱངས་གཤིས་ཐོག་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དཔྱངས་རྒྱུན་ཐོག་གནས་གཅོར་ཞིང་མདུད་པ་མང་འ་རིས་པའི་གཏོང་སྤྱལ་ནས་ལྷེའས་ཤིང་འགྱུར་བ་དཀྲས་པ་བའི་……གཏོང་སྤྱལ་ཞིག་ལ་སྐྱར་པ་མ་ཟད། ལྟ་སར་སྐོད་གཞས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་བཞག་པའི་གསར་རྩོམ་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ཙང་"ལྟ་སའི…… སྐོད་གཞས"ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཐོག་པ་ཡིན། ལྟ་སར་གསར་རྩོམ་བྱས་པའི་སྐོད་གཞས་ཁོངས་སྐོད་གཞས་གཅིག་མཚུངས་ལྟར་གཏོང་སྤྱལ་ཁག……གཉིས་ཡོད་པ་ནི་གཅིག་ལ་རྒྱང་གཞས་དང་། འཕྲུག་གཞས་ཞེས་དལ་གཞས་དང་། ཞབས་བྱོ་བྱེར་དུ་རྒྱག་སྤྱལ་ཞིག་དང་། ཅིག་ཤོས་དེར་འཕྲུག་གཞས་ཞབས་བྱོ་ལས་དལ་གཞས་མིན། ལྟ་སར་གསར་རྩོམ་བྱས་པ་དེ་དག་ཀྱང་གོང་དང་འདྲ་བ་ཡིན།

ཨ་རྡོ་བཟོད་ཆགས་སྐྱེབས་རྒྱུ།

ཤུ་སར་བཙན་ཐས་པའི་སྐྱོད་གཤོས།

1 = D 4/4

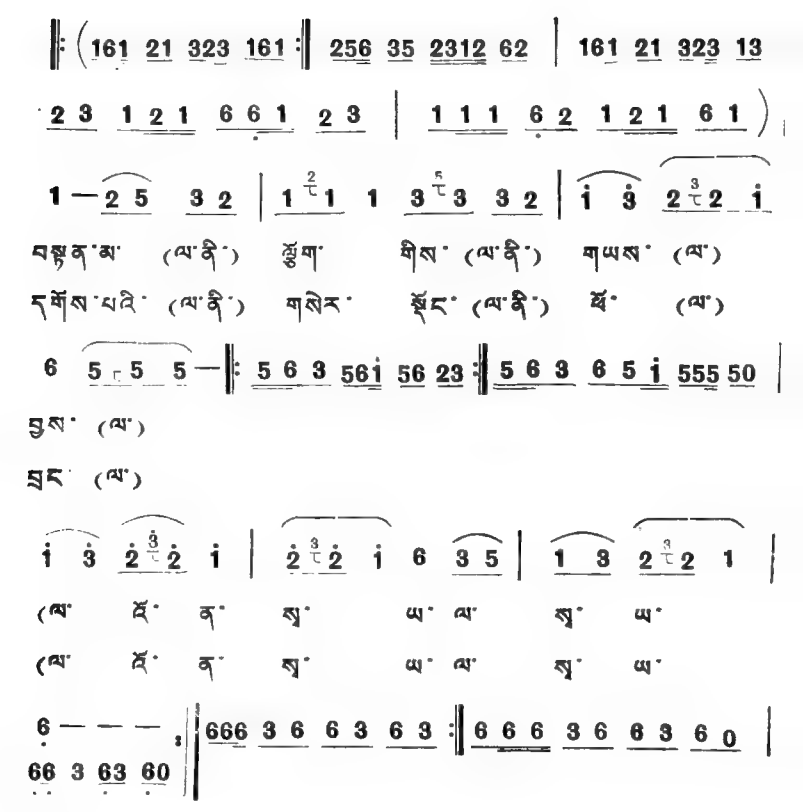

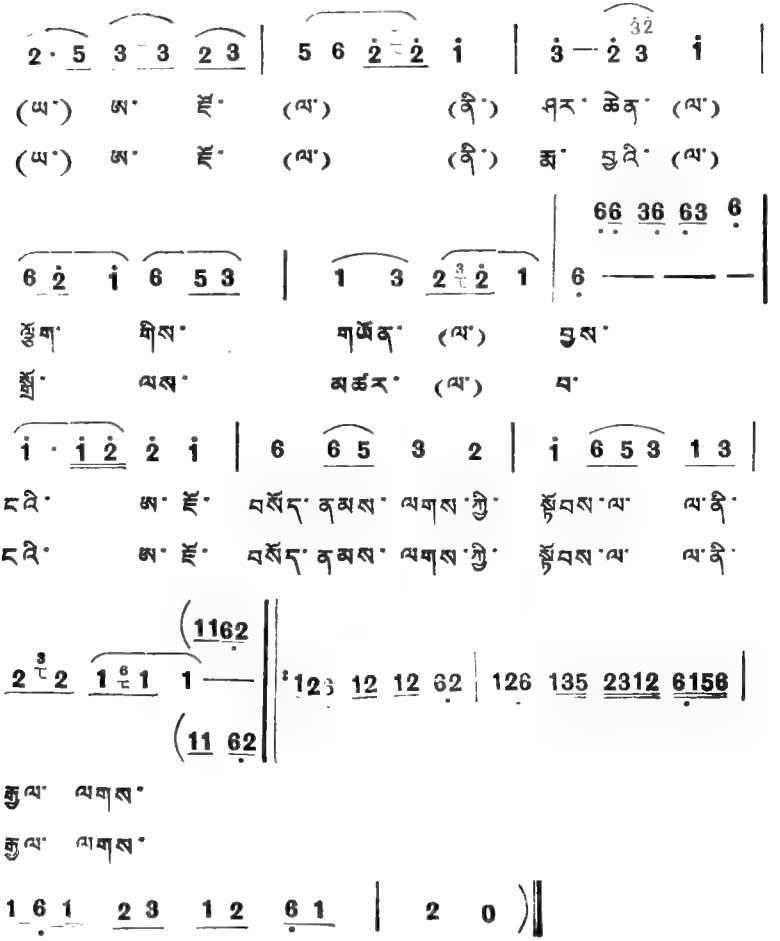
(ཡ་) ཨ་ རྡོ་ (ལ་) (ཤེ་) ཤར་ ཆེན་ (ལ་)
(ཡ་) ཨ་ རྡོ་ (ལ་) (ཤེ་) རྒྱ་ བྱའི་ (ལ་)
ཚུལ་ ཁྲིམས་ གཙོན་ (ལ་) བྱས་
ཚུལ་ ལས་ མཚར་ (ལ་) པ་
བདེ་ ཨ་ རྡོ་ བསོད་ ནམས་ ལགས་ཀྱི་ སྟོབས་ལ་ ལ་ཤི་
བདེ་ ཨ་ རྡོ་ བསོད་ ནམས་ ལགས་ཀྱི་ སྟོབས་ལ་ ལ་ཤི་
རྒྱལ་ ལགས་
རྒྱལ་ ལགས་

$\frac{2}{4}$ མཐོ་གས་ཀ་ཞས་

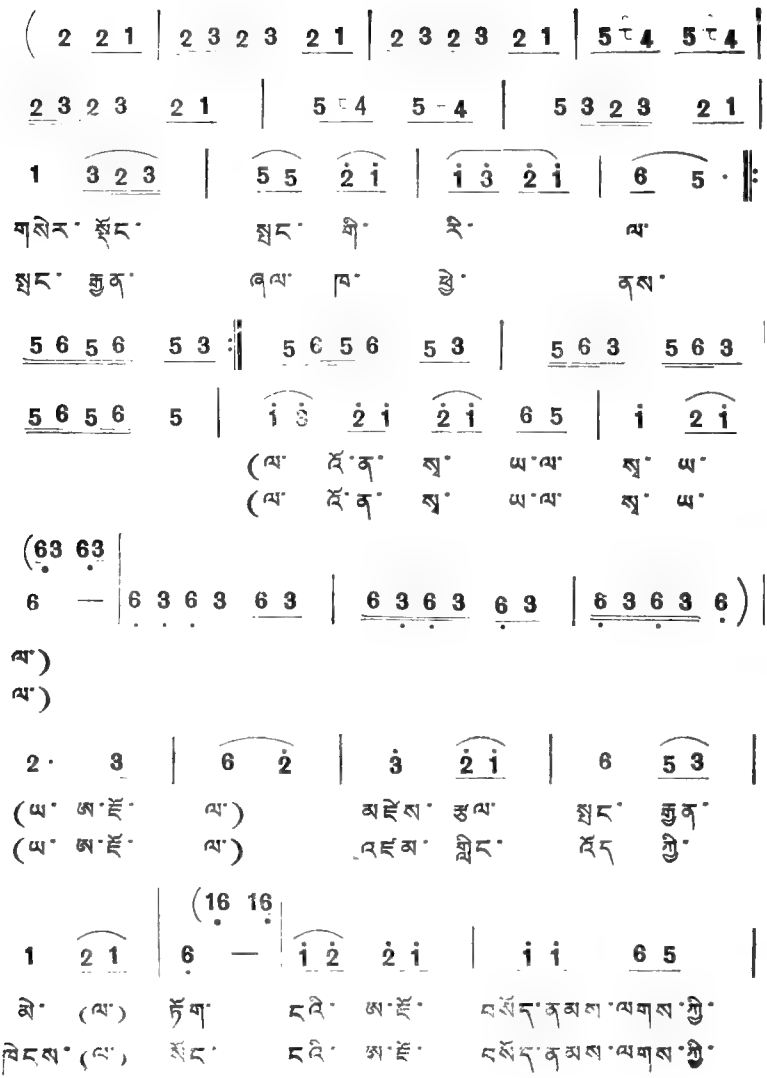

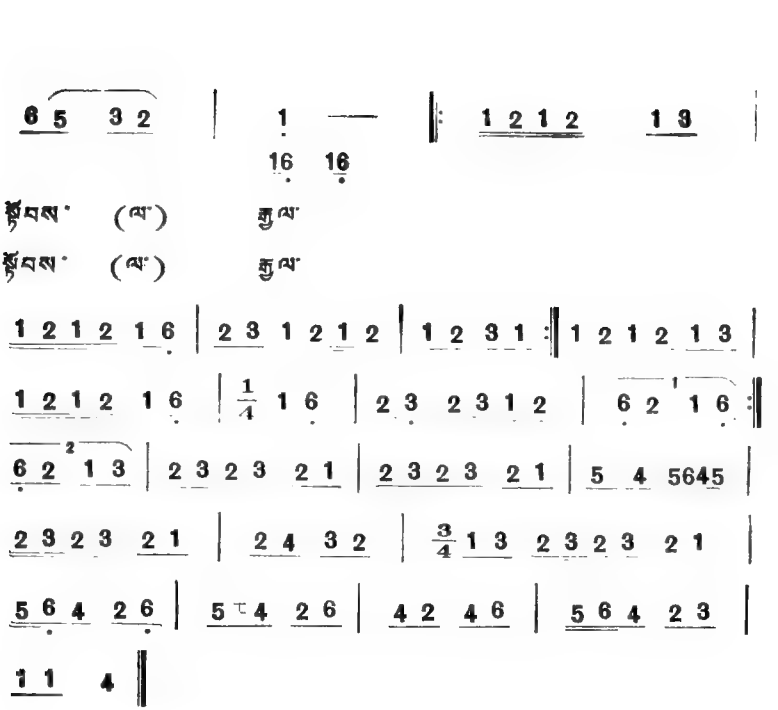

སྟོང་གཞས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དམངས་
གཞས་ཚོགས་པ་ནང་མའི་སྐྱིད་སྡུག་གི་དགེ་རྒན་གྲུབ་ཅན་ཨ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་
གྱིས་པོ་རབས་སྲུམ་ཆུ་བའི་ནང་ལ་བཙུམས་པ་ཞིག་རེད། བསོད་ནམས་
སྟོབས་རྒྱལ་ཟེར་བ་དེ་འཚེམ་བཟོ་བ་ལགས་རྩལ་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ་ནང
མའི་སྐྱིད་སྡུག་ལ་ཞུགས་ཏེ་སྒྲ་སྐྱན་དང་། ཁིང་ཏུའུ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད། སྐབས་དེར་ཏུ་ཁྲ་བཙུ་གསུམ་པའི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཆོད་སྡོང་
ཆེན་པོ་བཞེངས་སྐབས་རང་ཀ་འཚེབ་བྱེད་ཚོང་མཁོང་གིས་བཞེངས་པ་
ཡིན་སྟབས་དགེ་རྒན་རྣམས་རྒྱལ་གྱིས་ཁོང་གི་ལགས་རྩལ་ལ་བསྟོད་ཆེད་གོང་
གི་གཞས་དེ་བཙམས་པ་རེད།

ཁམས་ཆུལ་གྱི་བྱོ་དང་རུལ་བ།

ཁམས་ཆུལ་དུ་སྐྱ་གར་ཅི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་ནས་སྤོ……
དང་། རུལ་པ། ལ་སྐྱ་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་ཁམས་སྤྱོགས་ལ་ཆུབ་ཆེ་བ
དང་། སྐུ་རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་མཐོ་བ། ས་ཆུལ་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད
ཚོས་མངོན་པར་གསལ་བ་བཅས་ཡོད། དེ་ཡང་ས་པཎ་གྱིས་"ཁམས་པ
རྣམས་ཀྱིས་བརྗིད་ཅིང་ཇོ་ང་"ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཚོ་བའི་གོམས
གཤིས་དང་རྟ་དག་ཤིས་ཐད་ནས་གོང་གི་བརྗོད་དོན་དེ་ཡང་དག་པར……
བསམས། དེ་ཡང་། ས་ཆུལ་གང་ཞིག་ལ་ཚོ་རྒྱས་པོག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤེ
གནས་ཆགས་ཡུལ་དེ་རིག་གནས་ཀྱི་གནས་གཞིའི་ཚབ་མཚོན་པ་ལྟར་ཡིན
པས་ན། ཁམས་ཆུལ་ནས་བཤད་ན་ཆབ་མདོའི་ཐོ་དང་། ཤེ་གེའི་ཐོ་དེ
གཉིས་ཚོག་དོན་དང་སྐུ་རྩལ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་མཐོ་བ་ཅམ་མ་ཟད།
རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་དེས་མཚོན་ལྟ་བུར་ཆབ་ཐོ
གཅིག་དང་། ཤེ་ཐོ་གཅིག་གི་གཞས་གདངས་ཚོག་དོན་དང་བཅས་པ
གཤམ་དུ་འགོད་རྒྱུར།

ཨེ་མ་རྩི།

(ཆབ་མདོའི་ཐུ་)

1 = F ཏིལ་ཅས

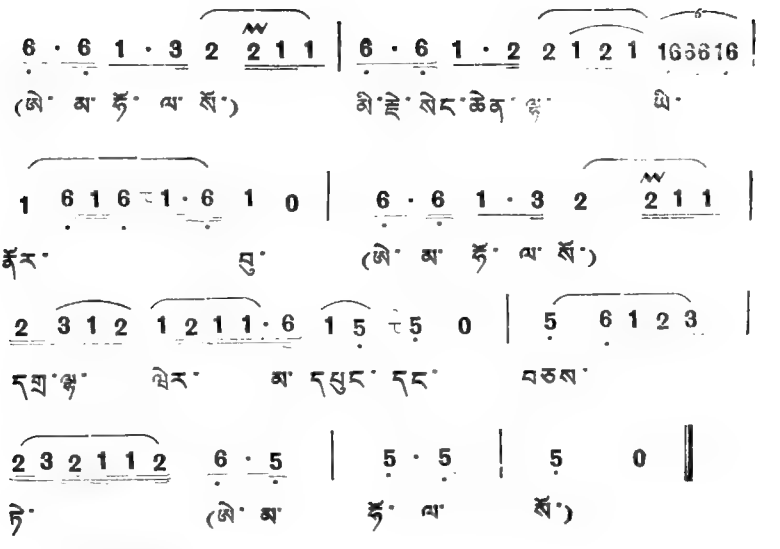

གཞས་ཚིག

མི་རྣེ་སེང་ཆེན་ཕྱུ་ཡི་རོན་བྱ།
དགྱུ་ཕྱེར་མ་དཔུང་དང་བཅས་རྩེ།
བག་ཐོ་གཟི་ཐྲིན་ཐིབས་ལེ་ཐྲོན་ནས།
གཡས་དཔའ་བོའི་ཐོ་ལ་ཐྲོན་དང་།
ཕ་ཡི་བྱ་དེ་རྣེད་པ་མི་སྲིད།
ངས་ཀྱང་མི་རྣེད་གསོལ་བ་འདེབས་སོ།

སྟོང་ཉིད་ལྟ་མོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དཀྱངས།
མ་དང་མཁའ་འགྲིའི་ཚོགས་དང་བཅས་ཏེ།
ཕྱིན་ཆད་གས་གཟི་ཕྱིན་ཐིགས་ལེ་སྡོན་ནས།
གཡོན་པལ་དཔའ་མོའི་ཐོ་ལ་སྡོན་དང་།
མ་ཡི་བུ་དེ་རྗེད་པ་མི་སྲིད།
ངས་ཀྱང་མི་རྗེད་གསོལ་བ་འདེབས་སོ།

སྐྱིད་གཤོངས་ལྟ་བུ།

1 = G དཀར་ཙམ་ (སྟེ་དགེའི་ཐོ་)

3 3 5 3 1 · 3 | 3 5 6 3 · 5 5 6 5 3 · 2 |
(སོ་ ལ་) བཀྲ་ ལ་ ཤེས་ པའི་

3 2 · 1 2 1 6 3 5 | 6 1 5 | 2 2 3 5 3 3 3 2 |
སྐྱིད་གཤོངས་ ལྟ་ ས་ བ་ (སེ་

3 5 2 3 2 3 2 2 · 1 | 2 1 · 1 2 1 6 3 5 |
ནང་ལ་ ཐུབ་ ཟེ་) གནས་ཚོ་

6 1 2 3 1 2 | 1 2 1 6 6 6 ‖
སྐྱིད་ མ་ ལ་ རེད་

གཞན་ཞིག་ཆིག

བཀུ་ལ་ཤིས་པའི་སྐྱིད་གཤོངས་ཤུ་ས་དྲ།

རོ་ལ་མཚར་བའི་སྐུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་།

དེ་ཡི་ནང་དུ་རོ་ཤྭཱ་ཡིད་བཞིན་ནོར།

དུས་ལ་ཡང་ཡང་མཇལ་བའི་སྨོན་ལམ་ཞུ།

ཞོང་གི་གདངས་ཆིག་དེ་ལས་བརྡེད་ཅིང་ཐུབ་བའི་མངོན་ཚུལ་ཏེ།
དབྱངས་སྐྱོར་གྱི་སྐྱ་དྲག་ཞན་ནས་གཞས་ཆིག་ཆ་ཡིག་གི་དང་པོ་དེ་སྐྱ……
དྲག་པར་མང་བ་འཁེལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་གཞས་དངོས་སུ་གཏོང་
སྐབས་སྐད་ཤུགས་ནན་པ་འམ་བརྡེད་ཅམ་གྱི་སྐོར་ནས་གཏོང་བ་ལས།
སྐྱ་ཞན་པའམ་དབྱས་ལྷལ་ཞན་པར་ཆུ་ཀླད་དལ་བས་ལྟ་བུའི་དབྱངས་……
སྐྱོར་ཆེས་དཀོན་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་བཞིན་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་ནང་
ནས་ཁསས་ཀྱི་སྐད་གཤིས་དེ་སྐྱ་མཁྲིགས་པའམ་བརྡེད་པོ་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་
མ་ཟད། གོམས་གཤིས་ཀྱིས་ཆུན་པས་ཁྱོན་གོས་དག་ཀྱང་སྐོམས་ཆེ་བ་
དང་། འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་སྐབས་གཟུགས་པོའི་འཁྲེར་བཟོ་དང་ཤང་ལག་
གི་སྐྲངས་སྐྲས་ཀྱང་བརྡེད་ཅིང་ཁྱོན་བ་ལྟར་ཡོད། ཡིན་ནའི་བརྡེད་ཅིང་
ཁྱོན་བའི་བར་ནས་སྐྱ་ཙལ་གྱི་ཁྲད་ཆོས་གཞན་ཞིག་མངོན་ཡོང་བ་དེ་ནི……
ཚ་ཆ་ཟས་དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྡན། མོ་ཆ་ཟས་སྐེག་ཅིང་བལྟ་ན་
སྡུག ཅེས་པ་དེ་གསལ་པོར་མངོན་ཡོང་བ་དང་། གཞས་གདངས་ཀྱི་
བར་ལ་ཡང་འགྱུར་ཁྲག་ཀྱང་སྐྱན་འཇེབས་དོ་དོ་འགའ་ཡོད་པ་ཡིན།

རལ་པའི་སྐུ་རྩལ་དེ་རང་རེ་སྤྲོངས་ཡོངས་ནས་བཤད་ནའང་ཆུང་……
གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་ལྟར་ཡོད། གཞི་ཤང་རང་ཉིད་ནས་རལ་པའི་འཁྲབ་རྩལ་དང་། རལ་པའི་ཁ་བཤད་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བ་ཅམ་ལས། རལ་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཐད་ལ་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་མ་སྐྱོང་པ་ལྟར་ཡིན། བར་སྐབས་རིག་རྩལ་མཁས་དབང་འགས་རལ་པའི་སྐོར་ལ་སྐྲེང་བརྩེ་གཞིའི་ཡིག་ཆ་འགའ་མཐོང་བ་དེ་དག་ལ་ང་རང་ནས་སྨོས་སྐྱོང་དང་དཔྱད་ཞིབ་ཤུས་པ་ལས་འགའ་ཞིག་གིས་རལ་པའི་ཁུངས་ནས་ཡོད་རྫོལ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་རལ་པ་རྩེ་བཙུན་མིལས་གཞར་གཏོད་གནང་ལུགས་སོགས་གསུངས། 1988 ལོར་རང་སྤྲོངས་སྐུ་རྩལ་སྨོན་གྱི་ཆེན་མོའི་ཞའོ་ཀྲིད་ཀྱང་དང་དབང་མཁས་བཙུན་ལགས་ཀྱིས་«གཙང་སྤྲོངས་ཤར་ཁུལ་རལ་པའི་སྐུ་རྩལ་སྐོར་སྐྱེང་བ་»ཞེས་པའི་……རྩོམ་ཡིག་དེ་ཙོང་སྤྲོངས་སྐུ་རྩལ་ཞིབ་འདྲུག་གི་དུས་དེབ་ཐོག་འཁོད་……འདྲུག་པས། དེ་ལ་རང་གི་ཡིད་འཐད་པ་ཤུར་སྐྱང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། གཅིག་ནས་ཁོང་རང་ཉིད་ཙོང་ཀྱི་ཞབས་ཐྲིའི་གར་སྐྱབས་སྐུ་རྩལ་ལ་མཁས་པ་དང་། གཉིས་ནས་རལ་པའི་ཕ་ཡུལ་ལ་ངོ་ཤེས་ཀྱིས་ཁོང་ཚའི་ཚེ་རྒྱས་ནས་འཚོ་བ། སྐུ་རྩལ་དང་བཅས་པར་ཞིབ་འདྲུག་གཏིང་ཟབ་གནང་ཡོད་པ་ཅམ་མ་ཟད། སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་རལ་རྒན་འགའ་ལ་ཡང་བཅར་འདྲི་དང་རྒྱུད་གཤིས་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཚེ་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རལ་པའི་གཞུང་དང་། རལ་རྒན་དག་གི་གསུང་རྒྱུན།

རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེང་ཚོར་ངོ་མ་བཅུད་ཀྱི་མིག་ལྟས་ལྟུང་བྱང་གཤང་ཡོད་
པ་དང་། གོང་གསལ་ཤོད་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་སྤོག་པ་
ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། རལ་པའི་སྐུ་རྩལ་མཁན་བསམ་གཏན་ཚོས་འཕེལ་ལ་
བཅར་འདྲི་གནང་བའི་གསུང་རྒྱུན་ལས་དྲངས་ཏེ་"ང་ཚའི་མེས་པོ་ཚའི་
གསུང་རྒྱུན་ལྟར་ན་བག་གཡབ་རལ་པ་ནི་གནའ་དུས་ཀྱི་སྐུ་རྩལ་མཁན་
ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རལ་པའི་འབྲབ་སྟོན་པ་སྐྱེས་པ་ཆ་མས་ཀྱིས་བཟུང་
བའི་ཐ་མ་དམར་པོ་དེ་གནའ་དུས་ནས་ཡོད་"ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་
མཚན་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ངེས་དང་། དེ་མིན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་
མཐར་གཏུགས་རལ་པའི་ཞབས་བྲར་ཚོ་ངོ་ཚིག་སྟོང་ཕྲག་ཅམ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ལྟེན་ཡོད་པའི་ཁྲངས་འདེད་ཚོག་པར་ངོས་འཛིན་གནང་འདུག་པས་དེ་ནི་
ཡང་དག་པའི་གསུང་ཚུལ་ཞིག་རེད་སྐྱམ། གང་ལགས་ཤེ་ན། རང་རེས་
བོད་ཀྱི་གནའ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན། བོན་ཀྱི་ལོ
རྒྱུས་ལ་དཔྱད་ཞིབ་མ་བྱས་ཧབས་མེད་ཡིན་པ་ཚང་མས་མཉེན་ཆེ་ད་ལྟར།
གཤང་ལང་དང་ཅ་དམར་ནི་བོན་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཐུག་མཚན་མེད་དུ་མི་བྱང་
བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཁམས་པ་རལ་པའི་སྐྱེས་པ་རྩལ་ཀྱིས་ཅ་གཤྲོང་
གཉིས་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་འབྲབ་སྟོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཙང་། རལ་པ་དེ་
གནའ་བའི་བོད་རིགས་ཀྱི་འབྲབ་རྩལ་ཞིག་ཡིན་པ་གཏན་འཁེལ་བ་རེད་
སྐྱམ་པ་འདུག འགའ་ཞིག་གིས་མི་ལ་རས་པས་གས་རགྱོད་གནང་ཁུགས་
གསུངས་པ་དེ་མི་འཐད་སྐྱམ་པ་ནི། མི་ལ་རས་པས་བོན་ཚོས་ལ་འཛབ་རྩོད་
དུག་པོ་མཐོང་དེ་གངས་ཏི་ལིར་ནས་རོ་བོན་ཆུང་བཏུལ་བའི་སྐོར་མི་ལའི་
གསུང་འབྱུང་ཁང་གསལ་ཡོད་པས་མི་ལ་རས་པས་གས་རགྱོད་གནད་

བ་ཡིན་ན་ང་གཤང་གཉིས་པོ་རལ་པའི་ཐུག་མཚན་དུ་དེ་བས་འགྱུར་མི་···
སྲིད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཚོང་གི་བཤད་མ་ཐག་པའི་གནས་ལུགས་དེ་
ཐུབ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་པ་རལ་པ་ཞེས་པ་དེ་རྗེས་འདྲུག་ལ་མ་ཡིན་···
པར་རས་པ་ཞེས་རྗེས་འདྲུག་ས་ཡིན་མིན་ཀྱི་དོགས་གཞི་འདོན་མཁན་ཡང་
ཡོད། དེ་ནི་འདྲ་དེའི་རྒྱས་འགེབས་ཤུ་ཐུ་ཡིན་པ་ལས་ཡིག་ལམ་དང་ཤོད་
ཐུན་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་ཁམས་པ་རལ་པ་མ་གཏོགས་རྗེས་འདྲུག་ས་འབྱི་
སྤྲལ་ཙ་བ་ནས་མེད། གང་ཤར་རལ་པའི་འཁབ་ཚལ་དང་བརྩོ་དོན་
གང་ལ་དཔྱད་ཀྱང་སྐུ་ཚལ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆེས་ཆེར་མཐོ་བ་ཞིག་ཡིན།
ཁོ་པ་ཚེའི་ཁ་བཤད་དུ། ང་མོ་དལ་རྒྱང་གི་ཟུར་རལ་ཁྲན་ཀྱིས་སྤྲོབས་
ཉམས་ལྷན་པའི་སྐོ་ནས། ཡཿ རལ་བཟའ་མ་ཚོ། ང་མོ་རི་བོའི་རྩེ་
ནས་མར་འཆར་ལེ་འདུ་འདུ། ང་ཐུག་རྒྱ་མཚོའི་ཀློང་ནས་ཡར་བརྒྱངས་ལེ་
འདུ་འདུ། སྐེད་པ་ལ་ཅུས་པ་མེད་ལེ་འདུ་འདུ། ཚོང་དོ་ལ་ཤ་མེད་
ལེ་འདུ་འདུ། ང་ཚོག་རེ་ལ་རྩོག་ཚོག་རེ། ང་སྐུ་རེ་ལ་རྩོག་སྐུ་རེ།
ང་ཚོག་དང་རྩོག་ཚོག་མ་འདྲེས་ན། རལ་པ་ཤེ་མཁན་ཀྱི་བྷ་མི་འཚམས་པ་
ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ལས། རང་རེ་བོད་ཀྱི་རོལ་ཚོའི་བསྟན་བཅོས་ལས།
ཤུན་སྐྱེས་ཀྱི་རོལ་མོ་དང་། ཅྱེན་གཞན་ལས་བྱང་བའི་རོལ་མོ་གཉིས་སྐྱ་
འདོད་པ་དང་། ང་ཚོག་དང་རྩོག་ཚོག་ཅབ་དགོས་པ་ནི། “ཤང་པ་ལ
སོགས་རྗེས་བསྟན་ལ། དེ་ཤུར་རྗེས་བསྟན་དགྱངས་ཤེད་དོ།” ཞེས
གསུངས་པ་ཤུར་ཁམས་པ་རལ་པའི་རིགས་ཙལ་ལ་ཡང་བོད་ཨེ་རིགས་གཅིག་
མཚུངས་ཀྱིས་རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གཞི་བཟུང་ས་ཡོད་···
པ་ཤུར་ཡིན། གཞན་ཡང་སྐེད་པར་ཅུས་ཨེད་པ་དང་། ཤོང་དོ་ལ་ཤ

མེད་པ་རྣམ་པ་དེ་དག་རལ་བཟའ་མ་ཚོའི་ལུས་ཀྱི་སྐོ་ནས་མཇོས་པ་དང་། སྐེག་པ། གཡེར་བ་ལ་སོགས་པའི་བཤུ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་སྐུ་རྩལ་ཀྱི་ཤམས་འགྱུར་དང་། འཁྲབ་རྩལ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་རལ་པའི་ཁ་བཤད་དུ། ཡིངྒ་རལ་བཟའ་མ་ཚོ། ཐོད་མི་ཡི་བཤུས་ནེད་བསམས་ལེ་འདུ་འདུ། རང་གི་བཤུས་ན་ཡིན་བསམས་ལེ་འདུ་འདུ། མི་གཉིས་བར་ལ་འཇའ་ཤར་ལེ་འདུ་འདུ། འཇའ་ཤར་བ་འདུ་སྐུ་ཡོད་ལེ་འདུ་འདུ་ཞིག་འཁྲབ་ཨོག་ཅེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཐད་ལའང་དོན་སྙིང་གཏིང་ཟབ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། རང་རེགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྐུ་རྩལ་ཞིག་ཡིན་ཐྱིན་ཐོད་རིང་ཀྱི་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་དང་། དེ་མིན་ལ་མི་གཞན་ཀྱི་ལད་མོ་ཅུས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཐོད་མིས་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས་ལས་དཔྱངས་སྐྱོན་ཅན་སྤང་བྱ་བར་ཤད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ……ལས་"མི་ཤེས་ལེན་དགའ་ལད་མོའི་དཔྱངས་"ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ཐོད……མིས་བསྟན་ན་སྐུ་དཔྱངས་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྐུར་ནས་ཁས་མི་ལེན་ལ། རང་གི་བསྟན་ནའང་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པས་ན་རེད་བསམས་པ་གང་ནས་ཡོང་། རལ་རྒན་ཀྱིས་འཁྲབ་ར་དེ་རང་དུ་རྩོལ་ཞེད་ཀྱི་སྐུལ་མ་བྱས་པ་ཞིག་ཡི །

གཞན་ཡང་སྐུ་རྩལ་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན། མི་གཉིས་དབར་ལ་འཇའ་ཤར་བ་དང་། དངོས་ཞེད་ཀྱི་འཇའ་དེ་དངོས་ཡོད་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ནི་སྐུ་རྩལ་ཀྱི་རྣ་ཤ་མ་ཁན་ཀྱི་འཁྲབ་རྩལ་སྐར་གཟིགས་མོ་བ་རྩེ་འི་མིག་སྣར་འཕྲལ་སྐང་གི་འཚར་ཡན་ལྟ་བུར་སྐུར་ནས་མངོན་སུམ་གསོན་རྗེན་……དགོས་ལུགས་མ་ཚོན་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་རལ་པའི་འཁྲབ་རྩལ་ནང་ལ་གཅོད་ཅ་དང་། ཀྱེའི་ཡུ་བ་ས་ལ་བཀར་ནས་གྱི་རྩེ་སྐོ་བར་དམར་རྗེན་

བཙུགས་ཏེ་ཤིང་སྐོར་རྒྱག་པ་དང་། གྲི་དངོའི་ཐོག་ལ་ཀང་རྩེན་མར་རྒྱག་པ་སོགས་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ན་རལ་པའི་ཚུལ་རྩེད་བཞིན་……གནའ་སྔ་མོའི་རིག་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་རེས། ཡིན་གྱི་དེ་ལ་ཆ་«མཐུད་དཔྱད་»ཅེས་པར་མིག་འཐུལ་ཤུའི་བྱེད་ལས་དེ་འདྲ་མང་པོ…ཡོད་ཅིང་། མདོར་ན་ཁམས་པ་རལ་པའི་སྐུ་ཚུལ་ནི་རང་རེ་སྟོངས་ཡོངས་ཀྱི་རིག་ཚུལ་ལྟམ་རའི་ནང་ཚོན་མདངས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་དང་། མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྐུ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་འགྲན་རྩྭ་བྱལ་བ…ལྟར་ཡིན། དེར་བརྟེན་རལ་པའི་སྐུ་ཚུལ་རྒྱུན་འཕྲོངས་དང་། དར་སྒེལ་གཏོང་བར་འབད་དགོས་པ་ཞིག་གོ།

ཚོགས་གླུ།

(རིག་འཛིན་འཇིགས་མེད་གླིང་པས་བཙུམས།)

ཚོགས་གླུ་ཞེས་པ་དེ་སྐེ་སྡིད་ཀྱིས་དམངས་ཁྲོད་གླུ་གར་ནང་དུ་གཏན་འཁེལས་གནང་བ་ལྟར། ཆོས་ལུགས་བྱེད་མཛད་འདུ་མིན་ལ་མ་སྐྱེས་པར་ཆོ་ག་དེ་ཚང་མར་ཡོད་ཀྱང་། དག་ལུགས་པ་དང་རྣིང་མ་བའི་ཆོགས་གྲུའི་གདངས་དེ་ཁཞིན་སྐྱན་འཇེབས་དོད་པོ་ཞིག་འདུག ལྷག་པར་རྣིང་མ་བའི་བྱ་མ་རིག་འཛིན་འཇིགས་མེད་གླིང་པས་ཆོག་དང་གདངས་གཉིས་ཀ་རྩོམ་སྒྲིགས་གནང་བས་སྐབས་ཆོག་གིས་བཙུམ་པ་དང་། རྣ་དབྱངས་སྐྱོད་ཟླལ་གྱི་དམངས་གཞས་ཀྱི་བྱེ་བ་ཡོད་པ་ལྟར་འདུག་པ་གཤམ་གསལ།

ཚོགས་གླུ།

1 = F དལ་ཙམ

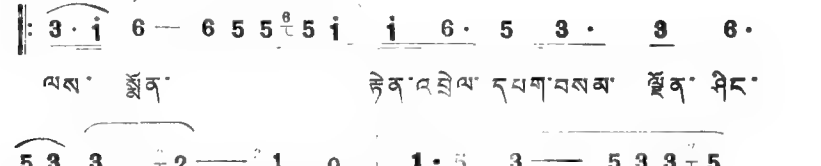

ཚོགས་སྤྱིའི་ཚིག

ལས་སྨོན་རྐེན་འཐེལ་དཔག་བསམ་སྡོན་ཤིང་གི་སྟེང་ནས།
རྒྱ་གར་ཤར་ཀྱི་ཆུ་བྱ་གཞོན་ནུ་ཡང་ཐེབས་བྱུང་།
ཆུ་བྱའི་རྒྱས་གར་དམ་པའི་ཚོས་ཐོག་ལ་བསྒྲུར་དང་།
གཞོན་པ་ངོ་ཚོས་ཟར་པའི་ལམ་སྟ་ཞིག་ཟིན་སོང་།
བསོད་ནམས་དཔྱིད་ཀྱི་རླུང་མོས་ཤིང་རྟ་ལ་ཐེབས་དང་།
སྐྱེ་མོན་ཤིང་ལོ་ཚལ་ཀྱི་ཁྲ་བྱག་གི་གསུང་སྐྱན།
ཡ་གཀེའི་དྲི་ཟའི་བུ་མོའི་གྲིང་བུ་ལས་སྐྱན་པས།
དཔར་གསུམ་ནམ་བླ་སྦྱོ་བའི་རྐེན་འཐེལ་ལ་ཡག་བྱུང་།
འདི་ར་འདུས་ལས་སྨོན་མཐུན་པའི་རྩ་རྒྱུ་ཡི་ཐུན་ཀོག་ས།
ང་ཚོའི་བློ་མ་བཞུགས་པའི་ཚེས་གླ་ལ་ཐེབས་དང་།
སྨིན་ཀོལ་བདུད་རྩི་འཐུང་བའི་དགའ་སྐྱོན་ཀྱི་ངང་ནས།
ཉམས་དགའ་བླུ་རུ་ལེན་པའི་ཁྱད་ཚོས་ཤེག་ཡོད་དོ།
དགོངས་རྫུད་དག་པའི་ཐྱིན་ཆགས་སྐྱིང་དབུས་སུ་བབས་ ...
པས།
སྐྱོ་མེད་རིག་སྟོང་རྗེན་པའི་གནས་ཡུགས་དེ་མཐོང་བྱུང་།
རྟོགས་ཚོགས་རང་གར་དག་པའི་སྐང་བ་དེ་དགའ་ཚེས།
རེ་དོགས་མཐའ་ལས་གྲོལ་བའི་སྐྱིད་བླུ་རང་འཛེན་ནོ།
གཞི་དཔྱིངས་སྐྱེས་པ་བྱལ་བའི་ཐ་ཚེག་ཞིག་ཐོབ་པས།
གཞི་སྐང་དག་པ་རབ་འབྱམས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ཚེ།
སྐང་ཟེམས་རོ་གཅིག་འདྲེས་པའི་སྐལ་བཟང་གི་སྐང་དོར།

ཨ་ཁོར་འདོམ་བཟང་ངན་འཛེག་པའི་སྐུ་རིས་ཀྱང་མ་ ·····

དཔེགས།

ཀ་དག་གཞི་ཀློང་ཡངས་པའི་སྐྱིད་ཉལ་ཞིག་བྱས་པས།

སྣ་ཚོགས་གྲྭབ་མཐའི་ཡིད་ཟེད་ན་བུན་བཞིན་དྲངས་སོང་།

ལས་ཀྱོན་སྒུན་པ་རིག་སྟེང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསལ་ཚེ།

འབད་མེད་གཞན་ཕན་འཕེན་ལས་ཐུགས་མེད་དུ་རྒྱས་སོང་།

གཉིས་འཛིན་འཕྲུལ་པ་ཞིག་པའི་རྩལ་འཇུར་ཀྱི་སྣང་ངོར།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐ་དད་དུ་མ་མཐོང་།

ཟུང་འཇུག་བྷ་མ་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉ་རྟོགས་པས།

སྐྱེ་འཆི་འཕྲུལ་བའི་རྟོག་བརྟག་སྐུ་མ་ཉ་ཤར་སོང་།

བདེ་ཆེན་འཚེ་འཇུར་མེད་པའི་བཞུགས་གཉལ་གྱི་དབུས་ནས།

ཤུ་དང་བྷ་མའི་ཞལ་རས་མ་བསྐོམས་ཀྱང་མཐོང་ཟུང་།

མ་དང་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱིང་ཐིག་འོད་ཟེར་གྱི་ཐིགས་པས།

འཇའ་ཤུས་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ་པའི་དངོས་གྲུབ་ཅིག་ཞུའོ།

ཆོགས་སྒྲུ་ཞེས་པ་དེ་ནི། ཆོས་ཤུགས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་ཆོགས་གཏོང་བ་ཞེས་པའི་ཆོ་གའི་སྐབས་ལ་ཅེས་པར་དུ་ཆང་དགོས་པ་ཡིན། ཆོགས་གཏོང་བའི་དུས་ཚོད་ནམ་ཡིན་བྱང་བཏང་ཆོག་ཀྱང་། དགེ་ཤུགས་པས་ཚེས་ 25 སྟེ་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པའི་དུས་མཆོད་དང་། ནུབ་མ་བ་ཚེས་ཚེས་ 10 ལ་གྱུ་བ་པད་འབྱུང་གི་དུས་མཆོད་ལ་བཅིས་ནས་ཆོགས་གཏོང་བ་མང་། ཆོ་གའི་རྗེགས་ཤེར་ཆོགས་ཤུད་འབྱུལ་སྐབས་གཞོན་གྲས་ནས་ཁ་ཤས་ཡར་ལངས་ཏེ་ཆོགས་དང་། ཆོགས་ཚང་ལྷག་པར་ཕྱེར་ནས་ཚང་

གཞས་ཤུ་བུར་ཚོགས་སྐུ་བཏང་རྗེས་ཚོགས་དང་། ཚོགས་ཚང་དེ་ནས་ཕྱན་ཏུ་རེ་བཟའ་བཏུང་སྤྱིད་པ་ཡིན།

མཇུག་ཏུ་རང་སྡོངས་འདི་བཞིན་སྐུ་གར་གྱི་རྒྱུ་མཚོན་གྱགས་པ་ཤུར་རེག་ཚལ་ཆལ་གྱངས་ཀྱི་ཐད་ནས་རྩོད་མཐའ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་བརྩོད་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ་། ཤག་པར་གངས་དཀར་ཏི་ལི་ཞེས་རང་རེགས་ཀྱི་མཚོན་ཏགས་ཤུ་བུ་དང་། དེའི་སྐོགས་བཞིའི་ཆུ་བོ་བཞི་ནི་མཐོ་ས་ནས་དམའ་ས་རབས་པ་ཤུར་མངའ་རེས་ས་མཐོ་ནི་རེག་ཚལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་·····ཡིན་པས་དེ་ཁྱལ་གྱི་གནའ་ཐའི་དམངས་གཞས་དག་ཆུ་བོའི་སྐུན་བཞིན་····དབུས་གཙང་ཟུ་བཞིར་ཁྲབ་གདལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྐྱེ། སྟོང་ས་ཁྱལ་རང་གི་རྩོང་ཁག་སོ་སོར་ཡང་སྟོང་གཞས་གཏོང་སྲོལ་འདུ་མེན་གྱི་ཁྲུད་····ཆོས་ཡོད་ཀྱང་དིང་རེའི་དམངས་གཞས་ནི་འཁྲག་ཆ་དོད་ལ་སྐྱན་འཇེབས་··ལྷན་པས་རྩོང་ཁག་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དིང་རེའི་དམངས་གཞས་ལ་ལྟོ་····གཞས་ཞེས་གཏོང་སྲོལ་དེ་ལ་དགའ་པོ་བྱེད་པ་ཡིན། མདོར་ན། རང་སྡོངས་ཀྱི་མེས་པོ་ཚོས་རིག་ཚལ་སྐོར་གྱི་རིག་གཞུང་མི་ཤུང་བ་ཞིག་ཤུལ····བཞག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་དཔྱད་ཞིབ་དང་དོན་འགྲོལ་མ་བྱས་པར་ཚོང་བཏུ་ཐུག་ཀི་རིང་དུ་ཐོག་ཏུ་ལུས་པ་དང་ངག་ཐུན་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་འགའ་ཞིག་ལམ་ངན་ཤུ་འབྱམས་སུ་སྐྱར་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཚ་བཏུག་ཏུ་ཕྱིན་པཌང་བྱང་ཡོད། འོན་ཀྱང་བར་སྐབས་སུ་ཚོ་མང་རིང་སྟོས་མེད་ཏུང་བསྐྱར་དུ་སོང་བའི་རིག་ཚལ་གྱི་དུས་ཚ་དེ་དག་གཞི་ནས་ཞིབ་འདྲུག་བྱ···ཏུའི་ཚོ་སྐབས་བྱང་བ་ཤུར། རང་ཉིད་སྡོངས་སྲོབ་གྱ་ཆེན་ཚོའི་སྐུ་ཚལ་ཚན་ཁག་ལ་སྐྱེབས་ནས་ཚོ་ངོ་བཅུ་གངས་ཚོང་རིབ་འདྲུག་དང་།

སྒོབ་ཁྲིད་རྒྱང་འབེལ་གྱི་བྱ་རིམ་ནང་གོང་ཞུས་རིག་རུལ་རྣམ་གངས་དག···
སྡུར་སྒོབ་དང་དར་སྒེལ་བྱ་རྒྱུ་བྱང་བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་འདིའི་རིང·····
ལ་དགའ་ཤོས་ཀྱི་སྒོབས་ལེམས་སྐྱིད་བཞིན་དུ་མཆིས། འོན་ཀྱང་རང་གི་
ལས་འགན་ལ་གཞིགས་པས་ལས་ཀ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཙམ་ལས་རང་ཉིད་ཤེས་
ཚད་ནི་ཅུ་ཙང་དམན་སྤུབས་རིག་རུལ་སྐོར་ཀྱི་སྒྲུབ་ཚན་སྡུགས་བསྒྲིགས···
ཐོག་མར་ཀྱི་ལས་དོན་འདིའི་ཐད་ལ་སྐྱོན་དང་ནོར་འཁྲུལ་ཡོང་དེས་ཡིན·
ན་མཁས་དབང་རྣམ་པས་དགོངས་འཆར་སྐྱོན་བརྗོད་དེས་གནང་ཡོད་པ་ཞུ
རྒྱུ་དང་དུད་བྱ་རིམ་འདིའི་ནང་དག་ཏན་སྤྲ་ཙ་ལུ་དང། དག་འདྲན་
ལགས་གཉིས་ནས་འཐུར་བ་གྱུ་འདེགས་ཀྱི་རོགས་རམ་གང་ཡོང་གནང་ ···
བྱང་བས་སྐྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན།

བཀྲ་ཤིས་ཁ་བ་རེ་པ་བའི།

བཀྲ་ཤིས་རིག་རུལ་ལྷུམ་རའི་ནང་།

བཀྲ་ཤིས་གནའ་བཟང་དེང་སྒོད་ཀྱི།

བཀྲ་ཤིས་བསམ་པ་ལྷུན་འགྲུབ་ཤོག